

Peklem jihoamerické džungle

Studenti Univerzity obrany absolvovali před státní zkouškou kurz pořádaný francouzskou cizineckou legií

Hold všem válečným obětem

**Letošní 18. ročník Dnů NATO a 9. ročník Dnů vzdušných sil AČR výrazně připomenul
100. výročí vzniku Československa**

Letošní 18. ročník Dnů NATO a 9. ročník Dnů vzdušných sil AČR na letišti Leoše Janáčka v Ostravě Mošnově se nesl v doslova státnickém duchu. Diváci na úvod obou víkendových dnů mohli sledovat průlet více než dvou desítek letounů mapujících vývoj vzdušných sil naší armády za posledních sto let. Vedle současných strojů L-159, JAS-39 Gripen, Airbus A319 CJ, C-295M Casa, L-410, JAK-40, vrtulníků Mi-24/35, Mi-171, W-3A Sokol to byly historické letouny Avia B-534 či MIG-15 UTI. A to všechno za zvuků Smetanovy Vltavy v živém provedení Janáčkovy filharmonie Ostrava.

Poté se na obloze objevil vojenský letoun Bronco a z nebes se na areál sneslo 200 000 vlčích máků, jimiž organizátoři vzdali hold válečným obětem od vzniku republiky až po současnost. Vrtulník Mi-24 vytvořil pro změnu na nebi červeno-modro-bílou kouřovou trikoloru. V závěru slavnostního zahájení připnul primátor Ostravy Tomáš Macura českou stuhu České euroatlantické rady na prapor Hradní stráže.

Nejpočetnější zastoupení Američané

Tohle všechno ale představovalo jen jakýsi prolog jedné z největších evropských ukázek vojenské techniky, která byla letos zasvěcena 100. výročí založení Československa. Takovéto zaměření ostatně dokresloval i historický kemp vybudovaný v prostorách letiště, který v průřezu sta let představil pozemní vojenskou techniku naší armády. Podobný historický kemp vybudovali i příznivci historie americké armády. Právě Spojené státy byly totiž poprvé v historii partnerskou zemí této velkolepé přehlídky vojenské techniky. To se ostatně promítlo i do počtu a významu americké vojenské techniky, kterou zde měli možnost diváci vidět. Největší zájem byl již tradičně o legendární bombardér B-52, dále o transportní letoun KC-135 a druhé největší dopravní letadlo amerického letectva C-17 III Globemaster, stíhací letouny F-16 Fighting Falcon, americký víceúčelový vrtulník UH-1Y Venom, zvaný Yankee, (poprvé ho bylo možné vidět nejen v Česku, ale i v Evropě) a tank M1A2 Abrams. Ukázky doprovázela kapela

Letectva Spojených států amerických (USA-FE-AFRICA Band).

„Velice mě těší, že letos mohou návštěvníci více poznat i techniku nejvýznamnějšího člena Severoatlantické aliance. Ostatně volba Spojených států jako speciálního partnera Dnů NATO v roce, kdy si připomínáme 100 let od založení Československa, je více než symbolická. Byly to právě Spojené státy, které na vzniku samostatného státu Čechů a Slováků měly velmi významný podíl,“ řekl při této příležitosti ministr obrany Lubomír Metnar, který si tento svátek alianční vojenské techniky nenechal ujít.

Nechyběly ani aktivní zálohy

Pokud bychom chtěli letošní Dny NATO a Dny vzdušných sil představit v číslech, tak bychom uvedli, že obsahovaly čtyři desítky dynamických ukázek jak ve vzduchu, tak i na zemi. Představilo se přibližně 100 kusů letecké techniky a více než 500 kusů pozemní techniky. Celkově se do akce zapojilo dvacet zemí, což bylo o tři více než vloni.

obsah

Armáda České republiky se kromě vystavené početné techniky prezentovala i několika dynamickými ukázkami. Představila například bojovou činnost tanku T-72M4 CZ, odrazení útočícího protivníka, léčku v podání příslušníků 102. průzkumného praporu, ochranu a obranu objektu kritické infrastruktury a činnost družstva na kontrolně propouštěcím stanovišti příslušníky jednotky Aktivní zálohy KVV Ostrava. Vojenský historický ústav Praha představil dynamickou ukázkou našeho tanku LT-38. Nejvíce se ale návštěvníkům líbila ukáзка vysoké pilotáže letounu JAS-39 Gripen, pilotovaného kapitánem Ivo Kardošem. To ostatně vyplynulo i z ankety organizované mezi diváky společností Jagello 2000.

Během víkendu navštívilo Dny NATO a Dny vzdušných sil AČR 220 000 diváků, a to nejen z České republiky, ale i ze zahraničí.

Text a foto: Vladimír Marek

Na proměnu bezpečnostních hrozeb umíme reagovat 2

S náměstkem ministra obrany pro řízení Sekce obranné politiky a strategie Jakubem Landovským jsme hovořili nejen o aspektech dotýkajících se obranyschopnosti naší země

Tisíc výsadkářů ve vzduchu 6

V taktickém vzdušném výsadku tisícovky výsadkářů byly i dvě stovky paragánů z Chrudimi

Národní centrum kybernetických operací aneb obrana v nové doméně 8

Ample Strike 2018 12

V České republice se uskutečnilo mezinárodní cvičení předsunutých návodčích a leteckých osádek

Peklem jihoamerické džungle 16

Studenti Univerzity obrany absolvovali před státní zkouškou kurz pořádaný francouzskou cizineckou legií

Medical Man 2018 18

Cvičení prověřilo připravenost polní nemocnice i ze zvládnutí hromadného příjmu raněných

Dvojitý vicemistr světa 20

Nadrotmistr František Jeřábek dovezl z mistrovství světa v Minsku dvě stříbrné medaile v Taekwon-Do

Sířeny nad Temelínem 24

Cvičení v Jaderné elektrárně Temelín

Příprava na zátěž: Funkční trénink 26

Zvyšování fyzické připravenosti, odolnosti a výkonnosti

Sibirjáci 28

Sté výročí mechanizovaného praporu ve znamení oslav a připomínek historie

Po legionářských stopách v Dolomitech 30

Sté výročí bitvy o Doss Alto si připomenula přímo v Itálii nejen delegace Ministerstva obrany, ale i účastníci Národní poutě

Robotická zásobovací vozidla pro US Army 32

Technika a výzbroj

Nová výzbroj pro F-35 36

Technika a výzbroj

Svobodu nestačí jen dobýt 40

Před sto lety se zastřelil jeden z našich nejvýznamnějších legionářských velitelů plukovník Josef Jiří Švec

Dokonalost vyrovnaných řad 42

Naše vojenské přehlídky mají bohatou tradici sahající až do dob před vznikem samostatného Československa

Domácí armáda na startovní čáře 44

Převzeti moci a zajištění pořádku v prvních dnech nově vzniklého Československa by bylo nemyslitelné bez narychlo vytvořených vojenských jednotek

Rukávové znaky 46

Manuál vojenského profesionála

Sokol u zrodu Československa 48

Nezastupitelnou roli sehrál Sokol i při zrodu Československa

A fakta

PhDr. Mgr. Jakub Landovský, Ph.D., se narodil 5. září 1976 v Praze. Po absolvování magisterského studia na Fakultě sociálních věd UK navštěvoval v letech 2005 až 2006 Oregonskou státní univerzitu v USA. Zároveň také dokončil magisterské studium na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a Západočeské univerzitě v Plzni. Po složení státní rigorózní zkoušky a získání titulu doktora filozofie v roce 2009 završil v roce 2011 doktorské studium na Fakultě sociálních věd UK získáním titulu Ph.D.

Kariéru zahájil v roce 2000 jako asistent zvláštního zpravodaje pro lidská práva v bývalé Jugoslávii na Ministerstvu zahraničních věcí.

V minulosti pracoval jako poradce předsedy zahraničního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a poradce náměstka ministra obrany. Od roku 2004 působí jako přednášející vědecký pracovník na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. V březnu 2015 se stal náměstkem ministra obrany pro řízení Sekce obranné politiky a strategie.

S náměstkem ministra obrany pro řízení Sekce obranné politiky a strategie Jakubem Landovským jsme hovořili nejen o aspektech dotýkajících se obranyschopnosti naší země

Na proměnu bezpečnostních hrozeb umíme reagovat

Sekce obranné politiky a strategie (SOPS) významným způsobem ovlivňuje podobu naší armády. V jejím čele stojí již více než tři roky náměstek ministra obrany Jakub Landovský. Právě jeho jsme požádali o následující rozhovor.

Již více než tři roky stojíte v čele Sekce obranné politiky a strategie, stane se člověk za tu dobu odborníkem na obrannou politiku?

Kdybych si po třech letech neuměl udělat na věci jasný názor, asi bych tu pracovat neměl. Dnes děláme důležitá rozhodnutí pro obranu našeho státu. Samozřejmě věřím, že jsou naše rozhodnutí správná. Pochopitelně je nedělám sám, mým partnerem je v tomto směru hlavně Generální štáb a moji kolegové.

Jestli jsou však skutečně správná, se dozvíme v rámci realizace, tedy při vážném ohrožení České republiky. Doufám, že tato situace nenastane, ale samozřejmě ji nemůžeme vyloučit. Navíc, výsledky práce Ministerstva obrany často schvaluje vláda České republiky a v případě misí i Parlament.

Je výhodou vaší pozice, že se dostanete do bezprostředního kontaktu s armádou a Generálním štábem a že

máte možnost tyto složky poměrně podrobně poznat?

Určitě je to výhoda. S Generálním štábem spolupracujeme, navzájem se respektujeme a informujeme se o aktivitách, které děláme. Výhodou resortu obrany je, že se můžu opřít o opravdu kvalitní lidi, a to jak v civilní, tak i ve vojenské části. Pro SOPS je velkou výhodou, že v ní pracují i lidé, kteří prošli službou v armádě a teprve poté přešli do civilní části. Takže výborně znají oba světy.

Bezpečnostní situace ve světě se v posledních letech velmi dynamicky proměňuje. Je vůbec vaše sekce schopna na všechny tyto změny pružně reagovat?

Ano.

Máte možnost takříkajíc bubnovat na poplach a opakovaně upozorňovat vládu na možná rizika...

To máte pravdu. Bití na poplach na úrovni vlády pomáhá resortu obhájit resortní výdaje, které nám pomáhají v NATO obhájit Českou republiku jako spolehlivého člena aliance. Společně s Generálním štábem a Sekcí ekonomickou se staráme o to, aby do resortu plynuly peníze. Což se v posledních letech dařilo, ale nestačí to. Jsme si plně vědomi toho, že obrana v rámci Severoatlantické aliance něco stojí. Náklady by přitom měly být distribuovány rovnoměrně a jedinou spravedlivou formulí, na které se všichni shodli, jsou dvě procenta z HDP do rozpočtu na obranu. Z těchto peněz se pak dvacet procent musí investovat do nové výzbroje.

Teoreticky se na tom všichni shodují, praxe je ale přece jen trochu odlišná...

Oni se na tom shodují i v praxi. Hlavně jsem zvědav jak ti, kteří to nenaplnují, obstojí před Donaldem Trumpem. Ona je to velmi ošemetná situace, když někomu dlužíte peníze. Na obranu by přece všichni měli přispívat spravedlivým dílem. Tvzení, že svět přeci není jenom o penězích, se tomu, komu dlužíte, těžko poslouchá. Spojené státy jsou největší ekonomikou světa s největším růstem a dávají na obranu daleko více než všichni ostatní spojenci dohromady.

Od vypracování Bílé knihy o obraně uplynula již řada let. Není na čase připravit nový takovýto zásadní strategický dokument?

V roce 2015 vláda schválila Dlouhodobý výhled pro obranu 2030 a na něj navazující Konceptci výstavby Armády České republiky 2025. V současné době připravujeme aktualizaci Dlouhodobého výhledu pro obranu, která bude pokrývat období až do roku 2035. Je to velmi významný materiál, který udává směr pro tvorbu dalších strategických a plánovacích dokumentů.

Obrana této země nestojí jen na armádě, je to záležitost celého státu. Jak jsme na tom například z hlediska hmotných rezerv, jsme připraveni na krizové situace?

Standardy toho, jak dlouho dokáže republika přežít v krizi, byly dlouhodobě snižovány. Krize nemusí být nutně vojenského charakteru. Může mít podobu blackoutu, nějaké přírodní katastrofy nebo aktuálně nedostatku vody. V krizích tohoto typu se musí zapojit celý státní aparát i všichni občané. Z hlediska hmotných rezerv rozhodně nevydržíme dostatečně dlouho, abychom vlekli krizi

přežili a v případě delšího trvání se stát a občané adaptují a dochází ke změně fungování ekonomiky a společnosti. Dobrým příkladem je pěstování potravin, k tomu se dobře hodí například zahrádkářské kolonie. Některé země, například Kuba, dokázaly takto nahrazovat nefunkční ekonomiku.

Když člověk vidí, jak jsou lidé náchylní například ke skupování másla v okamžiku, kdy se objeví informace o jeho nedostatku, a to bez ohledu na to, zda ho skutečně potřebují, uvědomí si, že v případě propuknutí nějaké krize by zásoby z obchodů asi velice rychle zmizely. Dá se vůbec nějakým způsobem ovlivnit, aby davová psychóza nepropukla v takovém rozsahu?

Náš resort se zajímá spíše o děla než o máslo, pokud mohu použít tuto historickou parafrázi. Nemůžeme řešit všechno. Přesto je například otázka pohonných hmot pro nás a pro stát nesmírně důležitá. V minulosti bylo zvykem, že čerpací stanice měly jako součást svého vybavení ruční pumpu. To dnes již neexistuje. Přitom dobře víme, že v případě blackoutu nebude mít elektřinu nikdo. Podstatné ale je, aby byla zajištěna základní bezpečnost.

Může tedy obrana nějak pomoci i v takovýchto situacích?

Problematika uklidňování obyvatelstva vyžaduje celovládní přístup, tedy ucelenou strategickou komunikaci. Občané propadají panice v okamžiku, kdy nemají dostatek informací o probíhající krizi. V tomto směru je nezastupitelná úloha premiéra, který má roli koordinátora jednotné komunikace vlády vůči občanům, aby nepropadali panice. Komunikace musí být podpořena konkrétními opatřeními, jako jsou distribuce potravin, distribuce ochranných pomůcek a samozřejmě informací o tom, jak daná krize probíhá. To je to, co občané do státu očekávají.

Americká generalita kritizovala kvalitu našich silnic a nosnost našich mostů. Prý by to mohla být jedna z překážek při potřebě rychlého přesunu aliančních sil do Pobaltí. Tyto náklady by se údajně měly zapracovávat do výdajů resortu MO. Pracuje sekce obranné politiky a strategie i s takovýmito aspekty?

Ano a nejen my. Tyto záležitosti se ukázaly jako nosné z hlediska evropské spolupráce. Říká se tomu projekt vojenské mobility. Ukazuje se,

že duální infrastruktura typu dálnice, železnice, letiště a v případě některých zemí i přístavy jsou vhodnou oblastí, kde může Evropa investovat. A právě vojenské kritérium, tedy nosnost mostů či schopnosti přepravovat vojska po železnici, bude zohledněno při těchto investicích. To by mohlo být vítané i z hlediska NATO. Problém přesunu sil nemá jen dimenzi praktickou, ale i dimenzi právní, dimenzi úřední, tedy otázky vybavování povolení, koordinaci pohybu sil atd. To všechno jsou záležitosti, které Aliance již delší dobu řeší a je dobré, že na tom našla shodu i s Evropou. My nepatříme v žádném z krizových scénářů k frontové oblasti. Ani v jižním směru, či z hlediska Ruské federace východním. Patříme k zemím, které zajišťují tyl, transport vojsk a podporu. Pouze limitovaným způsobem přispíváme ke společnému úsilí přímo v místě ohniska konfliktu. Takže ano, pracujeme na tom, a to velice podrobně.

Zhruba před rokem se resort začal zajímat i o kvalitu civilních letišť. Má resort ale zmapovány i další civilní objekty, techniku a materiál, který by v případě nějakého ohrožení mohl využít?

Celá řada těchto informací patří do režimu nějakým způsobem utajovaného. Je pravda, že Bezpečnostní rada státu projednávala vyhrazený materiál, který se věnoval letištím. V České republice, s úrovní její zástavby, již nové letiště asi těžko postavíme. V případě ozbrojeného konfliktu přitom takový objekt může plnit celou řadu úloh, jako například záchytné místo, kde může docházet ke koncentraci obyvatelstva. Proto jsme připravili materiál, v němž jsme vytypovali letiště, která by měla zůstat zachována. A to bez ohledu na to, zda patří přímo nám, anebo soukromým subjektům. Tato opatření jsme udělali pro případ, pokud by někdo takové letiště chtěl rušit. Musel by konzultovat, jestli takový objekt není důležitý pro obranyschopnost země.

Evidenci objektů důležitých pro obranu státu samozřejmě máme. Snažíme se, abychom si nelikvidovali objekty a struktury důležité pro řešení krizových situací. Připravili jsme dokument Ústřední plán obrany státu, který má být zastřešujícím dokumentem pro krajské a obecní plány obrany. Ty pak mohou obsahovat informace, které zmiňujete. Tedy například soupis vozidel, jež budou vhodná k transportu vojáků či jiných movitých věcí důležitých pro obranu státu.

Sekce obranné politiky a strategie má na starosti přípravu obyvatelstva k obraně státu (POKOS), jak moc se podařilo v posledních letech tuto oblast dostat do povědomí lidí?

Velice výrazně. Připravili jsme příručku pro pedagogy a zároveň jsme ji zaktualizovali. Snažíme se přesvědčit Ministerstvo školství, aby byl

do osnov zaveden samostatný předmět zabývající se touto přípravou. Máme k tomu celou řadu důvodů. Za prvé, pokud bude existovat samostatný předmět, budou k dispozici i učitelé, kteří si tuto oblast vezmou jako svoji specializaci. Za druhé, bude také jasné, jak školy naloží s vyčleněnou časovou dotací. Navíc, nový samostatný předmět by se netýkal jen obrany státu, ale například i prevence kriminality, zdravotní výchovy a dalších oblastí. Resorty, které mají ve svém výseku státní správy tyto záležitosti, tlačí na Ministerstvo školství, aby zajistilo řádnou výuku. Zavedení nového předmětu je důležité i z toho důvodu, že podle průzkumů znalosti studentů v této oblasti nedosahují nejlepších výsledků. Připravovaný předmět předá našim dětem informace, které jim mohou v krizové situaci skutečně pomoci. V tomto ohledu se udělala spousta práce, nemálo jí ale ještě zbývá. V tuto chvíli probíhá výuka pedagogů tak, aby mohli tyto záležitosti přednášet skutečně kvalitně. Zároveň probíhají akce na školách, kterých se, na vyžádání pedagogů a ředitelů, účastní i naši vojáci.

POKOS se netýká jen dětí a žáků, ale i dospělých. Neměla by v tomto směru sehrát významnější roli veřejnoprávní televize?

To je zajímavý nápad. Jde o to, zda by to byl atraktivní pořad. Jistě si všichni pamatujeme pořady typu Azimut, které se nesetkávaly s příliš velkým diváckým zájmem. Česká televize je rozhodně připravená pomáhat nám v krizích. Právě ona a rozhlas budou ty řecké zabezpečené robustní kanály, které budou vysílat i v době, kdy všechno ostatní přestane fungovat. Česká televize se účastnila i některých cvičení a byla nám dobrým partnerem. Zda ale existuje prostor pro nějaký pořad, to není otázka na mne.

Každou první středu v měsíci je v pravé poledne zkouška výstražného systému sirén. Ze zkušenosti vím, že mnozí lidé ani nevědí, o co se jedná. Dokázal byste ale například vy osobně rozpoznat, na co nás jaký signál upozorňuje?

Obávám se, že pokud by chtěl někdo skutečně něco provést a vybral si na to právě tu

dobu, kdy se provádí zkouška sirén, tak se nikdo ani nezvedne. Lidé jsou na to houkání prostě zvyklí. Když vznikne ve škole předmět, kde se žáci mimo jiné dozvědí, že bouchání na kolejnici znamená radiální poplach, anebo že siréna znamená obecní poplach, bude to jen dobře. Na druhou stranu je ale zřejmé, že v dnešní době dostávají lidé informace jiným způsobem a mnohem rychleji. Pokud bude nějaká krize, lidé si nejspíš vezmou do ruky své mobilní zařízení, a pokud nebudou přijímat signál, tak si patrně pustí rádio či televizi. Tak se velice rychle dozví o povaze hroziícího nebezpečí. Siréna má sloužit pouze k prvotnímu upozornění. Navíc, dnešní krize jsou zpravidla komplexní. Útoky, které mohou nastat, nemají oddělenou povahu bombardování či chemického útoku. Jak intenzitou, tak i povahou se těžko rozlišují.

Před nedávkem vaše sekce organizovala seminář na téma Hybridní hrozby a jak se s nimi vyrovnat. Bylo to první setkání tohoto druhu, do něhož se zapojily i civilní organizace a subjekty. Proč je pro ozbrojené složky tak důležitý pohled akademické obce a dalších mimoresortních složek na tuto oblast?

Jednoduše proto, že je to problematika velice složitá a v zásadě nebezpečně všeobjímající.

Jakou konkrétní podobu tedy může mít hybridní hrozba?

Představte si, že nastane několik náhodných dějů zdánlivě nespojitého původu. Může se jednat o hořící stohy, anebo epidemii nějaké choroby či selhávání významných informačních systémů. To všechno může být ve skutečnosti ucelenou snahou někoho, kdo sídlí za hranicemi, Českou republiku poškodit. To nejsou náhodné a izolované incidenty. Musíme tyto věci být schopni identifikovat a v druhé fázi je atributovat na útočníka. Zde sehrávají klíčovou roli zpravodajské služby a odborné resorty, jako je ten náš. Obrana tu není od toho, aby napravovala protřeznou přehradu či hořící stohy. Obrana je jednou z institucí, která má řešit hlavně vnější hrozby. To, co jsem právě popsal, je aktivita vnějšího aktéra, která se projevuje uvnitř státu a zdánlivě může vypadat jako vnitřní působení.

Představují hybridní hrozby něco, co je momentálně z různých důvodů v tuto chvíli aktuální, anebo budou dominovat v konfliktech i v následujících desetiletích?

Hybridní hrozby zde byly odjakživa.

Ale teď jsou koncentrovanější, viditelnější...

Vůbec ne. Když se podíváme do historie, válčení vždy probíhalo nějakým asymetrickým způsobem. Představa, že se protivníci domluvili, sešli se na Moravském poli a tam spor vyřešili formou nějaké velké bitvy, byla vždy lichá. Partyzánské války mají hlubokou tradici. V okamžiku, kdy vznikl složitý finanční systém, bylo možné řešit nepřátelství prostřednictvím cel, tarifů, obchodních blokad či izolace. Soupeření států je vždy velice komplexní věc. My jsme si pouze zvykli, že máme jako Obrana řešit pouze tu velkou válku. V současné době se ukazuje, že krize budou často záměrně pod úrovni článku 5 Washingtonské smlouvy. A to z důvodu, aby nedošlo k jeho aktivaci.

Budou nás každý den v ten správný moment znejišťovat. Hybridní metodu může představovat například válka v informačním prostoru, zneužití nějakého referenda, ovlivňování voleb atd. Existuje velice široká paleta způsobů, ovšem ne na všechny je vhodné povolat Ministerstvo obrany. Vzhledem k vnějšímu prvku by náš resort měl být o těchto věcech hlavně správně informován. Během velkých krizí, a o tom hovoří i soustava našich zákonů, by měla Obrana řídit a koordinovat krizové štáby. Úloha premiéra a celé vlády je v tomto směru nezastupitelná.

Generální tajemník NATO Stoltenberg před nedávnem označil případný kybernetický útok za agresi, na kterou je nezbytné reagovat jako na skutečné napadení podle článku 5 Washingtonské smlouvy. Je to skutečně natolik vážná záležitost, že je možné pro tento výklad nalézt oporu v mezinárodním válečném právu?

Při kybernetickém útoku mohou umírat lidé, a to v docela velkém počtu. Při velkém kybernetickém útoku dojde k nedozírným ekonomickým škodám a silnému narušení života lidí dané země. To samozřejmě hodnotou proporcionality a intenzity dosahuje podobných efektů, jaké způsobují konvenční nekybernetické prostředky. NATO jasně deklarovalo, že kybernetická doména se stává pátou válečnou doménou. Přitom kybernetická doména je spojnicí těch ostatních, tedy země, vody, vzduchu a kosmického prostoru. A zároveň nemá prostorovou a časovou dimenzi, na kterou bychom si mohli sáhnout. A to platí i o kybernetickém útoku. Velmi těžko ho atribuuje. Nemáte jistotu, kdy kybernetická hrozba překročila hranici vašeho prostředí. Na internetu se čas a prostor totiž směřují do okamžitého jednání bez hranic. Ty efekty mohou působit stejně jako konvenční napadení a pokud se je podaří atribuat,

pak je možné je posuzovat podle článku 5. To se ale netýká válečného práva. To mělo vždy dvě nohy. Jednu představovalo to, jak se mají chovat vojáci v rámci válečného konfliktu a tu druhou pak právo vést válku. Právo vyhlásit někomu válku a následně ji i vést již ale není aktuální. V současné době se soustředujeme na chartu OSN o právu na sebeobranu. Je záležitostí každého suverénního státu, jakým způsobem to vyhodnotí. Náš postoj, tedy vnímat kybernetický útok jako napadení, má tedy působit zároveň jako odstrašení.

Česká republika se zapojila do projektu obranné politiky EU PESCO. Co všechno to pro nás obnáší?

Do závazků vyplývajících z PESCA, což je v podstatě jeden z projektů evropské obranné spolupráce, který spal jako Šípková Růženka a nebyl použitý, patří například dělat společné obranné projekty. Mnohem důležitější ale je, že PESCO říká: nesnižovat obranné výdaje, investovat do vědy a výzkumu v oblasti obrany atd. Společně s těmito závazky je tam zároveň tlak našich kolegů z EU s touto oblastí něco dělat. Vytvořila se tak kategorie společných

projektů. Nejedná se o žádné další financování. Ve společných projektech si všichni všechno hradí sami. Vnímám to jako nástroj, jehož pomocí mohou státy ovlivňovat, co se bude v oblasti obranného výzkumu a společného vyzbrojování dít. Skutečné peníze EU leží ve fondech, a u nich se budou ucházet soukromé právní subjekty s žádostí o podporu. Právě to, že se společnosti hlásí s projekty, které jsou zároveň projektem PESCA, jim dává šanci na větší kofinancování ze strany EU. Nám jako státům to naopak dává šanci ovlivnit, jak budou projekty vypadat. Je důležité, abychom PESCO uchopili v oblastech, kde má Česká republika buď dlouhodobou tradici, anebo silný zájem. Společně s Generálním štábem jsme připravili návrhy projektů v oblastech, kde se dlouhodobě cítíme silní. Jedná se o oblast ochrany proti zbraním hromadného ničení, oblast výcviku na podzvukových proudových letounech a dále to jsou pasivní sledovací systémy, které jsme z důvodu podpory dalších partnerů rozšířili na celou oblast elektronického boje.

Text: Vladimír Marek, foto: autor a Michal Voska

V taktickém vzdušném výsadku tisícovky výsadkářů byly i dvě stovky paragánů z Chrudimi

Tisíc výsadkářů ve vzduchu

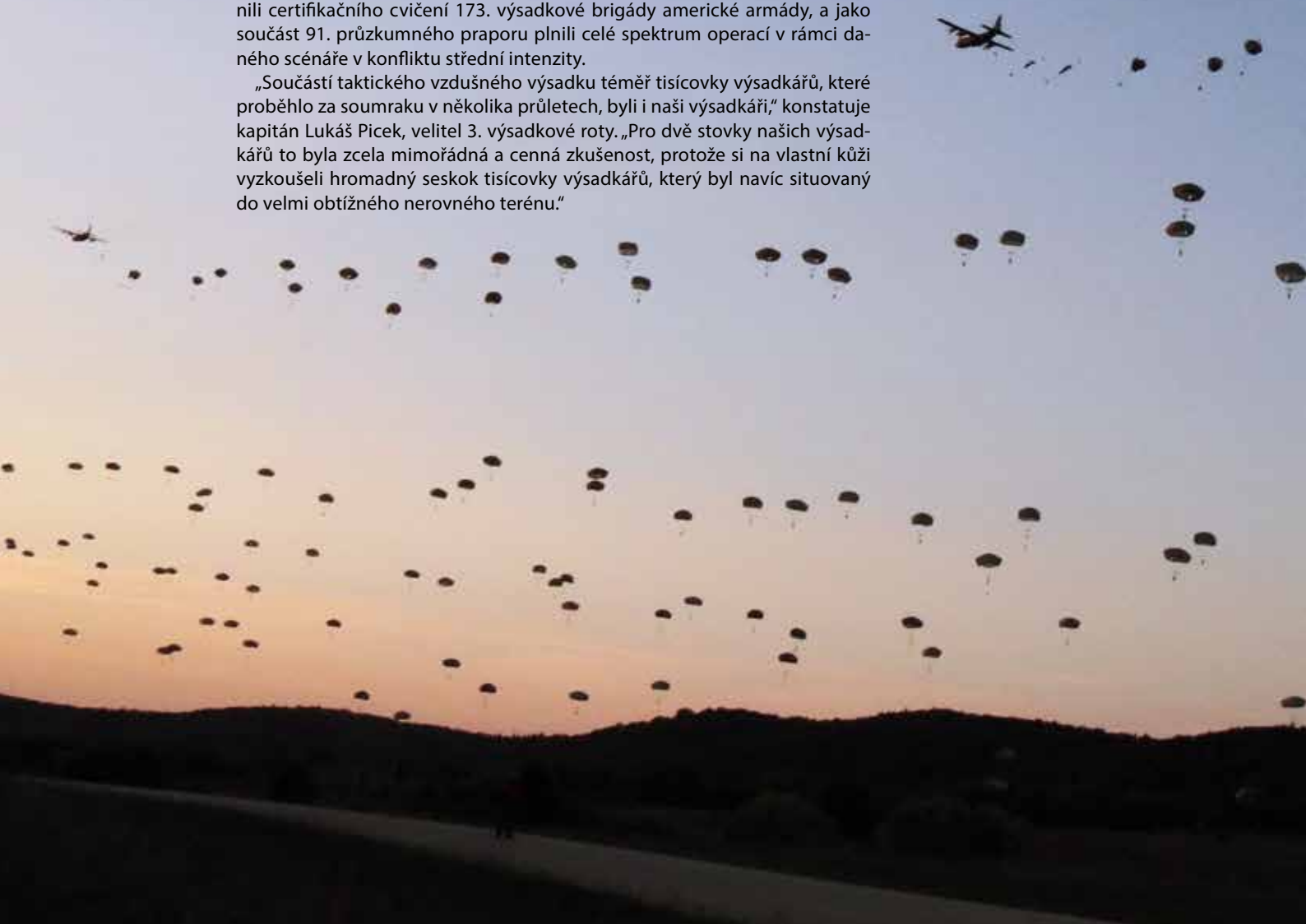
Taktický vzdušný výsadek, aeromobilní operace, patrolování formou léček a přepadů. To byly hlavní úkoly pro dvě stovky příslušníků 43. výsadkového praporu z Chrudimi, kteří se na několik dní stali součástí 91. průzkumného praporu 173. výsadkové brigády americké armády v rámci cvičení Saber Junction 2018 ve výcvikovém centru ozbrojených sil USA v německém Hohenfelsu.

Armáda jednoho ze tří států nepřátelské aliance se vylodila v Polsku, násilně překročila hranice a vytlačila alianční jednotky NATO až na německo-polské hranice. V tuto chvíli se tři armády nepřátelských států chystají zaútočit na Německo, Rakousko a Maďarsko. Takový byl scénář mezinárodního cvičení Saber Junction 2018, do něhož se zapojilo téměř šest tisíc vojáků výsadkových jednotek z několika států Aliance. Mezi nimi byly i dvě stovky českých paragánů z Chrudimi.

Čeští výsadkáři s americkými padáky

Čeští výsadkáři o síle jedné roty se od poloviny září do začátku října účastnili certifikačního cvičení 173. výsadkové brigády americké armády, a jako součást 91. průzkumného praporu plnili celé spektrum operací v rámci daného scénáře v konfliktu střední intenzity.

„Součástí taktického vzdušného výsadku téměř tisícovky výsadkářů, které proběhlo za soumraku v několika průletech, byli i naši výsadkáři,“ konstatuje kapitán Lukáš Pícek, velitel 3. výsadkové roty. „Pro dvě stovky našich výsadkářů to byla zcela mimořádná a cenná zkušenost, protože si na vlastní kůži vyzkoušeli hromadný seskok tisícovky výsadkářů, který byl navíc situovaný do velmi obtížného nerovného terénu.“

Naši výsadkáři v tomto hromadném seskoku použili americké padáky T11 a T10. Seskoky se uskutečnily z výšky 250 metrů z letounů americké armády C-130 Herkules a C-17 Globemaster. Výsadkový prapor z Chrudimi v rámci cvičení Saber Junction 2018 nepůsobil v Hohenfelsu s žádnou technikou, byl zasazen pomocí taktického vzdušného výsadku a během dalších deseti dnů musel operovat v určeném prostoru s veškerým materiálem, s nímž provedl seskok.

Zásoby na tři dny

„Logisticky je naše jednotka vybavena na tři dny a její dozásobení proběhne bez toho, abychom se vraceli zpět na základnu,“ vysvětluje kapitán Pícek. „Vodou, jídlem a municí budou proto jednotky postupně doplňovány pozemním i vzdušným konvojem. Naším úkolem po vysazení je v první fázi vytvořit určitou linii, která zamezí pronikání speciálních jednotek nepřátelského průzkumu tak, aby nemohly rozkrývat naše místa velení, ohlašovat naše pozice a následně je

ničit dělostřelectvem. V druhé fázi, kdy budeme posíleni pozemními jednotkami s technikou, dojde k obraně proti nepřátelskému mechanizovanému praporu, který se pohybuje na bojových vozidlech pěchoty (BVP) a tankách T-72, a náš 91. prapor, kterého jsme součástí, má za úkol oslabovat nepřítele kombinovanými údery, ať už za podpory letectva, dělostřelectva, přímou palbou a zejména léčkami a přepady.“

Jednotka by měla nepřítele dostat do takové fáze vyčerpání, aby neměl dostatečné síly na to, aby dál pronikal do vnitrozemí. Pak by se měli čeští paragáni přeskupit a čekat na další úkoly. „V této další fázi boje pak můžeme být nasazeni na základě strategických pokynů velení do dalších operací, zejména průzkumu bojem formou přepadů a léček,“ dodává kapitán Pícek.

Hromadný seskok je cenná zkušenost

V tomto roce 43. výsadkový prapor splnil plné operační schopnosti podle metodiky CREVAL, a proto mezi úkoly tohoto

Domino

V Royal Clubu Mariánské Lázně proběhl výjimečný golfový turnaj. Účastníci si připomněli hrdinství více než dvou a půl tisíce Českoslováků, kteří bojovali za svou vlast v řadách britské RAF. Vzdát čest hrdinům bojujícím za svobodu našeho národa během druhé světové války a současně podpořit ty, kteří aktivně slouží v řadách Armády ČR dnes, bylo hlavním cílem organizátorů turnaje. Součástí turnaje byla i charitativní akce, jejíž výtěžek byl věnován Vojenskému fondu solidarity. Hráčům se podařilo vybrat celková částka 41 000 korun. Symbolický šek předal prezident místního Whisky&Kilt Golf Clubu Milan Hrouda zástupci velitele Vzdušných sil plukovníku gšt. Petru Lančimu z letky Františka Fajtla. Tento tým v turnaji vybojoval i celkové vítězství – společně s Martinem Nezbedou, Petrem Tománkem a Pavlem Tománkem.

Pod dohledem instruktorů 25. protiletadlového pluku ze Strakonice si občané během pětadvaceti hodin vyzkoušeli na vlastní kůži, jak probíhá vševojskový výcvik. Podobnou akci uspořádá strakonický útvar poprvé. Cílem bylo nejen zájemcům přiblížit atraktivní formou práci příslušníků české armády, ale i podpořit nábor nových vojáků ke strakonickému pluku. Doba trvání akce – pětadvacet hodin – byla zvolena podle názvu útvaru a mezi účastníky měla velký ohlas. Vyzkoušeli si manipulaci se zbraní, nácvik techniky boje zblízka, bojové drily při kontaktu s protivníkem, ale i práci s radiostanicemi nebo rozpoznávání prostředků vzdušného napadení. Zájemci si mohli prověřit i silnou vůli, kdy za nepříznivého počasí mohli strávit noc na vojenském cvičišti Oldřichov pod improvizovanými přístřešky, které si sami zbudovali.

Den před svými 95. narozeninami zemřel ve Vojenské nemocnici Olomouc válečný veterán plukovník v. v. Ivan Solovka, přímý účastník největších bitev, jaké kdy československé vojsko svedlo. Byl mimo jiné nositelem Čs. válečného kříže 1939, medaile Za chrabrost, vyznamenání Za osvobození Kyjeva, vyznamenání Za osvobození Bílé Cerekve, Polského válečného kříže, Záslužného kříže ministra obrany III. stupně a jiných ocenění.

cvičení bylo i prověření podřízených jednotek – v tomto konkrétním případě výsadkové roty, zda dodržuje stanovené standardy.

„K dalším úkolům patřilo zejména prověření našich schopností, jako například taktický vzdušný výsadek, aeromobilní operace a bojové patrolování formou léček a přepadů,“ informuje major Roman Příhonský, zástupce velitele 43. výsadkového praporu Chrudim. „Posledním úkolem jednotky bylo také prověření základních taktických postupů nejnižších celků výsadkových jednotek a naším cílem je implementovat nové dané postupy a metody do rozvoje v oblasti výcviku výsadkového vojska a případně se připravit na transformaci výsadkového praporu na pluk,“ dodává major Příhonský.

Čeští výsadkáři patří k evropské elitě

Příslušníci 43. výsadkového praporu jsou ze strany Aliance bráni jako špička výsadkových jednotek v Evropě. Čeští výsadkáři spolupracují se 173. výsadkovou brigádou americké armády velmi dlouho. Proto už před lety přizpůsobili české taktické standardy americkým. Na naše výsadkáře však má česká armáda větší požadavky. Za rok musí například skočit více než desetkrát za rok, kdežto americkému výsadkáři stačí pouze čtyři seskoky.

„Na americké padáky jsou naši výsadkáři zvyklí a není pro ně problém na nich tady v Hohenfelsu skákat,“ vysvětluje major Příhonský. „Rozdíl však je v taktických vestách a ve zbraních. Američané při seskoku mají už vesty na sobě, takže se na zemi nezdržují s jejich nasazením. Zbraň nemají uvnitř vaku jako my, ale mají ji umístěnou mimo vak a je připevněna na laně mezi vakem a výsadkářem. Ale právě na základě dlouhodobé spolupráce jsou naši výsadkáři zvyklí používat obě varianty.“

„My si pozvání ze strany 173. výsadkové brigády americké armády k účasti na letošním cvičení Saber Junction 2018 velmi vážíme, protože je to uznání našich kvalit, ale zároveň dlouhodobá spolupráce s touto jednotkou je zárukou, že česká armáda je pro naše spojence nejen partnerem, ale i pevnou součástí Aliance,“ konstatuje podplukovník Jiří Adamec, velitel 43. výsadkového praporu Chrudim. „Dosavadní hodnocení našich výsadkářů ze strany velení americké 173. výsadkové brigády je vždy velmi vysoké a intenzivní spolupráce obou jednotek bude i nadále v příštích letech pokračovat.“

Text a foto: Jana Deckerová

Nová strážní rota se certifikovala
pro nasazení v Afghánistánu

Střídání stráží

Pod řízením Velitelství výcviku – Vojenské akademie Vyškov v kasárnách Dědice a Vojenském výcvikovém prostoru Březina se v druhé polovině září uskutečnilo odborně taktické a certifikační cvičení SHIELD 2/2018. To prověřilo schopnosti budoucích příslušníků strážní roty, která bude působit na základně Bagrám v Afghánistánu. Vystřídá tak předešlou jednotku, která byla zasažena tragickým srpnovým útokem sebevraždného atentátníka.

Cvičení prověřilo připravenost jednotky 11. strážní roty BAF k plnění operačního úkolu v prostoru nasazení, tedy ochraně letecké základny Bagrám v Afghánistánu. Cvičící jednotka bude složena z více než 160 příslušníků především ze 74. lehkého motorizovaného praporu Bučovice pod vedením kapitána Miroslava Majxnara. V řídicím štábu se kromě příslušníků akademie a praporu zabezpečení Vyškov na cvičení podílely i další útvary a zařízení AČR (Velitelství pozemních sil AČR, 102. průzkumný prapor Prostějov, 103. centrum CIMIC/PSYOPS Olomouc, 44. lehký motorizovaný prapor Jindřichův Hradec, Centrum vojenské kynologie, pěší rota Aktivní zálohy KVV Pardubice). Cvičení se zúčastnilo celkem na 300 osob.

Předávání zkušeností

Během výcviku mohli vojáci využít zkušenosti 10. strážní roty BAF, která na Bagramu působí od dubna letošního roku. Do vojenského prostoru totiž dorazili velitelé čet a hlavní funkcionáři 11. strážní roty přímo z letiště Praha-Kbely, kam přiletěli po sedmi hodinách letu z Bagrámu. Tam se v rámci stáže měli možnost seznámit s aktuální situací přímo v prostoru jejich budoucího nasazení v afghánské provincii Parwan. Výcvik ve vojenském prostoru Libavá byl rozdělen do třech fází. V první probíhaly střelby

z ručních a lafetovaných zbraní, kterých se účastnili všichni vojáci 11. strážní roty BAF. Cílem bylo zdokonalení se ve střelbě z útočné pušky Bren a pistole Phantom, ale také z dalších zbraní, jako například z RPG 7, kulometu MINIMI, nebo podvěsného granátometu G1. Kromě denních střelb absolvovali vojáci také střelby v noci s pomocí tzv. nočního vidění. Následovala finální fáze, tedy polní výcvik.

Komplexní polní výcvik

Během komplexního polního výcviku, který trval od 10. do 14. září, čtyři vykonaly deset denních a nočních patrol. Musely se vypořádat s nástražnými výbušnými systémy, s nepřátelským jednáním místních obyvatel nebo reagovat na nepřátelský útok na kolonu ručními zbraněmi a RPG. Několikrát byl zavolán tým EOD (Explosive Ordnance Disposal), který musel zlikvidovat nalezené výbušné systémy. Na cvičení si každý mohl vyzkoušet své schopnosti rychle se rozhodovat a reagovat na situaci. Štáb byl prověřen v komunikaci s jednotkami i nadřízeným stupněm.

Střídání strážních rot

Vyjma běžných až rutinních kontrolních hlídek bylo samozřejmě zohledněno i srpnové napadení hlídky sebevraždným

atentátníkem, který usmrtil tři české vojáky po sesednutí z vozů typu MRAP nedaleko základny Bagrám. I z tak tragické události je třeba si vzít ponaučení, detailně prozkoumat celý incident a na základě toho zamezit v maximální možné míře jeho opakování. Cílem instruktorů i hodnotících bylo prověřit schopnosti ochrany perimetru, využívání nejen bezpilotních prostředků, ale i vzájemné interoperability jednotlivých zemí, kdy část vojáků simulovala nepřítele, vesničany či prostý lid v Afghánistánu.

Po cvičení je jednotka plně certifikována a vystřídá 10. strážní rotu BAF. Plně převezme operační úkol ochrany základny na šest měsíců, než bude vystřídána další strážní rotou. Ta je již nyní ve fázi příprav, přičemž bude zohledněno i zvýšení počtu vojáků a rozšíření působnosti v rámci mise Resolute Support (na celkový počet cca 400 vojáků na misi celkově, pozn. redakce).

Národní centrum kybernetických operací aneb obrana v nové doméně

Národní centrum kybernetických operací (NCKO) buduje pod hlavičkou Vojenského zpravodajství obranu kybernetického prostoru, který byl Severoatlantickou aliancí uznán za další doménu, kde může probíhat válečný konflikt. NCKO rozvíjí své schopnosti, zpracovává strategii kybernetické obrany, věnuje se osvětové činnosti a připravuje personál pro boj na poli jedniček a nul.

Rozvoj a činnost NCKO

NCKO vzniklo ve struktuře Vojenského zpravodajství v roce 2016. Od začátku se centrum soustřeďuje na zavádění špičkových technologií a na přípravu odborníků pro provádění vysoce sofistikovaných kybernetických operací. Vytváří podmínky pro cvičení a testování a vyvíjí schopnosti potřebné pro zabezpečení kybernetické obrany. Vedle toho NCKO spolupracuje na legislativních změnách, které kybernetickou obranu ukotví v českých zákonech.

Strategie kybernetické obrany ČR

NCKO vypracovalo Strategii kybernetické obrany České republiky pro období let 2018–2022, která stanovuje koncepci pro zajišťování obrany státu v kybernetickém prostoru. Reaguje na současné klíčové výzvy, kterými jsou především nové trendy prosazování vlivu, vzrůstající riziko ze strany nestátních aktérů, kyberterorismus, rostoucí počet zařízení internetu věcí, nízká míra digitální gramotnosti, nedostatečné povědomí uživatelů o zásadách bezpečnosti v kybernetickém prostoru a vzrůstající závislost obranných složek státu na informačních a komunikačních technologiích.

Změna názvu kybernetického pracoviště

Letos došlo také ke změně názvu kybernetického pracoviště z Národního centra kybernetických sil na Národní centrum kybernetických operací. Pojem „síly“ je totiž tradičně i legislativně užíván pro označení jednotlivých bojových složek Armády ČR. V rámci ozbrojených sil má v průběhu příštího roku dojít k vytvoření Velitelství kybernetických sil a informačních operací. Kybernetické síly budou tedy sloužit potřebám armády, kdežto Národní centrum kybernetických operací je institucí určenou ke komplexnímu zajišťování kybernetické obrany České republiky.

Osvěta v oblasti kybernetické obrany

Jedním z cílů Vojenského zpravodajství je osvěta problematiky kybernetické obrany. Příslušníci NCKO se proto pravidelně účastní kybernetických konferencí a diskuzí. V letošním roce například NCKO připravilo odborný workshop pro finalisty druhého ročníku celostátní soutěže kybernetické bezpečnosti. V jeho rámci studenti navštívili NCKO, seznámili se s činností centra a sami si vyzkoušeli

způsob odhalení a analyzování malware. Tato spolupráce bude pokračovat i do budoucna, neboť NCKO se aktivně podílí i na startujícím 3. ročníku soutěže, které vedle dalších institucí udělil záštitu také ředitel Vojenského zpravodajství brig. gen. Jan Beroun.

Máme řadu špičkových technologií, které nejsou k dispozici v žádné komerční společnosti

Pro doplnění tohoto článku jsme položili několik otázek zástupci ředitele NCKO, plk. Kamila Tichému.

Národní centrum kybernetických operací vzniklo již před dvěma lety. Co se vám za tu dobu podařilo a jaké jsou vaše současné výzvy?

Od našeho vzniku jsme se soustředili na několik zásadních oblastí, které lze primárně rozdělit na technické a netechnické. V té technické to byly činnosti spojené se zajištěním vhodných prostor a vybudování infrastruktury pro potřeby základního fungování centra, nákup potřebných technologií a dalšího speciálního

1101110 1100011 1101011 1101111

vybavení. Co se týče netechnické části, tak hlavní prioritou NCKO bylo nastavení vhodných podmínek pro získání kvalifikovaného personálu, úprava legislativy a vytvoření celkového konceptu strategie kybernetické obrany ČR.

Osobně se domnívám, že se nám podařilo splnit spoustu úkolů, které jsme si předsevzali, což beru zároveň jako závazek do budoucna dále pokračovat v nasazeném tempu a směřování k cíli, kterým je plnohodnotné zajištění obrany ČR v kyberprostoru.

Jednu z největších výzev do budoucna vidím v legislativním procesu, který je do určité míry závislý na mnoha okolnostech. Vojenské zpravodajství bylo již z podstaty své činnosti veřejnosti velmi uzavřené. V současné době se však NCKO musí do určité míry veřejnosti otevřít a prezentovat své potřeby a cíle. Bez otevřeného dialogu, převážně s odbornou veřejností, by byla snaha o legislativní úpravy nejspíš marná.

Do jaké míry vás limituje fakt, že parlamentem zatím neprošla novela zákona o Vojenském zpravodajství, která ukotvuje kybernetickou obranu v české legislativě?

Vojenské zpravodajství obdrželo od Vlády ČR jednoznačný úkol vytvořit prvek, který bude schopen provádět široké spektrum operací v kyberprostoru a aktivity nutné pro zajištění kybernetické obrany ČR. Na základě tohoto mandátu NCKO buduje podmínky a schopnosti potřebné pro plnohodnotné působení v kyberprostoru. Bez případných legislativních změn získávat schopnosti můžeme, nicméně pro jejich plnohodnotné využití máme svázané ruce. Řekl bych to asi tak, že 70% činnosti můžeme provádět i bez legislativních změn. Zbýlých 30% je potřeba ukotvit do platných zákonů a stanovit pravidla jejich použití.

Jak se vám daří nabírat personál a co můžete případným adeptům nabídnout?

Musím přiznat, že k náboru personálu jsem byl ze začátku dosti skeptický, neboť jsme se museli zaměřovat převážně na čerstvé absolventy univerzit, u nichž lze jen velmi těžce předem odhadnout, jak se dokáží začlenit do kolektivu pracovníků, se kterými jsme začínali. Nicméně úroveň technických znalostí některých z nich mne velice mile překvapila. V současné době mohu říct, že první příchozí absolventi jsou již plnohodnotnými členy týmu.

Nyní se zaměřujeme na propagaci NCKO navenek účastí na odborných konferencích a různých pracovních veletrzích, v jejichž rámci se snažíme jednotlivým adeptům vysvětlit specifika práce u NCKO. Za sebe chci říct, že máme jeden z nejlepších kolektivů, v jakém jsem kdy pracoval a vlastníme řadu špičkových technologií, které svým specifickým využitím nejsou k dispozici v žádné komerční společnosti.

Pro většinu adeptů je určitou motivací i fakt, že svůj koníček, kterým jsou informační technologie, mohou využít pro posílení obrany celého státu.

Jaké schopnosti NCKO rozvíjí a které byste vyzdvihl jako stěžejní?

Rozvíjíme celou řadu schopností, od virtualizace technických řešení pro potřeby cvičení a testování, přes forenzní analýzu, analýzu síťového provozu, analýzu malware a jejich úpravu, až po vývoj speciálních SW pro potřeby kybernetické obrany. V netechnické části je to pak získávání relevantních informací o hrozbách v kyberprostoru a to jak vlastními silami, tak ve spolupráci s jednotlivými partnery.

Kdo jsou vaši hlavní partneři v této oblasti v Česku i zahraničí?

V ČR je to jednoznačně Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost, který nám v začátcích velmi pomáhal jak při konzultacích ohledně technických záležitostí, tak také v rozvoji spolupráce s dalšími subjekty. V současné době NCKO spolupracuje jak se státními institucemi, tak i se soukromými subjekty a v neposlední řadě i s akademickou sférou. V zahraničí pak primárně spolupracujeme s partnerskými zpravodajskými službami převážně ze členských států NATO a EU.

Armáda České republiky oznámila záměr vytvořit Velitelství kybernetických sil a informačních operací. Jak bude probíhat vaše spolupráce a v čem se NCKO liší?

S lidmi, kteří mají výstavbu Velitelství kybernetických sil a informačních operací v AČR na starosti, jsme v úzkém kontaktu již od začátku a i přes některé počáteční rozdílné názory musím jednoznačně říct, že ve výsledku jsme ve všech aspektech kybernetické obrany ve shodě. AČR vytvořením prvku kybernetických sil cílí primárně na zajištění bezpečnosti vlastních informačních systémů a bojových prostředků na operační a taktické úrovni, kdežto NCKO je vytvořeno pro komplexní zajištění kybernetické obrany ČR a to jak aktivitami na straně útočícího subjektu, tak aktivní podporou vojenských akcí, a také pro aplikaci síly a provádění širokého spektra operací v kyberprostoru.

Text: Alžběta Riethofová, foto: Vojenské zpravodajství

VOJENSKÉ ZPRAVODAJSTVÍ ČR

Hledáme uchazeče se zájmem o:

- kybernetickou bezpečnost
- forenzní analýzu
- analýzu síťového provozu
- big data a jejich zpracování
- penetrační testování
- reverse engineering
- programování
- prohlubování znalostí a rozvoj
- podílení se na zajišťování obrany ČR

Nabízíme:

- jedinečné uplatnění
- nadstandardní pracovní podmínky
- špičkové zázemí

Požadujeme:

- ochotu podílet se na zajišťování obrany ČR
- občanství ČR a splnění podmínek především dle zákona č. 221/1999 Sb., a zákona č. 412/2005 Sb.

**NÁRODNÍ
CENTRUM
KYBERNETICKÝCH
OPERACÍ**

V České republice se uskutečnilo mezinárodní cvičení
předsunutých návodčích a leteckých osádek

Ample Strike 2018

Překonání nepřátelské protivzdušné obrany, přímá letecká podpora a tankování za letu. Armáda České republiky pátým rokem navazuje na sérii cvičení Ramstein Rover a Flying Rhino, která byla organizována z úrovně NATO od roku 2002. V letošním roce se na prestižním cvičení podílelo 1 200 cvičících, z toho necelé tři stovky z celkem 19 zahraničních armád. Potřetí od zavedení plně profesionální armády se zapojili také příslušníci aktivní zálohy.

Těžištěm cvičení v Čechách se stal výcvik předsunutých leteckých návodčích z 22. základny vrtulníkového letectva Sedlec, Věcnice u Náměště nad Oslavou. Ti provádí navedení na pozemní cíle nejen pilotů lehkých bitevníků L-159 Alca 21. základny taktického letectva Čáslav a letounu JAS-39 Gripen, ale i vrtulníků Mi-24/35 a Mi-171Š, německých a slovinských PC-9, maďarských JAS-39 atp. Spojené státy americké na cvičení zapojily vrtulníky AH-64 Apache, bombardér B-52 a o doplňování paliva se staral tanker KC-135R Národní gardy státu Nebraska. Čeští a američtí piloti spolupracovali zejména na ničení pozemních cílů, včetně simulací v závislosti na možné výzbroji letounu, na schopnostech podvěsné cvičné munice a samozřejmě se zaměřením na zlepšování dovedností pilotů a maximální využití schopností jednotlivých letounů a komunikaci s návodčím. Účast tankerů byla nezastupitelná a značně zlepšila možnosti výcviku a celkové doby operačního nasazení. Čeští piloti Gripenů stroje KC-135R Stratotanker ze 155. „Air Refueling Wing“ z americké Nebrasky důvěrně znají a díky nim mohou posunout své schopnosti a procvičit dovednosti tankování za letu, na což jsou vycvičeni téměř všichni naši piloti Gripenů.

Oči pilota

Svou zásadní roli ve cvičení hrají také střediska uvědomování a řízení všech států. Právě 26. pluk velení, řízení a průzkumu ze Staré Boleslavi je zodpovědný za vyžádání a přidělení vzdušných prostorů pro výcvik. Nepostradatelnou součástí je navedení letounů k tankeru nebo do výcvikových oblastí, včetně navedení letounů na cíl. Letečtí návodčí (Forward Air Control – FAC) mají v armádách NATO dlouholetou tradici. V Armádě České republiky jsou ale poměrně novou odborností. Jejich vznik u speciálních sil se datuje k roku 2003. Úkolem leteckého návodčího jak na cvičení Ample Strike, tak

i při „ostrém nasazení“, je podpora pozemní jednotky, kde zodpovídá za určení pozice cíle a následně koordinuje leteckou podporu s manévrem jednotky s důrazem na bezpečnost vlastních sil, pilota a letounu. Po útoku letounu vyhodnocuje účinek použité zbraně na cíl. Zkušenosti z posledního nasazení českých speciálních sil v Afghánistánu v operaci Enduring Freedom (2008–2009) ukazují, že práce leteckého návodčího není jen plánování a ničení cíle, ale i koordinování letecké přepravy jednotky na úkol. Dalším důležitým úkolem, který byl instruktory bedlivě sledován, byla asistence pilotům při vzdušném dozásobení jednotky, včetně navedení dělostřelecké podpory.

Špičky v oboru

Výčet úkolů návodčích byl opravdu dlouhý a celkově zhruba třicet návodčích prokázalo svoji profesionalitu, ale i zužitkování několikaletého výcviku, jenž zahrnuje velmi dobrou komunikaci v anglickém jazyce,

špičkovou orientaci v terénu, bezchybnou práci s mapou a ovládání nejmodernějších přístrojů jako je laserový ozařovač, různé typy dálkoměrů, GPS (systémů navigace) a radiostanic. Kromě toho všeho musel každý návodčí prokázat nejen znalost nesené výzbroje a vybavení letounů používaných na cvičení, ale i technické parametry a možnosti přepravních vrtulníků a letadel. To by samozřejmě platilo i při nasazení v misi, kde by byl výčet techniky a výzbroje ještě mnohem obsáhlejší, než tomu bylo na cvičení Ample Strike. „My jsme vlastně nejtěžší zbraň na bojišti, abych to tak řekl, jelikož letecká munice dělá mnohem větší škody než organické nebo ruční zbraně. Takže ta zodpovědnost je na nás, jak bude dopravena ta nejtěžší zbraň na cíl. Samozřejmě to na nás klade vysoké nároky, ale na to jsme cvičeni,“ uvedl jeden z návodčích. Všechny potřebné znalosti získávají v akreditovaných školách ve Velké Británii nebo v Německu na základně americké armády. Po návratu ke své jednotce jejich

vzdělávání nekončí. Pokračují pod vedením „instruktorů“ SUP-FAC (Supervisory Forward Air Controller) doškolením a praktickým naváděním letounů v terénu. Po závěrečném přezkoušení podle NATO směrnic jim je udělena kvalifikace „CR“ (Combat Ready), která jim umožňuje účast na zahraničních misích. Kvalifikace Combat Ready není udělována doživotně, ale musí se pravidelně obnovovat.

Dělostřelečtí návodčí

Je značně komplikované a mnohdy i neefektivní začleňovat předsunuté letecké návodčí, tzv. Joint Terminal Attack Controller (JTAC), do sestavy mechanizovaných a výsadkových rot. Jejich výcvik současně klade vysoké nároky na vhodný personál, a proto je jich počet do značné míry omezen. Z toho důvodu není jejich použití možné na nejnižších taktických prvcích. Současný trend armád NATO směřuje k navyšování schopností dělostřeleckých návodčích a to tak, že své příslušníky vzdělává v problematice blízké vzdušné podpory, tzv. Close Air Support (CAS). Takto proškolený personál se nazývá návodčí společných paléb neboli Joint Fire Observer (JFO). V praxi to může vypadat tak, že letecký návodčí zůstává na místě velení mechanizovaného praporu a sleduje radiový provoz mezi JFO a přiděleným prostředkem vzdušné podpory. Po jasné identifikaci vlastní pozice a pozice cíle je pouze letecký návodčí oprávněn vydat povel k použití letecké munice útočícího letounu. JFO dále zprostředkuje vyhodnocení účinku použití CAS proti pozemním cílům na nadřízené velitelství k provedení analýzy a koordinaci dalšího postupu. A právě tyto scénáře a mnohé další jsou procvičovány v rámci cvičení Ample Strike 2018, čímž je vnesen další prvek do navádění na cíl.

Zapojení Centra leteckého výcviku

Vyjma vojenské techniky, která byla vyjmenována, se cvičení zúčastnil i nejnovější přírůstek flotily centra leteckého výcviku v Pardubicích, americký vrtulník Enstrom. Ten sice slouží k výcviku nových pilotů a není určen pro žádné bojové operace, leč i tak je třeba i s tímto strojem zvládnout koordinaci s návodčím, a také spojení s řadou posádek rozličně výkonných strojů, v tomto případě vrtulníku Mi-24/35. „Vrtulník Enstrom zde prověřil své radio-systémy

a koordinaci s ostatní leteckou technikou, zejména vrtulníkem Mi-24. Šlo samozřejmě jen o nácvik a prověření schopností tohoto výcvikového stroje, na jehož platformě budou vykonávat výcvik i budoucí vojenští piloti,” uvedl major Jan Vanický, pilot 221. vrtulníkové letky. Vrtulníků zakoupilo centrum celkově šest, jeden z nich, který se cvičení zúčastnil, se tak stal doslova průkopníkem pro další, navazující výcviky s využitím další techniky a návodčích (Enstrom nahradil již dosluhující, letité vrtulníky Mi-2).

A fakta

Znak letošního cvičení Ample Strike 2018 vychází ve své podobě ze starších znaků pro předcházející cvičení Ample Strike. Někdy vznikají mylné domněnky, že dravec na znaku představuje amerického orla bělohlavého, ale není tomu tak. Znak dominuje zobrazení orla mořského, který hnízdí na rybnících v okolí Studence (okres Třebíč). Orel mořský, kterého je možno spatřit i nad letištěm Náměšť nad Oslavou, jako dravý pták symbolizuje vydatný, rozhodný a masivní útok. Zelené okružní představuje tvar záměrného kříže a odkazuje tak na bojové letouny i na vybavení leteckých předsunutých návodčích (Forward Air Controller, FAC) a pozemních zbraňových systémů.

A fakta

Cílem cvičení Ample Strike je sladit činnost pilotů taktického letectva a předstunutých leteckých návodčí během pozemních operací. Vzhledem k tomu, že se jedná o cvičení národní, s mezinárodní účastí aliančních partnerů, původní záměr pokračovat v názvosloví a použít výraz „Rover“ například ve spojení „Common Rover“, nebylo možné. Zvolený název Ample Strike byl inspirován podobně tematicky zaměřenými cvičeními, která jsou pořádána například ve Slovinsku pod názvem „Adriatic Strike“ nebo v Kanadě „Maple Strike“. Český ekvivalent „Ample Strike“ byl schválen závěrečným rozhodnutím řídicího štábu cvičení a zní „Vydatný úder“.

Tankování za letu

Pro společný výcvik leteckých návodčích, pozemních jednotek a pilotů je samozřejmě nutné letové úsilí. Piloti členských států NATO strávili ve vzduchu stovky hodin. „Je samozřejmostí, že hostitelská země musí ve prospěch cvičení vynaložit maximální úsilí,“ vysvětlil řídicí cvičení plukovník Zdeněk Gabriel. Skoro polovinu všech dosavadních letů tak realizovali čeští piloti letounů L-39 Albatros, L-159 Alca, JAS-39 Gripen a vrtulníků Mi-24/35 a Mi-171Š. Výcvikem v doplňování paliva ve vzduchu prochází naši piloti již několik let. Podmínky kvalifikace se však musí neustále obnovovat každých šest měsíců. Během letošního cvičení Ample Strike bylo možné se spojit s americkým tankerem KC-135R v desítkách případů, včetně cvičného připojení bez tankování. Doplnění paliva využíval zejména strategický bombardér B-52, který se do cvičení zapojil z anglické letecké základny Fairford. Domovskou základnou tankeru na našem území se stalo letiště v Pardubicích. Za zmínku stojí vyjma tankování i vítaná pomoc záložníků z pěších rot Krajských vojenských velitelství, kteří se podíleli na ochraně a zajištění bezpečnosti letiště Náměšť jako objektu důležitého pro obranu státu a zároveň plnili úkoly v rámci připravených scénářů po boku vojenských profesionálů.

Text a foto: Michal Voska

V okolí Jaderné elektrárny Dukovany se uskutečnilo
součinnostní cvičení Safeguard 2018

Trénovali různé varianty narušení

Ve dnech 18. až 21. září 2018 se uskutečnilo v okolí Jaderné elektrárny Dukovany součinnostní cvičení příslušníků Pěší rot Aktivní zálohy Jana Kubiše při Krajském vojenském velitelství Jihlava. Ti cvičili společně s příslušníky 44. lehkého motorizovaného praporu Jindřichův Hradec, 22. základny vrtulníkového letectva Sedlec-Vícenice u Náměště nad Oslavou, policisty Krajského ředitelství policie Kraje Vysočina, Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina a pracovníky Jaderné elektrárny Dukovany.

Dne 18. září 2018, kdy k obraně vnějšího perimetru elektrárny byli povoláni záložníci, však nešlo o reálnou situaci, ale jen o simulaci možného napadení. Po příjezdu velení rotu ihned zmapovalo prostor v okolí elektrárny a rozhodlo o vybudování kontrolně propouštěcích míst a zřízení strážních stanovišť. Při následném zaujetí pozic docházelo k imitaci problémů nejružnějšího druhu či způsobů možného napadení objektu elektrárny. Například k pokusu o vniknutí cizích osob, nebo nájezdu neznámých vozidel do strážného prostoru.

„Cílem vojenského cvičení bylo provést bojové stmelení naší rotu, které proběhlo ve dnech od 13. do 18. 9. 2018 ve výcvikovém prostoru Boletice a následně zasadit rotu do prostoru Jaderné elektrárny Dukovany a provádět obranu a ochranu vnějšího perimetru objektu elektrárny. V průběhu plnění

tohoto úkolu bylo příslušníky aktivní zálohy správně reagováno na několik nahranych incidentů nepřátelských skupin, včetně pokusu o napadení vodní elektrárny Dalešice. S radostí mohu říci, že vojáci z pěší rotu jsou k plnění stanoveného úkolu dobře připraveni,“ konstatoval řídící cvičení ředitel Krajského vojenského velitelství Jihlava plukovník Ňachaj.

Čtvrtek 20. září cvičení Safeguard 2018 vyvrcholilo již tradičními dynamickými ukázkami, kterých se zúčastnili pozvaní významní hosté z řad Armády ČR, Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR, ČEZ a. s., ČEPS a. s., a také starostů okolních obcí.

Cvičení se zúčastnilo celkem asi 140 osob za Armádu ČR, zhruba 30 policistů, 15 hasičů a kolem 50 pracovníků jaderné elektrárny.

Text a foto: Libuše Pavlíčková

Domino

Začátkem září se v aule Univerzity obrany uskutečnilo slavnostní zahájení studia posluchačů sedmiměsíčního 35. kurzu Generálního štábu a dvou cyklů kurzů pro vyšší důstojníky. Slavnostního zahájení se zúčastnili zástupce NGŠ – inspektor AČR generálmajor Jaroslav Kocián, ředitel odboru vzdělávací politiky Sekce státního tajemníka MO Vladimír Krška a představitelé Univerzity obrany v čele s prorektorem UO pro rozvoj a internacionalizaci plukovníkem Luděk Jedličkou.

Na Vojenskou střední školu a Vyšší odbornou školu Ministerstva obrany v Moravské Třebové nastoupilo 107 nováčků, z toho 20 dívek. V denním studiu školu navštěvuje celkem 384 žáků. Nové studenty čeká adaptační proces, jehož cílem je zejména stmelení kolektivu. Kromě toho nováčci trénovali pořadové přípravy na slavnostní slib, který proběhl začátkem října na náměstí T. G. Masaryka v Moravské Třebové.

Sedm desítek příslušníků 251. protiletadlového oddílu a praporu podpory ze Strakonice procvičovalo ve vojenském újezdu Boletice činnosti, které předcházejí střelbě z protiletadlového raketového komplexu 2K12 KUB. Hlavní pozornost byla soustředěna na přípravu baterie ke střelbě a procvičení činností jednotky, vyzbrojené protiletadlovým komplexem KUB v různých stavech pohotovosti. Jedním z cílů cvičení bylo také prověřit, jak bude jednotka fungovat v nově navrhované organizační struktuře.

Studenti Univerzity obrany absolvovali před státní zkouškou kurz pořádaný francouzskou cizineckou legií

Peklem jihoamerické džungle

Necelý jeden týden dělil návrat dvou studentů Univerzity obrany z guyanské džungle a okamžik, kdy oba stanuli před komisemi u státních zkoušek. Rotmistr Michal Popovyc a rotný Adam Weisser si přípravu na důležitý krok v profesní kariéře rozšířili o pobyt v příšerí husté vegetace pralesa, ve vysoké vlhkosti, častém dešti a za neustálé přítomnosti hmyzu či jedovaté fauny.

Komáři zde přenášejí malárii, nebezpečné bývá uštknutí hadem, kousnutí pavoukem, bodnutí štírem či kontakt s jedovatou žábou. „Po pár dnech však přestanete nebezpečí vnímat a soustředíte se jenom na výcvik,” konstatuje rotný Adam Weisser. Spolu se svým kolegou, rotmistrem Michalem Popovycem, jsou na pobyt v nebezpečném a nestabilním prostředí připraveni díky působení v zájmové skupině Commandos. Uvedené hrozby a všudypřítomné vlhko byly však i pro ně něčím novým a neznámým.

Výcvik, jehož účastníky jsou již tradičně i studenti Univerzity obrany, pořádá 3. pluk pěchoty francouzské Cizinecké legie se sídlem ve městě Kourou. Legionářský pluk má vyčleněné instruktory pro Centrum výcviku v rovníkových oblastech (CEFE) se základnou přímo v amazonském pralese poblíž městečka Regina. Tam se také prvních deset dnů po přiletu účastníci kurzu připravují intenzivním výcvikem, který je směřuje k završení kurzu – čtyřdennímu maratonu tropickou džunglí jako testu schopnosti přežít.

„První den na základně jsme dělali přezkoušení, které mělo odhalit fyzické schopnosti jednotlivých účastníků kurzu. Následovalo seznámení s tím, jak si máme správně sbalit batoh, dále poučení o chování v džungli. Informace o místní flóře a fauně byly doprovázeny praktickými ukázkami v tamní malé zoologické zahradě. V ní žije většina místních živočichů, například jaguár, anaconda či pavouci,” říká rotný Adam Weisser.

Přes překážky k cíli

Praktický výcvik je zaměřen především na osvojení návyků nezbytných pro přežití v místních nehostinných podmínkách. Ty jsou věrně zachyceny v knize a filmu Motýlek, jejichž děj se odehrává právě na zdejších Ďábelských ostrovech. „V průběhu kurzu nás naučili rozpoznávat stromy, rostliny, co jíst v džungli, jak udělat past, na co si dávat pozor, co lze vyrobit z přírodních místních materiálů. Jako třeba batoh Katari, který unese dospělého muže. Dozvěděli jsme se, jak si v pralese rozdělat oheň a postavit přístřešek,

ale také jak se v pralese orientovat,” upřesňuje rotný Weisser.

Slepé rameno řeky. V něm bahnitá voda. To vše zahaleno v bujně tropické vegetaci. Takové je prostředí, v němž je zbudována jedna z místní soustavy čtyř překážkových drah v džungli. Za neustálého dohledu instruktorů si opakovaně účastníci kurzu vychutnávají tuto třešničku na legionářském dortu. Piste Pecari, Stezka sviní, jak je dráha nazývána, prověřuje schopnost vojáků přelézát, balancovat, podlézat, šplhat, skákat, potápět se či plavat. Stezce lián (Piste Liane) frekventanti přiléhavě říkají opičí. Tvoří ji především lana, sítě, stromy a dřevěné konstrukce. Je zaměřena na šplhání, ručkování, skoky a balancování. A právě tato lanová dráha se stala osudnou pro rotmistra Michala Popovce. Na jedné z překážek se zranil, což ho vyřadilo z dalšího výcviku. Ze zdravotních důvodů pak kurz přežití nedokončil.

Systém překážkových drah dále tvoří Piste Jaguar, jejíž překonání nejen trvá nejdéle, ale navíc vyžaduje spolupráci celé desetičlenné

skupiny. Bahno, stromy a další překážky zde doplňuje obří hladká stěna. Poslední prověrkou je Piste Brancardage, kde skupina minimálně sedmi lidí provádí transport „raněného“. Ten je přivázaný co nejpevněji k dlouhé kládě, kterou vojáci přepravují přes náročný rozbahněný terén se značným převýšením.

Přežít extrémním prostředím

Celá výše popsaná příprava směřuje k náročné čtyřdenní závěrečné zkoušce, jejímž cílem je ověřit, nakolik si frekventanti osvojili nové znalosti a dovednosti a jak jsou schopni s minimální výstrojí přežít v extrémně nepřátelském prostředí. Nedlouho před zahájením zkoušky domorodí indián pracující pro zdejší jednotku předal vojákům část ze svých bohatých zkušeností. Ukázal, které plody se dají jíst a jak si je připravit. Předvedl, jak si opatřit stravu lovem, jak zhotovovat vrše na ryby a pasti na zvěř. „Měli jsme možnost ochutnat například ugrilovaného kajmana, jihoamerické prase a také papouška,“ říká Adam Weisser.

Pak ovšem začalo jít do tuhého. „Vzali nám veškeré vybavení, zůstaly nám jen maskáče bez trika, boty bez tkaniček, čelovka, čtóra, mačeta, moskytiéra na hlavu, buzola a píšťalka. Na celou skupinu jsme dále měli jeden zapalovač a brokovnici na lovení zvěře.“ Po vstupu do džungle museli frekventanti plnit úkoly, které jim postupně zadávali instruktoři. Jako například postavit přístřešek, udělat pasti na ryby a zvěř, rozdělat oheň a vyrobit vor, jenž měl skupině poslední den posloužit k opuštění místa přežití. A to vše jen z přírodního materiálu. Hlad a vyčerpání způsobily, že rotný Weisser ani nepřemýšlel nad zvuky, které se první noc v terénu linuly ze ztemnělého pralesa: „Jelikož jsme byli bez jídla a po fyzické námaze, doslova jsem vypnul na zemi u ohně a vyspal se nádherně.“

Za celou dobu se skupině podařilo ulovit pouze tři malé rybky a žábu velkou jako chodidlo. Potravou byly jen pralesní plody. „Nehostinný prales jsme opustili na voru a začal den individuálních disciplín. Mezi ně patří skok do řeky z výšky dvanácti metrů,“ popisuje jeden z největších zážitků Adam Weisser a ani nelituje, že skok proběhl z mostu a ne z paluby helikoptéry, jak se v minulosti stávalo. „Zkouška pokračovala rozpoznáváním rostlin, vázáním uzlů na čas, výrobou pastí, orientáčkem v pralesi a absolvováním individuálních překážkových drah. Díky absenci jídla to bylo velice náročné, jelikož nám chyběla energie,“ dodává rotný Weisser.

Plnění náročného programu a komunikaci s dalšími účastníky kurzu alespoň trochu usnadnila menší jazyková bariéra ve srovnání s předchozími roky. „Všichni uměli perfektně anglicky, což se však nedalo říct o instruktořech, ti mluvili pouze francouzsky. Takže při jakékoli činnosti jsem musel vše odkoukávat od ostatních,“ popisuje student Weisser.

Získali odznak jaguára

Poslední den na základně museli účastníci kurzu místo odpočinku přebrodit

po skupinách řeku, absolvovat orientační pochod a opět zvládnout Piste Brancardage. Adam Weisser a ti kadeti z vojenské školy École Spéciale Militaire de Saint-Cyr, kteří kurz dokončili, tak složili závěrečnou zkoušku. Nyní na svých uniformách mohou nosit odznak jaguára, který ve Francouzské Guyaně získali. A také vzpomínat na pocity úlevy, štěstí a vítězství, které se u všech dostavily poté, co náročný kurz přežití absolvovali. Rotný Adam Weisser byl instruktory hodnocen jako třetí nejlepší ve své četě.

Hned po návratu z Jižní Ameriky do Brna čekaly studenty Univerzity obrany náročné státní zkoušky. Rotmistr Michal Popovyc úspěšně složil závěrečné zkoušky na konci navazujícího

magisterského studia a rotný Adam Weisser také úspěšně absolvoval sdruženou státní zkoušku z Managementu, Ekonomie a Ekonomiky obrany a bezpečnosti, v jeho případě na závěr čtvrtého ročníku magisterského studia. Náročnost přípravy v krátkém čase shrnul úspěšný účastník guyanského kurzu s notnou dávkou nadsázky takto: „Bylo to celkem náročné, radši bych byl další měsíc bez jídla v džungli, než se učil na státní zkoušku. Ale hodně mi s učením pomáhala moje přítelkyně, která se mnou studuje v ročníku. Bez ní bych nejspíš neuspěl.“

*Text: Pavel Pazdera a Viktor Sliva,
foto: archiv Adama Weissera a CMM*

Cvičení prověřilo připravenost polní nemocnice i ze zvládnutí hromadného příjmu raněných

Medical Man 2018

V Hradci Králové se uskutečnilo mezinárodní cvičení za účasti přibližně 200 vojáků armád států V4, tedy České republiky, Slovenska, Polska a Maďarska. Hlavním cílem bylo hodnocení jednotek zdravotnického úkolového uskupení mezinárodním hodnotitelským týmem a samozřejmě i ukázka připravenosti a interoperability zdravotníků a lékařů.

Cílem bylo zhodnotit kvalitu poskytování zdravotní péče jednotkami zemí visegrádské čtyřky, kam patří také Slovensko, Maďarsko a Polsko. „Jádro a vedoucí stát tvoří se svojí polní nemocnicí Česká republika, kterou personálně a materiálně rozšiřují moduly států, jako jsou Slovensko, Polsko a Maďarsko. Cvičení se účastní spolupracující rumunská jednotka a tým hodnotitelů složený z více než deseti států (zemí NATO a partnerských zemí),“ uvedl brigádní generál Zoltán Bubeník, ředitel Agentury vojenského zdravotnictví Armády České republiky. Jeho slova doplnil i generálmajor Jaromír Žůna, ředitel sekce podpory MO. „Jsem mimořádně spokojen, naše zdravotnická služba patří ke špičce napříč členy NATO. Na tomto cvičení se ukázalo, jak daleko vojenské zdravotnictví postoupilo. Nejde jen o vysokou kvalifikaci personálu a schopnost řídit a organizovat hodnocení a diagnostikování v anglickém jazyce, ale vidíme to i na technickém vybavení, které je velmi pokročilé. Modernizace velmi zdárně pokračuje a bude tomu tak i v nadcházejících letech,“ uvedl generál.

Rozsáhlá cvičení každý rok

Poslední podobné cvičení na hradecké základně, při němž byla polní nemocnice postavena, se konalo v roce 2015. Česká polní nemocnice se účastní cvičení každoročně, třeba loni to bylo v Německu. Polní nemocnici tvoří stany a kontejnery, ve kterých jsou umístěny například operační sály, jednotka intenzivní péče, magnetická rezonance či stomatologická ordinace. Pokud je nemocnice nasazena samostatně, součástí jsou i prostory určené pro logistiku, jako třeba ubytovna pro personál, polní kuchyně nebo elektrocentrála. Nemocnice nabízí péči na úrovni okresní nemocnice. Polní nemocnice je složená v desítkách kontejnerů, po postavení zabírá plochu až dvou fotbalových hřišť. Hradeckou nemocniční základnu tvoří 6. a 7. polní nemocnice, všechny jednotky od 1. července 2010 sídlí v Hradci Králové. Polní nemocnici ČR nasadila naposledy v letech 2007 a 2008 v Afghánistánu, poté čeští lékaři působili dalších několik let v oblasti formou chirurgických týmů jako příspěvek do francouzské a pak americké polní nemocnice.

Výstavba trvala tři týdny

Přibližně tři týdny trvala výstavba nemocničního koridoru, který tvoří šestadvacet nemocničních stanů a dvanáct speciálních zdravotnických kontejnerů. Výcvik zdravotnického personálu i ostatních prvků mezinárodní polní nemocnice se od běžného vojenského výcviku odlišuje hlavně v tom, že necvičí zdravotnické postupy, protože všichni příslušníci polní nemocnice vykonávají svou každodenní odbornou praxi ve vojenských i civilních nemocnicích a ostatních zdravotnických zařízeních. Během výcviku dochází ke sladění postupů, procesů, prověření komunikačních toků a také ke kontrole vybavení a zásobování zdravotnickým materiálem. Právě z těchto důvodů se první polovina výcviku uskutečnila na teoretické úrovni a krev, byť jen ta umělá, začala téct až v druhé polovině výcviku.

Když teče krev

Druhá fáze cvičení se již nesla ve znamení namaskovaných poranění v různém rozsahu. Stačilo jediné slovo, aby bylo všem jasné, co bude následovat. „Byl vyhlášen Mascal“,

A fakta

Polní nemocnici tvoří stany a kontejnery, ve kterých jsou umístěny například operační sály, jednotka intenzivní péče, počítačový tomograf známý jako „CéTěčko“ či stomatologická ordinace. Pokud je nemocnice nasazena samostatně mimo větší vojenské základny, jsou její součástí i logistické prvky, tedy vlastní energocentrum, kuchyně s jídelnou, sociální a ubytovací zázemí. Naposledy jako celek působila v letech 2007 a 2008 v Afghánistánu. Po stažení polní nemocnice zpět do republiky působili čeští lékaři a nelékařský personál zejména v Afghánistánu (základna HKIA, pozn.), ale také v Iráku v takzvaných polních chirurgických týmech, které doplňovaly jiné koaliční nemocnice.

krátká informace, která vyvolala v hlavě každého z přítomných zdravotníků identickou reakci: „A je to tady!“ Nikdo na nic již nečekal, každý věděl, kde je podle Mascal plánu jeho místo. Začala se připravovat jednotlivá pracoviště. Dva zdravotníci na třídění pacientů (tzv. triáž) na betonovém plácku před nemocnicí, ostatní zdravotníci byli uvnitř nemocnice. Začíná platit zjednodušený přístup k raněným, jedná se vlastně o jakési krizové řízení. Přes rádiové spojení přicházejí první konkrétní informace. Bude se jednat o střelná poranění a také o ztrátové (resp. traumatické) poranění, přičemž po útoku atentáčníka jde o ztrátu horní končetiny a masivní krvácení spojené s řadou dalších poranění. Samozřejmě v tento okamžik jsou již specialisté nachystáni na příjem poranění, zraněné přiváží sanitky, v případě poranění v boji by záleželo na okolnostech, obvyklý je přesun vrtulníkem.

Příjem raněných a zhodnocení postupů

Oba raněné, v tomto případě figuranty, si převezmou jednotlivá odborná pracoviště. Rozsáhlý stan ve svých útrobách skrývá vše, od operačních sálů, po diagnostickou část, magnetickou rezonanci, jednotku intenzivní péče atp. V případě střelného poranění nastal pneumotorax, pacient byl ošetřen a stabilizován a přímo v nemocnici se podrobil operaci. Již prvotní diagnostika byla velice důležitá a lékařům pomohla s následným určením postupů. To samozřejmě zahraniční hodnotící komisaři a komisařky velmi chválí, taktéž i bezchybnou komunikaci v anglickém jazyce. Pacientka po masivním krvácení je přivezena v bezvědomí, ztráta předloktí si vyžádala

spolupráci hned několika oddělení a odborností. Turniket je sejmут a lékaři a personál napojují poraněnou na umělou plicní ventilaci a chirurgové se pouští do náročné operace. Hraje se zde o každou minutu. I přes to, že jde o cvičení a místo skutečných obětí jsou zde jen namaskovaní figuranti, cvičící se chovají jako při skutečném zásahu.

Hodnotí se vše

Evaluátoři, tedy hodnotící z různých zemí, bedlivě celý proces pozorují, vše si zapisují. Při závěrečném hodnocení a vyhodnocení jednotlivých úkonů, ale i celkově jednotlivých dnů cvičení je bráno v potaz, jak byl zásah

rychlý, jak probíhala diagnostika pacienta v poli, tedy před přivezením do nemocnice (Role), jaká byla poskytnuta vstupní data lékařům a zdravotnickému personálu a následné správné třídění podle daných, zaběhnutých klíčů, tedy míry poranění, ztráty krve atp. A jak si vedl náš vojenský tým? Jedním slovem skvěle. Naši vojenští zdravotníci jsou dlouhodobě skvěle hodnoceni a i na cvičení Medical Man se prokázala naše schopnost rychle reagovat, umět se přizpůsobit situaci a hlavně udělat vše pro záchranu jakéhokoliv lidského života, který je lékařům svěřen.

Text: Michal Voska, kpt. Lada Ferkálová, foto: Michal Voska

Nadrotmistr František Jeřábek dovezl z mistrovství světa v Minsku dvě stříbrné medaile v Taekwon-Do

Dvojitý vicemistr světa

Rekrutační středisko v Českých Budějovicích má ve svém týmu světového šampiona. Dvě stříbrné medaile z technických disciplín vybojoval nadrotmistr Jeřábek v Bělorusku. Jeho úspěchu předcházela samozřejmě tvrdá dřina, řada úspěchů v domácím prostředí, ale nemalou měrou všemu napomohla i jeho armádní kariéra a podpora kolegů.

„Všichni vycvičení instruktoři boje z blízká znají historii Musada. Zakladatel Musada studoval na Korejském poloostrově místní bojové umění: Taekwon-Do, Tekion, Hwarank-do, Sobak, od Korejských mistrů získal titul Sulza (mistr). Prezident Taekwon-Do ITF Chang Ung udělil zakladateli Musada (Herbertu Grudzenskimu) 2. dan. Proto má Taekwon-Do a Musado tolik společného, názvosloví, techniky i v bojových uměních Do (cestu bojovníka). Jsou zde rozdíly, Taekwon-Do je boj beze zbraně a to v armádě logicky není úplně vhodné, z mého pohledu je Musado Taekwon-Do, kde se učí i boj se zbraněmi,“ vysvětlil na úvod nadrotmistr František Jeřábek rozdíly, ale i společné prvky technik v armádě dobře známých.

Již na základce

Taekwon-Do začal cvičit o mnoho let dříve, než vstoupil do armády. V páté třídě základní školy. Byl to rok 1990. V Českých Budějovicích navštívil ukázkou demo týmu ze Severní Koreje. Byl to úžasný zážitek, který se nezažívá každý den. Pak se uskutečnila ukáзка ve Velešíně (městě kde bydlí) a otevřel se kurz pro začátečníky. Jeřábekův instruktor, Milan Prokeš, nyní 5. dan, se ujal vedení nově vzniklé školy,

kteřá existuje dodnes a kde nadrotmistr Jeřábek předává své dovednosti a znalosti dalším generacím. To vše ho přivedlo až na pomyslný vrchol v tomto sportu, mistrovství světa v Minsku.

Vrchol kariéry

Mistrovství světa je vrchol kariéry každého sportovce, pokud nebudeme brát v úvahu olympijské hry. Byla to nejdelší soutěž, kterou kdy zažil. Běžně je v ČR mistrovství i jiné větší soutěže záležitostí jednoho víkendu. Mistrovství světa je na celý týden. Počínaje odletem, aklimatizací a samotnou soutěží. Závodník je vystavován stálému tlaku ve smyslu odpovědnosti, důvěry trenéra i celého vedení. Nezávodí sám za sebe, ale i za celý tým, jehož je členem. Je to jak motivující, tak i svazující pocit. Tyto pocity provází jak v přípravě na reprezentačních soustředěních, tak i při samotné soutěži. První den se nesl ve znamení ubytování, obstrukcí na letišti atp., další den byl trochu volný, lehká procházka po okolí hotelu, seznámení se s částí hlavního města Minsk. Odpoledne už trénink a secvičování týmu. Ve středu to vypuklo. Odstartovaly jednotlivé kategorie a disciplíny. Nadrotmistr Jeřábek byl nominován do technických sestav jak sám za sebe,

tak za národní tým (jedná se o předem danou sestavu technik, rozdělených do technické náročnosti dle úrovně cvičence), týmového přerážení, sportovního boje a týmového sportovního boje. Toto probíhalo až do neděle. Každý den trávil v tělocvičně od 8:30 do 20:00.

Náročná příprava a kvalifikace

Startoval na všech důležitých národních soutěžích a pokaždé získal v několika disciplínách medaile. Šlo hlavně o Mistrovství České republiky a Czech Open. Hlavně druhá ze soutěží je jednou z nejprestižnějších v Evropě. Po úspěchu právě zde byl osloven reprezentačním trenérem Janem Mračkem. Dlouho stál o možnost stát se členem národní reprezentace a tímto se mu splnil životní sen. Stát na sportovišti s vlajčkou na dresu s podporou a odpovědností je úžasný pocit. Tyto svazující pocity se násobí v místě vstupu na tatami. Zde mu hodně pomohl reprezentační trenér Honza, který má obrovské zkušenosti a sám je jedním z nejúspěšnějších reprezentantů naší země v Taekwon-Do.

Náročné sestavy

První soutěž byla v technických sestavách. „Cítil jsem jen svůj tep v hlavě. Nemohl jsem

A fakta

Nadrotmistr František Jeřábek, 40 let, ženatý, tři děti. Narodil se v Jindřichově Hradci a bydlí ve Velešíně. Studoval elektrotechnickou průmyslovou školu ve Velešíně. Poté nastoupil na jeden rok základní vojenskou službu ve Slaném. Zde prodělal první výcvik v Musadu. Následně sloužil u Policie ČR na oddělení pohraniční policie v Dolním Dvořišti. Zde vykonával službu po čtyři roky a po zrušení tohoto oddělení se rozhodl pokračovat u armády. Díky elektrotechnickému vzdělání nastoupil do Českých Budějovic k jednotce pasivních systémů. Konkrétně u pasivního systému Věra. Zde působil až do prosince loňského roku. Od ledna je členem rekručního pracoviště v Českých Budějovicích. Provádí ukázkové výcviky na středních školách se studenty, kteří tak získají představu o nárocích výcviku v armádě. Aktuálně se připravuje na mistrovství ČR, které proběhne v listopadu, a pak příští rok na Czech Open a mistrovství Evropy v Itálii.

si nic vybavit," uvedl náš úspěšný reprezentant k začátku klání. Každý závodník musí zacvičit jednu ze tří svých nejvyšších sestav dle své technické úrovně. Jeřábek je držitelem 4. danu. Proto je dle pravidel povinnost vybrat jednu sestavu z úrovně 5. dan. Každý před rozhodčími musí zacvičit jednu z těchto vysokých sestav. Cvičí sám. Pak si stoupnou před rozhodčí spolu a zacvičí jakoukoliv sestavu, kterou jim rozhodčí dle náhodného losu vyberou.

První soupeř byl ze Švédska

„Trenér mne uklidňoval a dával pokyny, na co nesmím zapomínat. V sestavách se hodnotí velká spousta parametrů. Síla techniky, rovnováha, koncentrace, správné dýchání a samozřejmě správné techniky a jejich posloupnost. Před vstupem na tatami jsem pohlídal vlaječku na svém toboku (oblečení pro Taekwon-Do, pozn.) a vstoupil na sportoviště. Po několika prvních technikách jsem se uklidnil a docvičil svou volitelnou sestavu.

Pak i povinnou. Když hlavní rozhodčí zvedl nad hlavu vlaječku označující mne za vítěze, rozproudilo se ve mně plno radostných emocí. Chtěl jsem vždy vyskočit radostí, ale zásady a zdvořilost k soupeři mne vždy donutily nejdříve dle zažitého způsobu pozdravit rozhodčí, soupeře a nakonec trenéra, který ho vede. Až potom se podělit s radostí u svého trenéra a dovolit si gesto radosti a tím uvolnit nahromaděný stres. Zamávat na český hlouček závodníků, kteří každého našeho závodníka aktuálně závodícího hlasitě podporují z hlediště. Takto jsem se prokousal až do finále," uvedl Jeřábek a objasnil tak i zvládání emocí.

Semifinále a finále

Nejtěžší bylo semifinále. Povinnou sestavu vybrali sudí tu nejtěžší, z kategorie 5. dan. Jmenuje se Moon-Mo. Je extrémně náročná na koncentraci, uvolnění a sílu. Zde po vítězství nad makedonským reprezentantem několikrát vyskočil do vzduchu. Zkrátka emoce.

Ve finále bohužel narazil na reprezentanta z Ruska. I když ani v jedné ze sestav chybu neudělal, tak provedení a síla nebyla tak dobrá jako u jeho soupeře a rozdílem 4:1 bohužel prohrál. Celou soutěž samozřejmě bedlivě s trenérem sledoval a hodnotil ostatní konkurenty. Rus byl opravdu dobrý a oprávněně se dostal do finále. Jeřábek do toho dal vše, co mohl, ale Rus chybu neudělal a zvítězil. Bylo to zklamání, ale zároveň měl i radost z toho, kam se dostal. Tento výsledek byl před samotným mistrovstvím pro něj snem.

Fotka kolegů z ČB

Nejhezčí pocit je ale postavit se na stupně vítězů s národní vlajkou v rukách. „Měl jsem v ruce fotografii kamarádů z pracoviště, kterým jsem slíbil, že pokud se na toto místo postavím, tak si je tam vezmu sebou," uvedl nadrotmistr Jeřábek v úctě ke svým kolegům, jejichž podpora byla také velice důležitá. Z druhé strany je třeba poděkovat i vedení, jelikož i přes nařízené čtyři hodiny tělesné přípravy na agentuře mohl chodit běhat každý den, samozřejmě po splnění pracovních povinností. Tato pomoc bude vítaná i v budoucnu, neboť již nyní je v užším výběru na mistrovství Evropy v dubnu 2019.

Těsná prohra, ale přesto spokojenost

Ještě emotivnější byla následná týmová soutěž. Tam jsou na stejné pocity tři. V týmové soutěži se navíc hodnotí choreografie, kde se každá sestava oproti normálnímu provedení stěhuje obtížnějším zacvičením choreografií, kterou připravuje tým s trenérem. Sestava ve finále bohužel nakonec nestačila na reprezentaci Japonska tím nejtěsnějším rozdílem 2:1. Z pětičlenné komise rozhodčích byli dva pro remízu, dva pro Japonsko a jeden pro nás. Prohra kousek od titulu mistrů světa byla dost trpká. Ale nakonec měl Jeřábek se členy reprezentace při předávacím ceremoniálu ze stříbra velkou radost.

Text: Michal Voska, foto: archiv nrtm. Františka Jeřábka

Na území České republiky, Německa a Itálie se konalo mezinárodní cvičení chemických specialistů Coronat Mask 2018

Prověřilo mnohonárodní štáb

V druhé polovině září se na území České republiky, Itálie a Německa konalo cvičení chemických specialistů 14 zemí Coronat Mask 2018. Jeho primárním cílem bylo ověření schopností mnohonárodního štábu řídit a velet přiděleným jednotkám chemické ochrany v průběhu operace. Česká republika se v roce 2013 připojila k mezinárodní obranné aktivitě známé pod anglickým názvem Framework Nation Concept fungující na principu sdílení dosažených vojenských schopností, v jejímž rámci se zavázala právě k intenzivní spolupráci v oblasti ochrany proti zbraním hromadného ničení.

Páteční cvičící jednotkou byl liberecký 311. prapor radiační, chemické a biologické ochrany, doplněný o další posilové prvky libereckého pluku, takže ve výcvikových prostorech bylo více než 300 libereckých chemiků. Větší část cvičila ve výcvikovém prostoru Tisá u Děčína, 36 vojáků a 14 kusů vojenské techniky od 4. roty chemické ochrany odjelo do výcvikového prostoru Bergen und Ostenholzer Moor ve spolkové zemi Dolní Sasko. Zde byla tato česká dekontaminační jednotka přidělena do sestavy 3. roty 7. praporu chemické ochrany Bundeswehru, který sídlí v německé posádce v Höxteru. Své první zkušenosti zde získával velitel české jednotky poručík Dan Blumentritt.

Výcvikový prostor Bergen und Ostenholzer Moor je rozlehlý vojenský areál s rozlohou více než 250 km². Zde naši vojáci strávili při intenzivním společném výcviku 10 dnů. „Velmi mě překvapil výcvikový prostor, který byl odlišný od těch našich, nejen svou rozlohou, ale i možností výcviku v budovách a na vyřazené reálné technice, jako bylo vlakové nádraží, samotný vlak anebo třeba vrtulník,“ uvedl svobodník Radek Šír. Česká četa dekontaminace spolupracovala společně s Lucemburským družstvem, určeným k čištění vody.

První část cvičení byla zaměřena na představení materiálů a prostředků dekontaminace jednotlivých armád. Druhá pak již na plnění úkolů stanovených scénářem cvičení, tzv. rozehrou. Jednalo se především o rekognoskaci prostorů určených pro vybudování míst dekontaminace, dekontaminaci raněných osob z nehody dopravního vlaku, dekontaminaci osob a vojenské techniky po výbuchu nástražného výbušného systému (známého i pod anglickou zkratkou IED) a v neposlední řadě extrakci a dekontaminaci raněných po havárii vrtulníku v blízkosti přesouvajícího se vojenského konvoje.

„Vlastní zvládání incidentů bylo ulehčeno velkou profesionalitou a aktivním přístupem velení německé 3. roty, které umožnilo nasazení jednotlivých čet této mnohonárodně poskládané roty. Kolegy z ostatních armád zaujala naše schopnost efektivní dekontaminace raněných, ze které si i pořídili výcvikové video,“ shrnul cvičení poručík Dan Blumentritt.

Na konec cvičení se česká jednotka přesunula z výcvikového prostoru Bergen und Ostenholzer Moor do posádky Bruchsal, kde sídlí 750. prapor chemické ochrany Bundeswehru a kde je i velitelství Bundeswehru zaměřené na ochranu proti zbraním hromadného ničení.

Text: nrtm. Pavel Tichý, foto: por. Dan Blumentritt

Ředitelství speciálních sil MO

pořádá výběrové řízení

na obsazení pozice

starší důstojník oddělení zabezpečení činnosti odboru rozvoje a zabezpečení v hodnosti nadporučíka u Ředitelství speciálních sil v Praze (OUI)
(předpoklad pro získání odbornosti fyzické osoby na stupni Přímé řízení)

starší pracovník štábu oddělení rozvoje a střednědobého plánování odboru rozvoje a zabezpečení v hodnosti praporčíka u Ředitelství speciálních sil v Praze (investiční program SpecS)
(předpoklad pro získání odbornosti fyzické osoby na stupni Tříleté řízení)

Nabízíme:

- Práci v kolektivu speciálních sil.
- Různorodou a odborně náročnou práci.
- Příplatek za činnost Speciálních sil.
- Kariérní růst.

Požadujeme:

- Splnit výběrové řízení k Ředitelství speciálních sil MO.
- Motivaci pro vlastní rozvoj a chuť se učit.
- Zkušenost na obdobné pozici není podmínkou.
- Zájem o nové komunikační a informační technologie výhodou.

Registr uchazečů probíhá formou zastání potřebných dokumentů do 31. 10. 2018
(viz www.respecs.cz - záložka Výběrové řízení).

Kontakt:
 Tel: 973 211 658 Email: respecs_personalni@respecs.cz

Domino

Ve věku 77 let zemřel poslední federální ministr obrany a zároveň ministr obrany samostatné Slovenské republiky Imrich Andrejčák. Kondolenci dceři poslal také ministr obrany Lubomír Metnar. Imrich Andrejčák působil v československé armádě od roku 1958 a jeho nejvyšší dosažená funkce byla velitel Východního vojenského okruhu. Po roce 1989 působil na federálním Ministerstvu obrany. Funkci ministra vykonával od roku 1992 až do zániku federace, kdy se připravovalo rozdělení armády pro dva vznikající státy Českou a Slovenskou republiku. Od roku 1993 působil jako první ministr obrany Slovenska, od roku 1994 se stal poslancem v Národní radě Slovenské republiky.

Jeden víkend v Olomouci a Kroměříži patřil Mezinárodnímu festivalu vojenských hudeb. Již po čtyřicetce se sjely české i zahraniční vojenské orchestry, aby předvedly poutavou a elegantní show. Celý festivalový program se navíc nesl i v duchu oslav 100. výročí založení Československa. Hlavního festivalového programu se zúčastnil i ministr obrany Lubomír Metnar.

Obhájci ložského prvenství z Agentury logistiky bojovali v Chorvatsku v náročném mezinárodním klání logistických družstev. Konalo se ve výcvikovém prostoru Gakovo chorvatských ozbrojených sil. Celkově skončili druzí hned za družstvem Chorvatů. V kategorii družstev soutěžili i kuchaři. V polních podmínkách připravil tým Agentury logistiky jako jediný tradiční české borůvkové knedlíky, které v konkurenci vojenských gulášů obstály na výbornou. Příští rok se bude opět soutěžit v chorvatském Splitu a Agentura logistiky u toho nebude chybět.

Výstava před Generálním štábem je připomínkou významného jubilea

Sto let vojenské hydrometeorologie

Expozici těchto vojenských odborníků provázela ukázka mobilní soupravy hydrometeorologického zabezpečení BLESK a přemístitelný prostředek OBLAK. Tuto techniku geografové a hydrometeorologové používají při své každodenní činnosti i v zahraničních operacích. Při zahájení výstavy tak byla pro veřejnost připravena technika, kterou disponují vojáci u nás i v zahraničí.

Výstavu zahájil zástupce náčelníka Generálního štábu – inspektor AČR generálmajor Jaroslav Kocián, jenž ve svém projevu připomněl zejména hlavní historické mezníky, které ovlivnily činnost armádních geografů a hydrometeorologů. „Dnes je naše geografická a hydrometeorologická služba právem vysoce hodnocena Aliancí za vysoce přidanou hodnotu při spolupráci s koaličními partnery. Od spojenců je vždy příjemné slyšet tato slova chvály,“ uvedl generálmajor Kocián. Na jeho slova navázal náčelník hydrometeorologické služby, plukovník Jan Círek, který objasnil počátky hydrometeorologie v armádě a její význam. „Toto výročí, spojené se vznikem samostatného Československa v roce 1918, představuje jeden z nejvýznamnějších milníků soudobé historie hydrometeorologického a geografického zabezpečení. Vojenská povětrnostní služba, jak se dříve naše odbornost nazývala, se před sto lety řadila k významným armádním složkám po boku československého leteckého sboru,“ uvedl plukovník Círek.

Historie

Geografická služba Armády České republiky byla založena v Praze 27. listopadu 1918 a hrála klíčovou roli např. při přesném vymezení našich státních hranic. Dnes je jejím nejvýznamnějším pracovištěm Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad generála Josefa Churavého se sídlem v Dobrušce,

který zabezpečuje geodetické, kartografické a geografické podklady a mapy pro zabezpečení obrany České republiky. Mimo jiné plní i úkoly při řešení humanitárních operací. Vojenská geografie pomáhala i tam, kde bychom to nečekali, např. při stavbě provizorních mostů po povodních. Geografové z Dobrušky mimo jiné spolupracovali s Českým egyptologickým ústavem UK na přesném zaměření archeologických lokalit v Egyptě a na řadě dalších podobných výzkumů na celém světě. Tato unikátní expozice dá návštěvníkům možnost nejen nahlédnout do vývoje vojenskou geografii využívaných přístrojů a pomůcek, tvoření map nebo zabezpečení vojsk, ale také je seznámí s několika významnými osobnostmi této vědy a dalšími aspekty jejich mimořádně důležité práce.

Text a foto: Michal Voska

Sirény nad Temelínem

Havárie v Jaderné elektrárně Temelín. Radioaktivní látky unikají do okolí. Vzápětí začínají houkat sirény. Je vyhlášen nouzový stav, začíná evakuace a následně dekontaminace osob i techniky. Takový byl scénář roze hry dvoudenního cvičení „Bechyně 2018“ profesionálních vojáků Armády ČR a hasičů Hasičského záchranného sboru České republiky, které se začátkem září konalo na bechyňském letišti v areálu 15. ženijního pluku.

Hasiči nacvičovali evakuaci lidí z území, které bylo zasaženo radioaktivním spadem po havárii v Jaderné elektrárně Temelín. Všude už se pohybují postavy v bílých ochranných oblecích a organizují evakuaci. Figuranti musí co nejrychleji nastoupit do přistavených autobusů a u sebe mají jen to nejnnutnější. Nebezpečí je veliké, na otálení není čas.

Asi takto by vypadala evakuace z území zasaženého radioaktivním spadem po havárii jaderné elektrárny. Hlavním cílem cvičení je zkontrolovat za pomoci detekčních rámců jednak osoby, ale i vozidla, zda nejsou zasažena radioaktivitou.

Červená páska: dekontaminační linka

Po rozvinutí stanovišť dekontaminace osob a techniky, na které se podílelo na šedesát vojáků z 31. pluku radiční, chemické a biologické ochrany Liberec a 15. ženijního pluku

Bechyně spolu se sto třiceti příslušníky Hasičského záchranného sboru ČR, přijely evakuační autobusy s více než dvěma stovkami figurantů.

Skupinka evakuovaných lidí se shromažďuje před vysokým detekčním rámem gama záření, které mají ve své výbavě hasiči. Všichni dostávají leták s předtištěnými instrukcemi dalšího postupu. Vzápětí první dostává pokyn, aby přistoupil k rámu. Obsluha v bílém ochranném obleku mu ukazuje, aby se pomalu otáčel. Pak si ho volá k sobě. „Jste s největší pravděpodobností kontaminovaný,“ říká záchranář.

Kontaminovaná osoba dostává na zápěstí červenou pásku. Musí napsat hasičům na připravenou tabuli své osobní údaje a je oddělen od ostatních. Připravenou uličkou ze stojanů a červenobílé pásy pak kontaminovaná osoba putuje až do gumového stanu. Krátce nato

přijíždí hasičský vůz, do něho nastoupí osoby s červenou páskou. Příští zastávka: dekontaminační linka.

Ti, kteří projdou detekčním rámem s nulovou hodnotou gama záření, dostávají na zápěstí pásy zelené a i oni jsou shromážděni v určeném prostoru a postupně odváženi.

Dozimetr v akci

Všichni zasažení radioaktivním spadem vyskakují z auta a míří k lince. Hned vedle prochází dekontaminační linkou i vozidla zasažená nebezpečným spadem. Následně jsou kontrolována dozimetrem.

„Sprcha zadarmo? To beru,“ komentuje dekontaminační sprchu jeden z figurantů.

Kontaminované svršky musí figurant naházet do plastového pytle, boty přihazuje do pytle také. Pokud by se jednalo o skutečnou havárii, kontaminované osoby by přišly

Domino

o všechno, čisté náhradní prádlo a žabky by vyfasovaly od záchranářů. Zde se jedná o cvičení, proto jim oblečení a věci zůstanou. Černý pytel se svrsky proto vláčí následně s sebou.

„Rozpažte ruce a vydržte,“ zní další z pokynů hasiče, který figuranta skenuje dozimetrem a postupně si ho otáčí ze všech stran. „Máte zasažené pravé rameno, při oplachování se soustřeďte hlavně na pravou stranu těla,“ upozorňuje hasič u dekontaminační linky.

Sprcha, teplá voda a mýdlo

Po instrukcích vstupuje kontaminovaná osoba do sprchy. Než se stačí ve sprchovací komoře rozkoukat, dostává dávku mýdlové vody do obličeje. Po přibližně dvouminutové sprše musí projít ještě opláchnutím čisté vody ve druhé komoře, aby ze sebe dostal zbytky kontaminovaného mýdla. Po této důkladné očištění vychází z komory definitivně očištěný od radioaktivního spadu. Od dalšího hasiče dostává osušku a musí ještě projít výstupním kontrolním měřením dozimetru. „Nulová hodnota, všechno v pořádku,“ dostává se dotyčného ujištění, že nejsou naměřeny žádné hodnoty radioaktivity.

Podle evakuačního plánu nezbyvá než nastoupit do přistaveného autobusu, který bude pokračovat do místa náhradního ubytování.

„Dnes se ale jednalo pouze o cvičení, takže všichni odjíždí rovnou domů,“ usmívá se hasičský záchranář.

Sladění metodik armády a hasičů

„Při opravdovém zásahu musí všechny složky Integrovaného záchranného systému postupovat jednotně,“ vysvětluje major Kytka, koordinátor nácviku z Velitelství pozemních sil. „Jednalo se o celkové sladění metodik a postupů při dekontaminaci osob a techniky po radiální mimořádné události velkého rozsahu. Podobný nácvik neproběhl již několik let. Byla vytipována i nová místa dekontaminace na hranicích zón havarijního plánování u obou jaderných elektráren. Jedním z nich jsou právě prostory bývalého letiště v Bechyni. Cvičení tentokrát proběhlo za řízení příslušníků HZS ČR a spolu s nimi jsou zde i pozorovatelé z dalších útvarů, které vyčleňují dekontaminační odřady, a samozřejmě také rozhodčí, kteří na závěr vyhodnotili činnost a postupy jednotlivých cvičících,“ dodává major Kytka.

Profesionální přístup armády

Figuranty tentokrát zastoupili studenti střední školy Trivis z Vodňan. Ti dostali předem instrukce ke svým rolím. „Dostali jsme instrukce, že si máme vzít plavky a že bude odmožování,“ říká Jaroslav Šípek, jeden ze studentů. „Jak konkrétně všechno proběhne, to jsem viděl až přímo tady. Byl jsem překvapen, jak bylo všechno zorganizované a dokonale připravené. Prošel jsem si několikerou úrovní očištění. Na začátku mi vojáci v dekontaminačním stanu všechno vysvětlili, z jejich jednání čísla profesionalita. Pro mě to byla nesmírně cenná zkušenost i do budoucna. Doufám, že k tomu nikdy nedojde, ale myslím si, že na podobnou situaci bychom měli být připraveni a podobnou zkušeností by si měl projít každý,“ konstatuje student.

„Další obdobné cvičení Zóna 2019 se uskuteční v příštím roce,“ informuje major Martin Kytka. „Bude se jednat o cvičení na úrovni hlavních orgánů krizového řízení ČR v rozsahu plánování a přípravy nasazení složek Integrovaného záchranného systému ČR po radiální havarii jaderné elektrárny.“

Text a foto: Jana Deckerová

V rámci Dnů evropského dědictví otevřely své brány veřejnosti zajímavé národní a kulturní památky. Návštěvníky přivítal rovněž státní zámek Komorní Hrádek u Chocerad na Benešovsku, o který pečuje Agentura profesního rozvoje a podpory aktivit MO ČR. Zájem byl opravdu veliký, zájemců bylo přes osm set. Návštěvníky čekaly nejen podrobné prohlídky historických budov s bohatým komentářem, ale také přiblížení armády prostřednictvím nejrůznějších dynamických i statických ukázek. A ani tentokrát nechyběl pravý vojenský guláš z polní kuchyně.

V sále kolínského radnice ocenil ředitel Agentury komunikačních a informačních systémů brigádní generál František Ridzák vybrané příslušníky aktivní zálohy a vojáky z povolání čestnými odznaky, pamětními medailemi a stužkami štábního kapitána Václava Morávka. Slavnostní akt se uskutečnil v rodišti tohoto patrona aktivní zálohy při příležitosti 114. výročí jeho narození.

Tricet tisíc korun pro Společnost pro rannou péči z. s. Takovou částku se podařilo vybrat na charitativním štafetovém orientačním běhu „Pomáhejme během 2018“, který pořádá na prostějovském letišti 102. průzkumný prapor generála Karla Palečka. O co nejlepší umístění se utkalo sedm týmů. Kromě domácího praporu také tým z 53. pluku průzkumu a elektronické boje z Opavy a Vojské policie z Olomouce. Letošní výtěžek půjde na podporu klientských rodin, které vychovávají děti s postižením nebo ohrožené vývojem.

**Zvyšování fyzické připravenosti,
odolnosti a výkonnosti**

Příprava na zátěž: Funkční trénink

Fyzická příprava tvoří nezbytnou součást výcviku profesionálního vojáka. Pohyb v terénu vyžaduje komplexní připravenost, odolnost a výkonnost jedinců. Charakteristickým znakem je vysoká variabilita schopností a dovedností, které musí voják ovládat. Těmto nárokům je potřeba přizpůsobit podobu fyzické přípravy. Problematice fyzické přípravy v rámci maximalizace výkonu a eliminace zranění profesionálních vojáků se věnuje fyzioterapeutka CASRI (Vědecké a servisní pracoviště tělesné výchovy a sportu p. o. MO) Mgr. Monika Bačíková.

Trénuj pohyb

Dnes již víme, že pohyb je výsledkem složitého programového řízení, kterého se účastní celá řada oblastí mozku a míchy. Pohyb je v mozku uložen jako „program“, jehož spuštění je závislé na informacích z vnitřního (svaly, šlachy, klouby, vnitřní orgány) a vnějšího (terén okolo nás) prostředí.

Z tohoto důvodu je nutné změnit náš pohled na tělesnou přípravu. Dlouho přetrvával tréninkový model založený na analytickém cvičení jednotlivých svalů. Dnes vidíme, že tento model se rozchází s reálným uskutečněním pohybu. Mozek totiž „nevidí“ konkrétní svaly, ale „vidí“ pouze ty části zřetězených svalů účastnících se daného pohybu (pohybový program). Toto je podstatné při plánování tréninku – výcviku. Chceme-li zvyšovat fyzický výkon, musíme trénovat hlavně kvalitu konkrétního pohybu (pohybový program), v němž voják potřebuje být silný, místo izolovaného posilování svalů. Cvičení jednotlivých svalů má především efekt tvarovací (kulturistika). Důležité je zařazení svalů do jejich přirozené funkce a konkrétního zamýšleného pohybu. Při realizaci pohybu se nikdy nejedná o práci pouze jednoho svalu či svalové skupiny, vždy jde o koordinovanou svalovou souhru zřetězených svalových skupin v rámci

celého těla. A v tomto pohybovém programu trénovat sílu a vytrvalost.

Ve zkratce, chceme-li svaly pouze tvarovat, je cvičení založené na klasickém kulturnistickém tréninku ideální, ovšem chceme-li zvládat překonávat překážky, běhat, skákat a manipulovat s břemeny, je potřeba trénovat komplexní (celé tělo) a všestranný (do všech směrů – 3D) pohyb (obrázek 1). Pro potřeby armády je tedy vhodnější variantou tělesné přípravy funkční trénink.

Příkladem může být přesun se zátěží. Ideální přípravou jsou výpady se zátěžovou vestou (pohybový program bližší podmínkám pochodu se zátěží) oproti předkopávání a zakopávání na stroji (izolované a neodpovídající potřebné svalové souhře při chůzi) – obrázek 2.

Všestranně zaměřený funkční trénink také podporuje schopnost kompenzace při patologickém stavu pohybového aparátu a předchází tak přetížení a zranění.

**Obrázek 1: Funkční trénink, manipulace s břemeny
(zdroj: www.adjustablekettlebellreviews.com).**

Stabilizace – aktivace – síla – kondice

Prvním základním předpokladem pro provedení kvalitního pohybu je aktivita posturálního systému. Posturální systém zajišťuje stabilní pohyb a vytváří podmínky pro vyvinutí maximální síly. Tento proces se uplatňuje především v oblasti trupu známý jako CORE nebo střed těla. Než dojde k uskutečnění pohybu horními nebo dolními končetinami, vzniká zvýšená aktivace svalů, jako je bránice, svaly pánevního dna, břišních a zádových svalů.

Tyto svaly zajišťují zpevnění trupu pro jakýkoli následující pohyb končetinami (běh, manipulace s břemeny apod). Stabilizační funkce trupu je integrována do všech pohybových činností, umožňuje optimální aktivaci zřetězených svalů končetin a uplatnění maximálního silového výkonu.

Ideální tréninková jednotka, v rámci fyzické přípravy profesionálního vojáka, zahrnuje část přípravnou, hlavní a regenerační. Přípravná část má za cíl optimalizovat stav

pohybového aparátu, nervové a kardiopulmonální soustavy a metabolismu (energie) před zátěží. Především kloubní rozsah, svalové napětí, pružnost fascií, zapracování kardiopulmonální soustavy, nastavení energetických systémů a také má podpořit zapojení vhodných pohybových stereotypů. Součástí přípravné části je fyziotréning. Podstatou je facilitace posturálně – lokomoční funkce a vytvoření stabilního a bezpečného základu pro rozvoj maximálního silového a vytrvalostního výkonu během hlavní části. Hlavní část obsahuje tělesná cvičení rozvíjející především všestrannost, sílu a kondici. Jednotlivé cviky jsou vybírány vzhledem k pracovní náplni jednotlivce. Trénovat je potřeba především to, v čem potřebuje být jedinec silný, odolný a výkonný (přesuny se zátěží, manipulace s břemeny, překonávání překážek aj.). Upřednostňována jsou cvičení s vlastní vahou těla, velkou činkou (obrázek 3), kettlebell, pomůckami na funkční trénink (závěsné systémy, medicinbally, balančními plošinami, expandery aj.). Inspiraci je možné čerpat z atletických a gymnastických cvičení, vzpírání, bojových umění, kalisteniky a parkouru. Závěr tréninkové jednotky je věnován zklidnění organismu po zátěži. Hlavním cílem je podpora zotavení. Zařazovány jsou různé formy automasáže, relaxačních metod, sprchy a koupele.

Funkce tvoří orgán

Trénovat pohyb

X

Tvarovat svaly

Obrázek 2: Trénink pohybu (posturálně – lokomoční funkce)

(zdroj: www.perfectfitnessblog.blogspot.com, www.eshop.jipast.cz).

Obrázek 3: Mrtvý tah (příprava pro manipulaci s břemeny, přesuny se zátěží)

(zdroj: www.darkironfitness.com).

Domino

Na dvoudenní návštěvu České republiky přijel náčelník GŠ Ozbrojených sil Slovenska generálporučík Daniel Zmeko. Hosta přijal jeho český protějšek generálporučík Aleš Opat. Druhý den návštěvy zavítal generál Zmeko na Ministerstvo obrany, kde se setkal se šéfem resortu Lubomírem Metnarem. Hlavními tématy byla spolupráce v oblasti společného výcviku a vzdělání, možnosti rozvoje speciálních sil a zapojení vojsk do oslav k 100. výročí vzniku samostatného československého státu.

11. úkolové uskupení mise AČR EUTM v Mali v čele s kapitánem Lubomírem Pánkem předalo velení do rukou svých nástupců. Těmi se stalo 12. úkolové uskupení, kterému velí kapitán Zdeněk Sluka. Jednotku tvoří vojáci ze 41. mechanizovaného praporu ze Žatce, kteří přiletěli do Mali už na začátku září. Nová rotace získala řadu informací, například o rekognoskovaných trasách v Bamaku, které se nejčastěji používají při zabezpečování doprovodů. Slavnostní ceremonie se mimo velitelských družstev obou uskupení zúčastnil i honorární konzul České republiky v Mali Tiécoura Kone.

Představitelé státní správy a samosprávy si na hřbitově v Lánech připomněli 81. výročí úmrtí prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka. Resort obrany reprezentovala náměstkyně ministra obrany Alena Netolická. Prezident Masaryk byl nejen uznávaným státníkem, ale také filozofem, sociologem i pedagogem. Do čela Československé republiky byl zvolen celkem čtyřikrát. Koncem roku 1935 ze zdravotních důvodů abdikoval.

Sté výročí mechanizovaného praporu ve znamení oslav a připomínek historie

Sibirjáci

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Slavnostním nástupem si příslušníci 71. mechanizovaného praporu „Sibiřského“ připomněli již 100 let od vzniku jejich historického předchůdce – 2. československého jízdního pluku „Sibiřského“ v rámci československých legií v Rusku. Zazněla i slova tehdejšího velitele, plukovníka Jaroslava Červinky, která odkazovala na původ praporu a na těžce vybojovaný respekt a uznání.

„Převzali jsme tradice tohoto pluku a po něm neseme také jeho historický název. Takovou historickou návazností se nemůže pochlubit žádný jiný útvar Armády ČR, pouze Hradní stráž. Bylo by tedy škoda tuto příležitost nevyužít pro posílení vlasteneckého citění příslušníků útvaru,“ uvedl velitel praporu podplukovník Petr Blecha. Na slavnostním nástupu tak příslušníci druhého jízdního pluku v autentických dobových uniformách, na koních, přivezli repliku svého bojového praporu a symbolicky jej předali do rukou svých následovníků.

Dobové hlášení

Hlášení legionáře: „Pane podplukovníku, kornet Hrček, velitel 2. jízdního divisionu, jménem svých bratří – legionářů 2. jízdního pluku Sibiřského – předávám tímto do vašich rukou náš bojový prapor. Věřím, že 71. mechanizovaný ponese náš prapor s hrdostí a bude našemu společnému jménu přinášet slávu a čest. Zdar vám, Sibirjáci.“ Členové Vojenského a špitálního řádu svatého Lazara Jeruzalémského praporu předali další z jeho insignií – čapku, zvanou Poděbradka, vycházející z českého kroje, a dragounskou šavli vz. 1881, zvanou Šaška. Oba tyto symboly jsou vyobrazeny na znaku 71. mechanizovaného praporu. Všem následně požehnal olomoucký arcibiskup Jan Graubner, společně s hlavním kaplanem AČR plk. Jaroslavem Knichalem.

Významný šlechtický rod

Zdravici příslušníkům praporu pronesl Karel, hrabě z Mornsteinu-Zierotina, zástupce jednoho z nejstarších a nejvýznamnějších moravských šlechtických rodů, proslulých válečníků hrajících významné role v historii českého království: „Vážení důstojníci, poddůstojníci a mužstvo, je pro mne velikou ctí, že mohu pozdravit vás, vojáky 71. mechanizovaného praporu, u příležitosti 100. výročí vzniku vaší jednotky. Druhý československý jezdecký pluk byl založen před sto lety blízko Jekatěrinburgu, který vaši předchůdci obsadili při pokusu zachránit ruského cara s rodinou, přičemž zcela mimochodem úspěšně zabrali největší zlatý poklad v dějinách lidstva a také jejich zásluhou byl Tomáš Garrigue Masaryk zván ‚pánem Sibiře‘. Vaše jednotka vznikla v Rusku v pekle občanské války, tisíce kilometrů od domova, obklopena ze všech stran nepřáteli. Druhý jezdecký pluk si však statečně probodoval cestu domů a slavně zvítězil nad svými nepřáteli.“

Čestná stuha

Zástupci Československé obce legionářské poté dekorovali bojový prapor 71. mpr čestnou stuhou Československé obce legionářské. Na závěr zúčastnění vzali hold všem padlým příslušníkům praporu, ať již z legionářského období či z novodobých misí. Po oficiální části ceremonie poté příslušníci útvaru představili

Domino

Ukaž, co umíš 2018. Tak se jmenovala dvou-
denní mezinárodní soutěž vojenských hasičů,
která se uskutečnila ve Staré Boleslavi. Kromě
45 vojenských hasičů z České republiky přije-
lo změřit síly také jedno družstvo z USA a tři
ze Slovenska. Hlavním cílem bylo provedení
výcviku a prohlubování schopností zasahu-
jících hasičů v disciplínách, které se dotýkají
jejich každodenní činnosti. Prvenství zůstalo
„doma“, družstvo hasičů ze Staré Boleslavi vy-
bojovalo prvenství v soutěži.

přítomným rodinným příslušníkům svou prá-
ci. Rodiče, manželé, děti, další příbuzní i přá-
telé vojáků mohli shlédnout statické i dyna-
mické ukázky techniky a zbraní, ukázky boje
zblízka, mohli navštívit pracovní zóny vojáků
i celý areál kasáren generála Zahálky. Zblízka
se tak mohli seznámit s prací svých vojáků.
Ti jim ji naopak velmi rádi hrdě dopodrobna
představili.

Historie praporu

2. československý jízdní pluk vznikl 4. října
1918 v ruském Jekatěrinburgu, s určeným
místem formování ve městě Tjumeň. Během
dvouleté „ruské anabáze“ se zúčastnil mnoha
bojů a šarvátek podél Transsibiřské magist-
rály. Cílem československého vojska na Rusi
(legionářů) bylo vybojování samostatnosti
Čechů a Slováků od rakousko-uherské nadvlá-
dy. Legionáři vybojovali kontrolu nad celou
Transsibiřskou magistrálou od východu až
na západ a dobyli všechna velká sibiřská mě-
sta, včetně Jekatěrinburgu. 2. československý
jízdní pluk „Sibiřský“ odplul z přístavu Vladi-
vostok do vlasti 24. května 1920 a 3. července
připlul do Terstu. Hranice republiky překročil
9. července 1920 a ještě téhož dne dorazil
do svého posádkového města Olomouce. Pro
příslušníky 2. československého jízdního plu-
ku byl zásadním momentem 2. květen 1920,
kdy se svolením velitele Československých
vojsk na Rusi, generála Jana Sirového, dostali
právo změnit svůj název na 2. československý
jízdní pluk „Sibiřský“.

Text: kpt. Radek Hampl, Michal Voska,
foto: kpt. Radek Hampl

Vojáci 10. strážní rotý pokračují ve výcviku
S. E. R. E. – přežití, únik, odolání v zajetí,
únik ze zajetí a bezpečný návrat, a to i bě-
hem svého nasazení v Afghánistánu. V pouš-
tních podmínkách navazují na výcvik, kterým
prošli během přípravy v České republice. Ob-
sahem kurzu byly teoretické přednášky, ale
pak následoval i praktický výcvik, který mimo
jiné obsahoval způsob získávání vody nebo
stavbu přístřeší. Konečnou částí výcviku bylo
přespání v pouštních podmínkách za využití
materiálu, které má voják u sebe po nouzo-
vém opuštění bojového vozidla.

Ředitel pro obrannou politiku resortu obrany
Martin Riegl se zúčastnil bezpečnostní konfe-
rence Seoul Defense Dialogue 2018 v Koreji,
která se zaměřila na aktuální téma „Udržitel-
ný mír: od konfliktu ke spolupráci“. Jižní Korea
je naším předním bezpečnostním partnerem
v regionu a vzájemná obranná spolupráce je
integrální součástí strategického partnerství
uzavřeného mezi našimi státy v roce 2015,
zdůraznil ředitel Martin Riegl.

1918

100

2018

SPOLEČNÉ STOLETÍ

Sté výročí bitvy o Doss Alto si připomenula přímo v Itálii nejen delegace Ministerstva obrany, ale i účastníci Národní poutě

Po legionářských stopách v Dolomitech

Slunce, které se jen ztěžka prodíralo přes strmé vápencové stěny italského Arca, na chvíli ozářilo bronzového českého lva. Hned vedle něho bylo na památku českých legionářů ze stejného kovu odlito: „V těchto olivách byli popraveni českoslovenští legionáři zajatí rakousko-uherskými vojáky na Doss Altu, protože bojovali po boku italského vojska za svobodu vlasti.“

Od neděle 23. 9. 2018 na ně dohlíží patron českých zemí v podobě sochy svatého Václava, která byla u příležitosti stého výročí bitvy na Doss Altu vysvěcena a odhalena právě v Arcu v bezprostřední blízkosti místa popravy našich vojáků. Sochu darovala tomuto městu vláda České republiky.

Hledání ztraceného památníku

Letošních oslav stého výročí bitvy našich legionářů o Doss Alto se účastnila delegace Ministerstva obrany v čele s ministrem Lubomírem Metnarem. Zároveň Československá obec legionářská uspořádala ve spolupráci s Ministerstvem obrany ČR a velvyslanectvím ČR v Itálii jako součást projektu Společné století Národní poutě.

Jejím prvním zastavením byl památník popraveného Josefa Sobotky v italském Cretu. Tento legionář se narodil 14. ledna 1896 v Čachotíně. Byl odveden k 21. pěšímu pluku do Časlavi, s nímž se v červnu 1915 dostal na ruskou frontu. Později byl i se svým plukem odvelen na sošskou frontu. Během rakousko-uherské ofenzívy na konci roku 1917 se s celou četou dostal do italského zajetí a následně vstoupil do našich legií.

„Jeden z posledních památníků, které jsme nenašli, byl právě ten, který patřil Josefu

Sobotkovi. Z dostupné literatury jsme se dozvěděli, ve které by to mělo být oblasti. V roce 2005 jsme objížděli okolní vesnice. Nikdo tady ale o ničem nevěděl. Pak nás ale překvapila jedna slečna na informačním středisku, která znala příběh našeho legionáře. Říkala, že tady někde byl popraven, ale nevěděla přesně kde. Vycházeli jsme z toho, že nejvíce informací měli kněží, tak jsme navštívili místní kostel. Tam nám pan farář řekl, že Sobotkův pomník kdysi stával před kostelem, ale z důvodu opravy kostela a okolí musel být odstraněn,“ říká vedoucí oddělení péče o válečné veterány Milan Bachan. „Nikdo ale nevěděl, kam ho převezli. Naštěstí jsme se ale tady procházeli a proti nám šel starý pán. Když jsme ho oslovili, tak se jen usmál a řekl: Hledáte pomník Sobotky? Když jsme přikýkli, tak řekl, běžte za hasiči, je u nich ve skladu. Tak jsme tam šli a skutečně jsme ho našli. To ale byl teprve začátek. Trvalo skoro deset let, než se nám podařilo najít pro něj vhodné místo, sehnat všech na potřebná povolení a opravit ho.“

Šibenice pod zříceninou hradu

Dne 24. června 1918 se Sobotka i se svou jednotkou vypravil do rakouských předních linií. Nejednalo se o bojovou, ale o propagandistickou misi. Legionáři měli s sebou letáky

vyzývající Čechy bojující na rakousko-uherské straně, aby přešli k Italům. A také tlampač, s jehož pomocí promlouvali k vojákům na druhé straně fronty. Zastavili se asi šest kilometrů před ní. Ani v nejmenším je přitom nenapadlo, že i rakouská strana na stejný den naplánovala průzkumný útok své úderné jednotky. A tak Rakušané naše legionáře zaskočili. Ze všech stran na ně házeli ruční granáty. Legionáři na ně odpovídali také střelbou a i oni házeli bomby, které měli u sebe. „Plížil jsem se se svými devíti muži stále blíže až k drátům a nejprve jsem spatřil toho zde, jak volá do hlásné trouby. Nerozuměl jsem mu ani slova a lezl jsem pod ostnaté dráty stále pomaleji k němu,“ vypovídal rakouský poručík, jehož

jednotka Sobotku zajala. „Bránil se zoufale a nevím, jak by to bylo dopadlo, kdyby náš četař nebyl přiskočil a nebyl ho udeřil pažbou do hlavy, neboť kdosi mu spěchal na pomoc. Klesl, a v bezvědomí jej donesli až sem.“

Poprava měla být vykonána na přání generála Krammera u obce Creto 16 kilometrů jižně od Tione pod zříceninou hradu Castell Romano, co nejbližší italských polních stráží. Toto místo bylo zvoleno záměrně, aby vojáci na italské straně viděli, jak mocné a schopné je rakousko-uherské vojsko a jak zachází se zajatými legionáři. Zároveň to měla být výstraha pro rakousko-uherské vojáky před dezercí k italským jednotkám.

Vzpomínkový výstup na Doss Alto

Asi nejemotivnější byl vzpomínkový výstup na Doss Alto, který se společně s italskými alpiniky uskutečnil v sobotu 22. září 2018. Samotnou bitvu o Doss Alto jsme podrobně popsali v AR 8. V této souvislosti je potřeba tedy uvést jen to, že právě tento sedm set metrů vysoký strategický vrchol představoval nej přednější výsyp italských obranných pozic. V létě 1918 se ho zmocnily rakouské jednotky. Zhruba dva týdny předtím, než na něm naši legionáři v polovině srpna převzali obranu, ho Italové po těžkých bojích dobili zpět. Jedinou přístupovou cestu k němu, šplhající serpentínami na vrchol, vybudovali ještě před válkou Rakušané. V některých místech představovala velice úzkou stezku vysekanou do skály. Po ní musely být dopravovány nejen zbraně a munice, ale i potraviny a další nezbytný materiál. Ve vápencových skalách na Doss Altu jsou dosud velice zřetelné zákopy a kaverny, ve kterých se bránili naši legionáři. Účastníkům poutě se poprvé podařilo přesně identifikovat předsunuté postavení Roncola, které bránil poručík Oldřich Trojáněk se svými muži. Nachází se skoro sto výškových metrů po strmou skálou Doss Alta. V okamžiku, kdy Rakušané odřízli pěšinu klikatící se zleva na vrchol, byl jakýkoliv ústup z tohoto postavení nemožný. Ne náhodou se mu přezdívalo okop smrti. A tak většina Trojánkových podřízených padla. On sám se v bezvýchodné situaci zastřelil. Jen pět jeho mužů se dostalo do zajetí. Čtyři z nich byli hned následujícího dne oběšeni v Arcu na olivovnících. Zahynul také poručík František Svoboda na dalším předsunutém postavení. Celkově v této bitvě zemřelo sedm československých legionářů, dalších 31 jich bylo zraněno.

Mše, pochod a pietní akt

Součástí oslav stého výročí byl i pietní akt v roveretském osáriu, které obsahuje i 151 jmen československých padlých legionářů a návštěva nedalekého největšího bijícího zvonu na světě, Zvonu míru. Tento zvonařský gigant byl symbolicky po první světové válce odlit z kovu roztavených děl. Došlo také na uctění památky Rakušany oběšeného Aloise Štrocha a v jezeře utonulého Leopolda Jerábka. O průzkumném výsadbku z lodě na bateriový pohon na březích jezera Lago di Garda

počátkem července 1918 jsme psali v AR7. Součástí hlavních oslav v Arcu byla i slavnostní mše v hlavním kostele na Markettiho náměstí, pochod městem s prapory a pieta u pomníku čtyř zde popravených legionářů, kteří se dostali do zajetí právě během bitvy o Doss Alto.

Udrží památku na pradědečka

Na místě byla přítomna i vnučka a pravnuček zde popraveného legionáře Karla Nováčka Zdeněk Holík a Milada Holíková, rozená Nováčková. Karlovi Nováčkovi bylo v době jeho zajetí již více než čtyřicet let. Na Doss Altu působil ve funkci zdravotníka jednotky. Do zajetí by se asi nedostal, kdyby se do poslední chvíle nesnažil poskytovat pomoc zraněným vojákům. „Pradědečka jsem nezažil, pamatuji si jen vyprávění dědečka, který vzpomínal na to, že když jeho otec přijel na dovolenou z fronty, houpal ho na kolenou. A právě s ním jsem tato místa poprvé navštívil před čtyřiceti lety. Bylo to ještě před listopadem 1989 a celá záležitost byla hodně složitá. V poslední době sem jezdíme pravidelně. Snažíme se udržovat rodinnou

tradici a památku na našeho předka. Pokaždé, když sem přijedeme, vyvolává to v nás jisté emoce. Děda v době zajetí nebyl takřikajíc ve vojenském věku, navíc měl doma rodinu a děti, zajali ho jako zdravotníka bez zbraně. Tohle všechno uváděl na svoji obhajobu a stejně ho pověsili,“ zdůraznil Zdeněk Holík.

Účastníci národní poutě uctili rovněž památku českých vojáků padlých na rakouské straně a pochovaných na horském hřbitově Campi Riva.

Během závěrečné etapy Národní poutě byla odhalena socha svatě Anežky České v Sobiante Olona, kde bylo původně pochováno 450 našich legionářů a příslušníků tzv. Domobrany. Opět se jednalo o dar české vlády tomuto městu. Následovaly pietní akty na hřbitově Legnanu (zde byla umístěna pamětní deska věnovaná více než dvacítce našich zemřelých vojáků) a na britském vojenském hřbitově Via Cascina Bellaria, kde jsou pochováni naši druhováleční parašutisté Rudolf Hrubec a Bohuslav Nocar (skupina Silicia North), kteří zahynuli během výsadku nad touto oblastí.

Text a foto: Vladimír Marek

Robotická zásobovací vozidla pro US Army

Většina moderních armád řeší dosti zásadní problém týkající se „královny bitev“, jak občas bývá pro svou univerzálnost v boji označována pěchota. S postupným zaváděním balistických ochranných prostředků a různých novinek zlepšujících možnosti komunikace a situačního přehledu postupně narůstá hmotnost nákladu, kterou musí každý jednotlivý pěšák na svém těle nést. Navíc v řadě operací dnes malé jednotky působí odloučeně od větších organizačních celků, a tudíž vojáci musí u sebe mít i adekvátní zásoby munice, proviantu, pitné vody a zdravotnických potřeb. Tohoto trendu si je dobře vědoma i US Army, která se rozhodla zlepšit mobilitu své lehké pěchoty nákupem velkého množství malých bezosádkových logistických vozidel, zkráceně označovaných SMET.

Útvary lehké pěchoty – mezi něž se řadí i výsadkáři a Rangers – v americké armádě představují „expediční pěst“, jež je tradičně předurčena k rychlým intervenčním zásahům kdekoli ve světě. Vzhledem ke své strategické přepravitelnosti ale takovéto celky musí spoléhat pouze na omezené množství vlastních vozidel a většinu manévřů po zasazení do prostoru operace jsou nuceny provádět pěším přesunem.

Například lehká pěší rota US Army se i včetně zásob potřebných k vedení bojové činnosti po dobu tří dnů vejde do jednoho velkokapacitního dopravního stroje C-17 Globemaster III. Jakmile je vysazena, musí se rychle dostat ke svému cíli, což obvykle vyžaduje usilovný pochod tempem téměř 6,5 km/h (během prvních pěti hodin se od takovéto jednotky očekává postup na vzdálenost až 32 km). Přitom jsou pěšáci často nuceni nést značnou zátěž – ta mnohdy přesahuje 45 kg – v těžkém terénu a nehostinných klimatických podmínkách. Takovéto náročné požadavky ale výrazně vyčerpávají lidský organismus, tím pádem omezují bojeschopnost jednotek a při dlouhodobém nasazení mohou dokonce vést k vyřazení části personálu kvůli různým únavovým zlomeninám či jiným úrazům. Pokud by rota chtěla k přesunu použít nově zaváděná obrněná vozidla JLTV (Joint Light Tactical Vehicle), potřebovala by nikoli jeden, ale hned pět Globemasterů. V případě, že by se měla spoléhat na nepancéřované automobily HMMWV, stačily by jí „jen“ čtyři letouny C-17. Naproti tomu při vybavení každého družstva v rámci rot robotickým prostředkem SMET (Squad Multipurpose Equipment Transport) opět dostačuje pouze jediný Globemaster, do nějž se vměstnají vojáci s výzbrojí, zásoby i přidělená bezosádková vozítka. Ačkoli vozidla SMET pochopitelně nemohou nabídnout stejný stupeň mobility a balistické ochrany

jako stroje JLTV nebo HMMWV, jejich nespornou výhodou je schopnost převážet materiál pěšího družstva, čímž umožní zvýšit pochodové tempo celé jednotky.

Kvarteto mohykánů

Americké pozemní vojsko experimentuje s tímto druhem autonomní techniky již řadu let, seriózněji od roku 2012. Tehdy začala US Army podrobně zkoumat možnosti jednotlivých produktů nabízených výrobcí v pouštích podmínkách jihozápadního Texasu, v hustě zalesněném regionu ve státě Georgia, arktickém klimatu na Aljašce a havajském tropickém podnebí. Po experimentálním cvičení (uskutečněném mezi 11. zářím a 14. říjnem 2017 na základně Fort Benning) zůstaly z vhodných kandidátů ve hře pouze čtyři firmy – společnost General Dynamics Land Systems vkládá své naděje do typu MUTT (Multi-Utility Tactical Transport, dříve též Multipurpose Unmanned Tactical Transport), HDT Global, Inc., se snaží uspět s vozidlem Hunter WOLF (Wheeled Offload Logistics Follower) a firma Howe and Howe Technologies Inc. nabízí svůj RS2-H1 SMET. Závěrečným zájemcem je trojice společností propojených do jednoho týmu, a sice Polaris Defense, Neya Systems a Applied Research Associates, Inc., který uzpůsobil ultralehký terénní automobil řady MRZR do podoby bezosádkového prostředku MRZR X.

Každý z finalistů nyní bude muset prokázat své výrobní schopnosti produkcí 20 zkušebních kusů, jež jsou předurčeny pro dva pěší svazky v sestavě US Army – 1. brigádní bojové uskupení 10. horské divize (s posádkou ve Fort Drum ve státě New York) a 1. brigádní bojové uskupení 101. výsadkové divize (z Fort Campbell v Kentucky). U těchto útvarů má probíhat testování v délce asi jednoho roku, během něhož se má klasifikovat jejich užitná hodnota a navrhnout, zda a jakým způsobem

implementovat prostředky z projektu SMET do běžného užívání. Prozatím se předpokládá, že zavedení robotického vozidla do struktury pěších družstev proběhne v horizontu příštích pěti až sedmi let.

Technické charakteristiky mají nové logistické platformě umožnit vézt přinejmenším 450 kg nákladu (tj. typickou zátěž nesenou příslušníky pěšího družstva) na vzdálenost více než 95 km, přičemž má dokázat nepřetržitě fungovat po dobu 72 hodin. Kromě toho má sloužit také jako elektrický generátor (k nabíjení vlastních akumulátorů, ale také baterií radiostanic, osobních počítačů a tabletů, průzkumných senzorů, přístrojů nočního vidění apod. v rámci jednotky) o výkonu 3 kW ve statickém stavu a 1 kW, když je vozidlo v pohybu. Dosti podstatná je i jednotková cena, která nemá přesáhnout 100 000 USD. Přesná rychlost pohybu vozidla nebyla armádními zástupci specifikována, ale požadavkem je udržet tempo s pochoduujícím pěším družstvem, tedy mezi 6 až 7 km/h. Převahu na delší vzdálenosti mají zajišťovat vrtulníky, a to buď v podvěsu, nebo (u větších typů helikoptér) interně, v nákladovém prostoru. Prostředek vyvíjený v rámci iniciativy SMET musí také dokázat působit plně autonomně či poloautonomně, s minimem zásahů ze strany lidského operátora. Do budoucna se též nevyklučuje ani jiné uplatnění než jen prosté vedení vojenského materiálu při přesunech či patrolách. Vzhledem k možnému působení pěchoty na odlehlých pozicích, jako např. předsunutých operačních základnách, se uvažuje také o vyzbrojení pozemních bezosádkových strojů pro potřeby vlastní obrany (s tím se samozřejmě mj. pojí integrace odpovídajících optických, ale také akustických čidel) a ochrany předurčených postavení nebo perimetrů.

Po vyhodnocení ročního provozu (jeho ukončení se nyní předpokládá koncem roku

MUTT 6x6 od společnosti General Dynamics Land Systems, který nyní zkouší americká námořní pěchota. Požadavky US Army lépe splňuje větší MUTT se znakem náprav 8x8.

2019) u obou brigádních útvarů amerických pozemních sil se armádní velení rozhodne mezi několika možnostmi dalšího postupu. Za prvé, jedno z nabízených vozítek bude přesně splňovat požadavky US Army, proběhne standardní akviziční proces a postupně naběhne jeho výroba. Za druhé, některý (či některé) ze čtyř zkoušených typů SMET se požadavkům přiblíží, ale nesplní je. V takovém případě dostanou výrobci čas na úpravu svých prostředků, ovšem možností je i přeformulování potřeb vojáků (např. pokud se některá kritéria ukáží jako prozatím nereálná) a následná selekce toho, který nejlépe vyhovuje. Za třetí, ukáže se, že nároky Pentagonu jsou zcela mimo současnou realitu, což povede ke zrušení stávající soutěže, opětovnému uvážení veškerých potřeb pěšího družstva a zahájení celého procesu úplně od začátku. Poslední možností je zjištění, že kvůli vysokým finančním nákladům či změnám v operačním prostředí nejsou takovéto stroje nezbytně nutné, čímž dojde k zastavení programu SMET.

Pokud tedy nakonec US Army bude chtít svým pěším jednotkám pořídit robotického pomocníka, současné odhady mluví až o 5 723 kusech; při nejvyšší jednotkové ceně asi 100 000 USD tudíž může toto množství (aniž bychom brali v potaz výcvik, náhradní díly, servis apod.) stát okolo 572 mil. USD. Požadované množství se ale samozřejmě může změnit v závislosti na výsledcích testů v polních podmínkách, neboť se např. může ukázat, že není optimální přidělovat vozidla SMET jednotlivým družstvům, ale soustředí se až na úrovni četa. Podívejme se ale nyní na jednotlivé nabídky detailněji.

Typ MUTT od společnosti General Dynamics Land Systems představuje rodinu bezosádkových prostředků nabízených v řadě různých konfigurací – se znakem náprav 4x4, 6x6 i 8x8. Navíc také existují jejich modifikace poháněné pásy a stroj lze vyzbrojit i kulomety M240 a M2HB ráže 7,62 mm, respektive 12,7 mm lafetovanými ve zbraňové stanici T360 od firmy Precision Remotes (v takovém případě je označován jakožto W-MUTT čili Weaponized MUTT). Jedinou variantou splňující kritérium nosnosti americké armády (tj. schopnost uvést 450 kg nákladu) je model s pohonem 8x8, vážící v kolovém provedení 1 361 kg, v pásovém potom 1 588 kg. Zatímco MUTT 4x4 dokáže přepravit jen 272 kg a MUTT 6x6 pak 408 kg materiálu, na MUTT 8x8 se dá naložit 544 kg. Vzhledem ke kompaktním rozměrům 2 946 x 1 524 mm (d x š; při použití pásového podvozku se šířka zvětší na 1 778 mm) se dá stroj lehce přepravit vzduchem a s velkými pneumatikami dokáže i plavat. Energii pro elektrický pohon získává z elektrocentrály, přičemž devatenáctilitrová palivová nádrž umožňuje dojezd na vzdálenost až 96,5 km (pokud je MUTT vybaven pásy, tato hodnota klesá na 58 km). Kromě možnosti bezdrátového

MUTT existuje také v ozbrojené verzi W-MUTT vybavené pásovým podvozkem.

Firma HDT Global, Inc., nabídla do programu SMET svůj stroj Hunter WOLF.

ovládání prostřednictvím lidského operátora (na maximální vzdálenost 200 m) nebo činnosti v částečně nezávislém módu se dá MUTT připojit k vybranému vojákoví pomocí lanka a takto (na stejném principu jako pes vedený na vodítku) následuje svého „pána“.

Výrobce HDT Global, Inc., u šestikolového vozidla Hunter WOLF (které vychází z pásového robota Protector představeného v roce 2012) nabízí hybridní dieselelektrický pohon s možností využití nafty, leteckého petroleje JP-8 nebo elektrické energie. Díky tomu může v oblastech, kde nehrozí střet s protivníkem, působit s pomocí spalovacího motoru a při dotyku s nepřítelem přejít do tichého režimu. Obdobně jako MUTT se dokáže i Hunter WOLF změnit z čistě jednoúčelového logistického prostředku na komplexní podpůrný systém, přičemž na něj lze umístit zbraňovou stanici (pro kulomety M240, M134 a M2HB, ale i protitankový raketový komplet TOW), dá se k němu připevnit odminovací cepák či tral, může vézt rozložitelný lehký útočný most LEB (Lightweight Expeditionary Bridge; po montáži, jež zabere maximálně 25 minut, dokáže překlenout až 11 m překážku) a přizpůsobí se na přepravník 120 mm minometu, zdravotnické evakuační vozidlo (pro dvojici pacientů umístěných na nosítkách), průzkumnou/spojovací platformu nebo rypadlový nakladač.

Deklarovaná nosnost vozidla je 450 kg, dojezd 100 km a maximální doba nepřetržitě činnosti 72 hodin. Vzhledem k rozměrům (2 300 x 1 400 x 1 170 mm; d x š x v) se stroj dá naložit do nákladové kabiny vrtulníku UH-60 Blackhawk, CH-47 Chinook (do něj se vejde hned šest kusů Hunter WOLFu) a konvertoplánu V-22 Osprey (tři kusy). Nejvyšší samostatně dosahovaná rychlost je 32 km/h, ale v případě potřeby jej lze připojit za automobil a táhnout rychlostí až 80 km/h. Vyjíždí svahy se stoupáním až 58 % a zvládá i stejný boční náklon. Navíc bez přípravy dokáže brodit vodní překážku hlubokou až 0,6 m (byť se uvažuje též o vzniku sady nafukovacích plováků pro plavbu). Pohotovostní hmotnost stroje v základním provedení je 1 100 kg, ovšem pokud se na něj osadí modulární přídatné pancéřování (odolávající střelám až do ráže 12,7 mm), tak pochopitelně naroste.

O vozítku RS2-H1 SMET z portfolia společnosti Howe and Howe Technologies Inc. lze dohledat jen minimum detailů (na zaslany dotaz firma nereagovala). Ví se, že se jedná o pásový prostředek vycházející ze zkušeností nabytých při konstrukci předchozího typu RS1 (mj. nosiče balistického štítu; viz ATM 12/2016). Výrobce zveřejnil informaci, že RS2-H1 SMET dokázal během zkoušek v těžkém terénu ujet s nákladem 450 kg

požadovanou trasu o délce 96,5 km v čase 29 hodin 4 minuty (tj. průměrnou rychlostí přes 3 km/h). Vozidlo má vzhledem k použití kombinovaného dieselelektrického pohonu maximální dosah téměř 130 km a pro zlepšení trakce se na jeho pryžové pásy dají nasadit speciální kovové drapaky.

Stroj MRZR X od tria Polaris Defense, Neya Systems a Applied Research Associates, Inc., je založen na bázi dvoumístné „buginy“ MRZR 2, popřípadě větší MRZR 4 původně určené pro čtveřici osob. Výhodou takového řešení má být možnost volby mezi plně bezosádkovým provozem a obsluhou lidským řidičem pomocí běžných ovládacích prvků jako u normálního vozidla. Navíc stroje MRZR už americké ozbrojené síly provozují, a tudíž by jejich přírůstek (byť pochopitelně náležitě upravených) v rámci programu SMET mohl představovat nejméně nákladné a časově náročné řešení.

Neúspěšní adepti

Kromě zmiňovaných úspěšných návrhů se některé firmy se svými roboty nedokázaly prosadit. Mezi takoveto společnosti patří American Robot Company, Lockheed Martin, AM General, Roboteam a QinetiQ North America.

V testech poměrně překvapivě selhal např. Lockheed Martin se svým zásobovacím kompletem SMSS (Squad Mission Support System) vyvíjeným už od roku 2008. Tento typ byl už v počtu čtyř kusů zkušebně nasazen v Afghánistánu a o to překvapivější je jeho současný neúspěch. Deklarované parametry SMSS jsou následující: celková hmotnost 1 955 kg, nosnost 682 kg, dojezd 200 km, překročivost 0,8 m, výstupnost 0,41 m. I když důvody vyřazení nebyly zveřejněny, lze usuzovat, že největším nedostatkem byl zdoluhavý vývoj, z něj pramenící zastaralost konstrukce, a tedy i pro potřeby pěšího družstva příliš velké rozměry a hmotnost.

Do finále programu SMET nepostoupil ani Probot (což je složenina slov Professional a Robot) od společnosti Roboteam. Probot má rámovou konstrukci osazenou dvěma nápravami se čtyřmi koly. Kola lze v lehčím terénu ponechat tak, jak jsou, popřípadě (při jízdě přes velké nerovnosti a překážky) je možné na ně nasadit pásy. Jeho obrysové rozměry, včetně nákladní klece, jsou 1 950 x 1 200 x 1 050 mm (d x š x v). Provozní hmotnost činí 410 kg, přičemž hmotnost vezené zátěže může představovat nanejvýš 700 kg. Probot dosahuje maximální rychlosti 9,6 km/h, dokáže překonávat vertikální překážky vysoké až 0,25 m a stoupat do svahu o sklonu až 65 %. Se svým operátorem může být na vzdálenost až 500 m propojen bezdrátově (v takovém případě k jeho ovládání slouží řídicí jednotka ROCU-7 s obrazovkou o úhlopříčce 7"), může být nastaven k jeho automatickému následování nebo se naprogramuje k jízdě dle tzv. waypointů, za pomoci signálu ze zabudovaného přijímače GPS. Celková doba, po níž může Probot

Lockheed Martin vyvíjí svůj zásobovací komplet SMSS sice už od roku 2008, ale americké pozemní vojsko tento model z programu SMET vyřadilo.

Do finále projektu SMET nepostoupilo ani vozítko Probot od společnosti Roboteam.

zůstat v provozu, je osm hodin. V případě nutnosti přepravy na větší vzdálenosti ho lze táhnout připojený za automobilem rychlostí až 80 km/h. Kromě převozu materiálu se dá rekonfigurovat např. na průzkumnou platformu (umožňující vyhledávání a sledování cílů či detekci radiačního, chemického a biologického zamoření), bojový robot (po montáži odpovídající výzbroje) nebo prostředek pro evakuaci raněných.

Firma QinetiQ North America se spojila s estonským producentem Milrem Robotics, aby společně do programu SMET nabídly svého Titana. Tento stroj je založen na modulárním bezosádkovém vozidle TheMIS (Tracked Hybrid Modular Infantry System) propojeném s ovladačem TRC (Tactical Robot Controller) a řídicí soustavou RAK (Robotic Appliqué Kit). Titan disponuje hybridní dieselelektrickou pohonnou soustavou přenášející svůj výkon (buď z 10 kW elektrického generátoru, nebo elektrickou energii z akumulátorů)

na pásový podvozek. Obrysové rozměry vozu jsou 2 006 x 2 108 x 1 016 mm (d x š x v), pohotovostní hmotnost okolo 900 kg, nosnost v rozmezí 680–900 kg. Titan dokáže překonávat příkopy široké nanejvýš 0,76 m a jet při tom rychlostí přesahující 24 km/h. Maximální doba činnosti při použití hybridního pohonu se udává na více než 72 hodin (popřípadě ujetí vzdálenosti přes 100 km); v režimu „tichého chodu“ (tj. při čerpání energie pouze z akumulátorů) funguje po dobu dvou hodin nebo ujede více než 20 km. Stroj může působit plně autonomně, v poloautomatickém módu nebo ho lze bezdrátově řídit lidským operátorem pomocí TRC na 800 m vzdálenost. Přes veškerou snahu ale americká armáda o tento prostředek zájem neprojevila.

Text: Dušan Rovenský,

foto: GDLS, HDT Global, Howe and Howe, Polaris Defense, Lockheed Martin, Roboteam, QinetiQ North America, US DoD

Nová výzbroj pro F-35

Letectvo Spojených států se chystá zařadit do operačního provozu první letouny F-35A Lightning II vybavené zatím nejnovějším palubním softwarem označovaným jako Block 3F. Stroje díky němu získají možnost používat širší spektrum zbraňových systémů a stanou se tak skutečně víceúčelovým bojovým typem. Intenzivní zkoušky a integrace nové výzbroje se ale v současnosti týkají také některých zahraničních uživatelů Lightningu II.

Již více než 250 bojových letounů F-35 Lightning II bylo vyrobeno společností Lockheed Martin a předáno zákazníkům k užívání a více než 500 pilotů a přes 4 500 pozemních specialistů bylo na tento typ přeškoleny. Flotila strojů vyrobených pro US Air Force, US Marine Corps, US Navy a pro ozbrojené síly Velké Británie, Nizozemska, Austrálie, Izraele, Norska, Itálie a Japonska má dnes za sebou více než 100 000 letových hodin. Přesto je ale nový stroj stále teprve na samém začátku své kariéry.

Omezené schopnosti

Program JSF (Joint Strike Fighter), jehož výsledkem je právě F-35 Lightning II, čelil během celé své historie značné kritice, která v mnoha ohledech neustává ani dnes. Kromě extrémních finančních nákladů je jeho největším problémem poměrně velké časové zpoždění proti někdejšímu plánu.

Kombinace technologické náročnosti a tlaku uživatelů na dodržení závazků výrobce vedla k tomu, že Lightning II začal být

do služby zaváděn ve značně „srovém“ stavu. I u jiných vojenských letadel je sice běžné, že své operační schopnosti postupně rozšiřují až během provozu, v tomto případě však byl dodán skutečně velký počet strojů, jež byly zatím víceméně nepoužitelné v reálném boji. Na druhou stranu je ale třeba uznat, že na přeškolení personálu a počáteční fáze výcviku neměla dosavadní omezení zásadní vliv.

Americké letectvo i námořní pěchota přebíraly první letouny F-35A a F-35B s palubním softwarem verzí Block 1A/1B a Block 2A, který umožňoval v podstatě jen létání jako takové, bez použití jakýchkoliv zbraní. Teprve edice Block 2B přinesla zásadní posun vpřed. Podle výrobce obsahuje více než 87 % kódů z finální „plné“ verze Block 3F a je již uzpůsobena pro ovládání výzbroje. US Marine Corps a její letka VMFA-121 (sídlící tehdy na základně MCAS Yuma v Arizoně), vyzbrojená desítkou strojů F-35B právě se softwarem Block 2B, deklarovaly jako první na konci července 2015 dosažení počátečních operačních schopností IOC (Initial Operational Capability). V praxi mohly

tyto letouny nést ve vnitřní pumovnici pouze výzbroj složenou ze dvou protiletadlových řízených střel středního dosahu AIM-120C5/C7 AMRAAM a dvě přesně naváděné pumy řady GBU-12 Paveway II.

O rok později, v srpnu 2016, ohlásilo dosažení IOC také US Air Force, a to v rámci 34th Fighter Squadron na základně Hill AFB v Utahu. Její letouny F-35A byly vybavené softwarem Block 3i, který se ovšem z hlediska operačních schopností v podstatě neliší od Block 2B. Lightningy II tak mohly rovněž nést jen dvě protiletadlové řízené střely a dvě pumy.

Block 3F nastupuje

Možnost skutečného bojového nasazení F-35 ale přináší až softwarová edice Block 3F, která byla vytvořena již v roce 2016 a následně otestována na zemi i ve vzduchu. Jako první ji opět získají letouny F-35A z 34th Fighter Squadron, která se tak stane první jednotkou s plnými operačními schopnostmi FOC (Full Operational Capability). Nová verze totiž výrazně rozšiřuje spektrum použitelné výzbroje

a umožňuje také použití vnějších závěsníků, díky čemuž budou moci letouny využít pro munici svou maximální nosnost.

Software Block 3F by měl představovat v zásadě shodný standard pro všechny tři verze letounu F-35 s tím, že bude reflektovat některé jejich odlišnosti, jako například velikost pumovnice nebo typy munice používané jednotlivými provozovateli. Pokud jde o protiletadlovou výzbroj, dojde k jejímu rozšíření o řízené střely krátkého dosahu AIM-9X Sidewinder, které jsou díky schopnosti vektorování tahu a zaměřování pomocí přilbových zaměřovačů jedním z nejlepších systémů ve své kategorii. Sidewindery budou F-35 nosit na vnějších podkřídlových závěsnících. To sice podstatně sníží jejich vlastnosti stealth, na druhou stranu tam, kde lze očekávat manévrový vzdušný boj na krátkou vzdálenost, už stejně nebude hrát „neviditelnost“ zásadní roli. Kapacitu protiletadlové výzbroje pak bude možné díky softwaru Block 3F navýšit také o další dvě střely AMRAAM v pumovnici, a to i v nejnovější verzi AIM-120D.

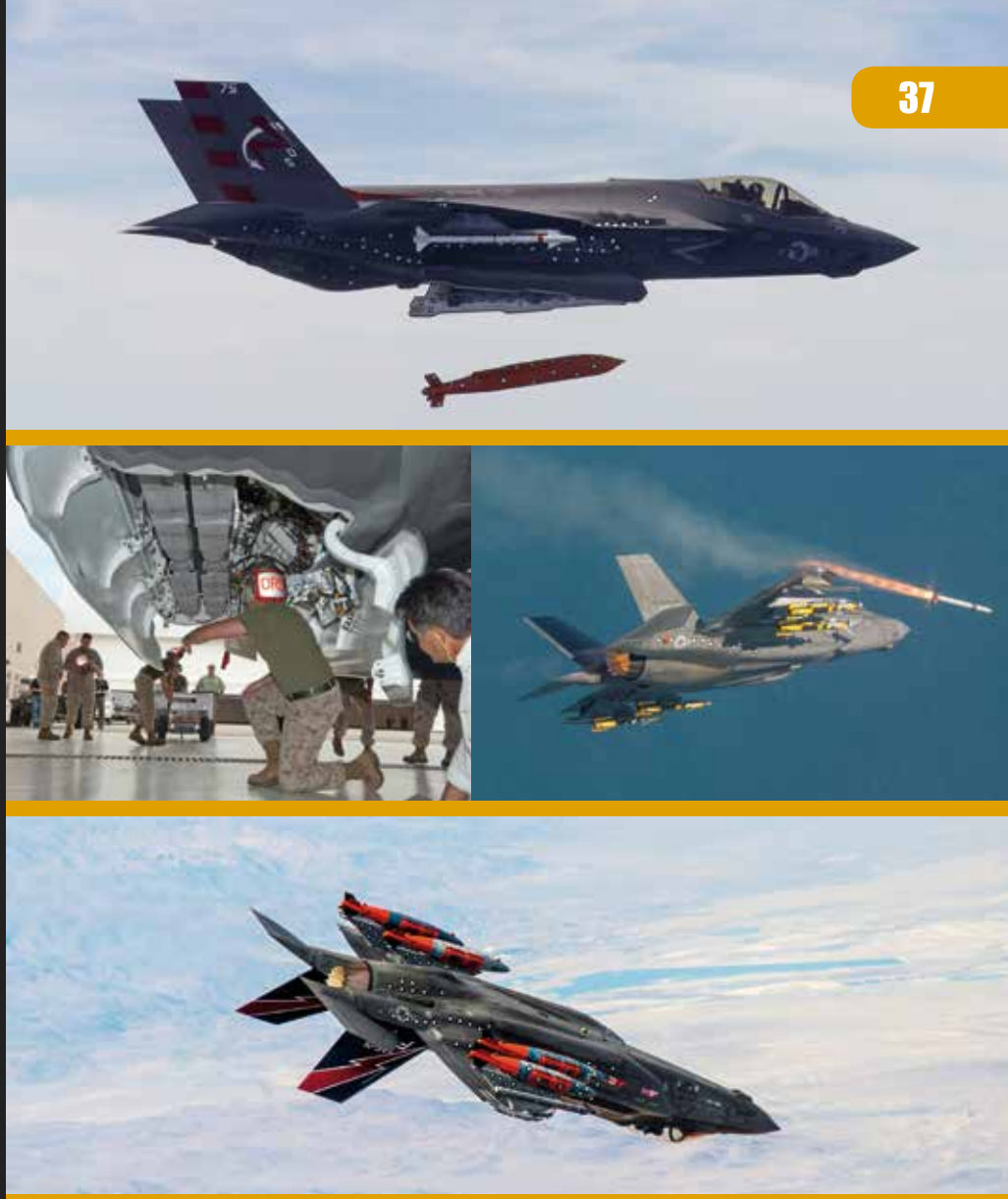
S novým standardem se Lightning II dočká konečně také čtyřhlavňového rotačního kanonu GAU-22/A ráže 25 mm, který stroje F-35A budou mít integrovaný v trupu, zatímco F-35B a F-35C jej ponesou ve speciálním podtrupovém kontejneru navrženém tak, aby nenarušoval vlastnosti stealth. Tato zbraň byla poprvé za letu otestována v říjnu 2015 a nyní by již měla mít většinu zkoušek za sebou, i když se při nich objevily některé technické problémy.

Protizemní řízená výzbroj bude moci být u všech letounů Block 3F rozšířena o další čtyři pumy GBU-12 Paveway II ráže 227 kg, nesené na podkřídlových závěsnících. Stroje F-35A a F-35C pak budou schopné mít ve vnitřní pumovnici také po dvou pumách řady GBU-31 JDAM ráže 907 kg, menší pumovnice F-35B pojme 454 kg pumy GBU-32 JDAM. Letouny F-35A budou mít navíc schopnost umístit do vnitřní pumovnice až osm lehkých klouzavých pum GBU-39 SDB ráže 110 kg se satelitním/inerciálním navedením. Specifikem námořních F-35C pak bude integrace klouzavých pum AGM-154C JSOW o hmotnosti až 497 kg (dle použité bojové části), jejichž dosah může činit až 130 km.

Přestože se ani po přechodu na software Block 3F nebude moci Lightning II v oblasti spektra výzbroje rovnat zavedeným typům, jako jsou F-15E Strike Eagle nebo A-10C Thunderbolt II, bude jej již možné označit za víceúčelový bojový letoun schopný působit proti různým druhům vzdušných i pozemních, respektive hladinových cílů. Nový software navíc zlepšuje také schopnosti již integrované munice, jako jsou pumy GBU-12 Paveway II.

Vývoj Block 4 zahájen

I když ještě software Block 3F ani nevstoupil do operačního provozu, výrobce ve spolupráci s uživateli F-35 už připravuje jeho další edici Block 4. Ta by měla umožnit použití i nejnovějších verzí protizemní munice, jako

jsou pumy s kombinovaným laserovým/satelitním navedením GBU-54 LJDAM či pumy řady GBU-53 SDB II. Značnou údernou sílu pak Lightningu II dodají také střely s plochou dráhou letu AGM-158B JASSM-ER s dosahem přes 1 000 km, které však kvůli jejich velikosti nebude možné nést uvnitř pumovnice, ale jen na vnějších závěsnících. Nástrojem odstrašení se spolu se zavedením softwaru Block 4 má stát rovněž integrace jaderných pum nejnovější verze B61-12, s níž se zatím počítá někdy v letech 2020–2022. Představitelé USAF už se ale nechali slyšet, že v případě potřeby lze tento proces urychlit. Stávající prezident Spojených států totiž volá po zvýšení amerických schopností v kategorii jaderné výzbroje a některé testy související s integrací na F-35 už má puma B61-12 za sebou.

Paralelně s upgrady realizovanými ve prospěch amerických ozbrojených sil probíhá také integrace výzbroje, kterou požadují někteří zahraniční uživatelé letounů F-35. Jednoznačně nejdále je v tomto směru Velká Británie, která v první fázi zadala integraci protiletadlových řízených střel krátkého dosahu AIM-132 ASRAAM a pum Paveway IV ráže 227 kg s kombinovaným satelitním/inerciálním/laserovým navedením. Obě tyto zbraně již byly otestovány za letu na strojích F-35B a jejich integrace je tak po technické stránce z větší části vyřešená, přičemž zahrnuta bude

už do softwaru odpovídajícího americkému standardu Block 3F. Letos v dubnu pak britské Ministerstvo obrany schválilo také integraci protiletadlových řízených střel středního dosahu Meteor, k níž by mělo dojít někdy po roce 2020. Britské letectvo má kromě toho ambici u svých F-35B používat také nové lehké protitankové/protizemní řízené střely řady SPEAR (Selective Precision Effects At Range) navazující na úspěšné střely Brimstone.

Vzhledem k předpokládané životnosti letounů F-35 Lightning II je více než jisté, že spektrum výzbroje se u nich bude dále rozšiřovat a že se postupně minimálně vyrovná všem dosud používaným bojovým letounům Spojených států a jejich spojenců. Velký potenciál slibuje například střela s plochou dráhou letu JSM (Joint Strike Missile), vyvinutá ve spolupráci firem Kongsberg a Raytheon na základě norské protilodní střely NSM (Naval Strike Missile), s jejíž integrací na F-35A už kromě Norska počítá také Austrálie. Cestou integrace vlastní výzbroje chce jít také Izrael, a tak lze na jeho strojích Lightning II očekávat například protiletadlové řízené střely Python 5 a Derby nebo přesně naváděné pumy řady SPICE (Smart, Precise Impact, Cost-Effective).

Text: Tomáš Soušek,

foto: Lockheed Martin, MBDA, USAF, USMC, US Navy

USA

Američtí vojáci vidí skryté objekty i v naprosté tmě

Výzkumníci z americké armádní výzkumné laboratoře vyvinuli nový typ termální zobrazovací kamery, která umožňuje vojákům vidět skryté objekty, které dříve nebyly detekovatelné. Dr. Kristan Gurton, experimentální fyzik v Ředitelství pro výpočetní a informační vědu a Dr. Sean Hu, inženýr elektroniky v Ředitelství senzorů a elektronových zařízení, přenesli výsledky výzkumu do reality. Podle Gurtona všechny objekty, které mají nenulovou teplotu, emitují tepelné záření v infračervené části spektra a „intenzita“ tohoto záření je úměrná jeho teplotě. Vědci uvedli, že tepelné záření je vždy přítomno v prostředí bez ohledu na to, zda je to den nebo noc, a proto armáda využívá termokamery k „vidění“ objektů, které jsou často skryty ve tmě. Kromě „intenzity“ infračerveného světla je však další charakteristika světla, která je často ignorována, pokud jde o zobrazování, a to polarizace. Nová zařízení využívaná na bojišti tak uvidí i skryté objekty neviditelné dřívějším druhům termokamer a prostředkům nočního vidění.

Nizozemsko

Královské Nizozemské letectvo obnovilo 306 letku

V nadcházejících týdnech 11 námořních jednotek různých partnerů NATO vyčistí části mořského dna Severního moře od starých výbušnin z první a druhé světové války, vyjma pobřeží Belgie. Operace se uskuteční pod názvem Sandy Coast 2018. Nizozemsko poskytlo lodě HNLMS Makkum, HNLMS Vlaardingen a HNLMS Urk a tým pro provoz bezpilotních sonarových systémů. Zároveň byla obnovena 306 fotografická průzkumná letka z Leeuwarden Air Base v očekávání příletu bezpilotního průzkumného letounu MQ-9 Reaper. Letka byla původně založena v roce 1953 jako fotografická průzkumná jednotka. V devadesátých letech 20. století byla rozmístěna během války v bývalé Jugoslávii. V roce 2010 byla deaktivována. Obnovená letka nyní disponuje obrazovými analytiky a zpravodajskými specialisty, kteří analyzují snímky pořízené průzkumnými letadly MQ-9. Jejich plné nasazení se očekává v roce 2020.

Portugalsko

Vojáci se připravují do Afghánistánu

Výcvik, kterého se zúčastnili tři důstojníci a třináct seržantů patřících do struktury operačního personálu skupiny 2. National Force Outstanding, vyvrcholil certifikací po náročném výcviku v plynové komoře, který je součástí přípravy proti zbraním hromadného ničení. V rámci celého turnusu se jednotka seznámila s řadou těkavých a jinak nebezpečných látek, ověřila si správné postupy a úkony, které je třeba v případě zasažení či náhlého poplachu vykonat. Vojáci tak posílí své kolegy v Afghánistánu, kteří vykonávají nejen expertní činnost, ale jsou i mentory armády Afghánistánu. Vykonávají výcvik, učí správné postupy a připravují tak vojáky i na ty nejhorší možné scénáře, které mohou nastat. Svůj úkol převezmou zejména na základně HKIA, tedy v Kábulu a přilehlém okolí, ale jsou schopni nasazení kdekoli na území Afghánistánu, pokud si to situace bude vyžadovat.

Německo

Armáda získala nové nakladače Iveco

Vojáci 4. horského praporu obdrželi klíče od 11 nejnovějších nakladačů značky Iveco. Trakker, jak se jmenuje, byl dovezen do Ulmu na slavnostní předání. Vůz s označením Bundeswehr „GTF 8x8 – ZLK 15t“, znamená chráněné (balistickou ochranou) přepravní vozidlo s osmi poháněnými koly. Užitečné zatížení činí 15 tun a je používáno v částech logistické jednotky Bundeswehru. Používá se v několika variantách, přizpůsobených příslušnému použití. „Jde o dobře chráněný a obzvláště užitečný všestranný nakladač, který nachází uplatnění napříč Bundeswehrem,“ uvedl seržant Josef Demmler, zástupce velitele čety 4. horského zásobovacího praporu v Mittenwaldu na slavnostním předání.

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete na kresbě, znázorňující vyjednávání o příměří v závěru první světové války v železničním voze v Compiègnském lese na řece Marně, čtyři rozdíly?

První světová válka trvala více než čtyři roky. Příměří mezi státy Dohody a Německou říší vstoupilo v platnost před sto lety, 11. listopadu 1918 v 11 hodin pařížského času (ve 12 hodin německého času). Toto datum se od té doby oslavuje jako Den veteránů, a to nejen první, ale později i druhé světové války. Jeho symbolem se stal květ vlíčího máku, kterým byly porostlé válkou zpustošené pole nejen ve Flandrech.

Příměřím dosáhly Dohodové státy vítězství a Německo de facto přiznalo svoji porážku, přestože formálně nekapitulovalo. Během války bylo mobilizováno šedesát miliónů vojáků, z nichž deset miliónů našlo v tomto konfliktu svou smrt. Ještě krutější daň si vybrala tzv. španělská chřipka, která se objevila v závěru této války a představovala její bezprostřední důsledek.

Tento konflikt byl první průmyslově vedenou válkou, která krátce po svém zahájení uvízla v okopech. Bylo to mimo jiné způsobeno celou řadou nových zbraní, mezi které patřilo například poměrně rozsáhlé nasazení kulometů, ručních granátů, dále pak v průběhu války tankové techniky, letounů plnicích taktické bojové úkoly, chemických zbraní a na moři ponorek. Nedílnou součástí vybavení vojáků se od tohoto okamžiku stala polní lopatka a protiplynová maska.

Jedním z důsledků první světové války byl rozpad předválečné struktury států a vznik států národních, mimo jiné i Československa. Jeho vznik si vybojovali právě váleční veteráni, legionáři československé dobrovolnické armády od Arrasu, bitvy u Zborova, bojů na transsibiřské magistrále, krvavých srážek u francouzské Terrony a Vouziers či o italskou výšinu Doss Alto.

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek, foto: Vladimír Marek

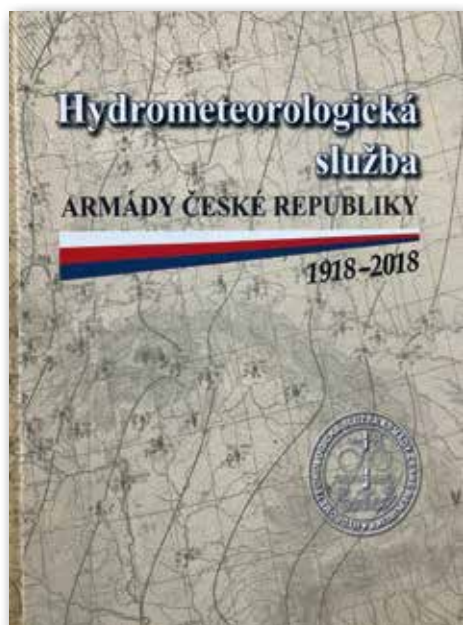

Rozdíly: : chybí voják vlevo, razítko na stole, klobouk v ruce a opěradlo jedné židle

RECENZE

Ing. Miroslav Flajšman, RNDr. Josef Štekl, CSc.

Hydrometeorologická služba Armády České republiky 1918–2018

Předkládaná publikace Hydrometeorologická služba AČR 1918–2018 se, jako první svého druhu, snaží uceleně zobrazit historický vývoj organizačních složek vojenské povětrnostní (hydrometeorologické) služby, jejich personálního obsazení, technických prostředků využívaných k měření atmosférického prostředí a pro předávání prvotních či odvozených meteorologických informací, včetně vývoje metod pro zpracování předpovědních informací. Povinností historické analýzy je rovněž zhodnotit, jak historický vývoj nejrůznějších mezinárodních a vnitřních politicko-ekonomických faktorů ovlivnil rozvoj složek vojenské hydrometeorologické služby. Dále se snaží posoudit, jak vzájemné vztahy s civilní hydrometeorologickou službou, úroveň vojenského školství, výzkumu apod. přispěly k rozvoji služby a jejím schopnostem aplikovat nejnovější poznatky vědy v praxi. V neposlední řadě představuje tato publikace první pokus o připomenutí historických zásluh a osudů některých, mnohdy již zapomenutých či neznámých příslušníků služby jako účastníků domácího a zahraničního odbojového hnutí v období 1. a 2. světové války, nebo poukázat na přínos dalších příslušníků k rozvoji vojenské hydrometeorologie po roce 1945.

Souborně zpracované Dějiny meteorologie v českých zemích a na Slovensku, které jen okrajově zachycují historii vojenské povětrnostní služby, byly vydány v roce 2001. Naším cílem je poprvé uceleně, systematicky a dostatečně detailně pojednat o vývoji Hydrometeorologické služby AČR od období vzniku její předchůdkyně Povětrnostní služby branné moci Republiky československé v roce 1918 až do současnosti. Meteorologické vzdělání autorů nabízí určité přednosti a zároveň i nevýhody. Jejich odbornost je předpokladem pro objektivní vyjádření změn v technické úrovni a odborných pracovních postupech, které za uplynulých 100 let prodělaly zcela zásadní vývoj.

Počet stran: 367
Vydalo: VHÚ Praha

Text: Michal Voska

Před sto lety se zastřelil jeden z našich nejvýznamnějších legionářských velitelů plukovník Josef Jiří Švec

Svobodu nestačí jen dobýt

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Blížila se třetí hodina ranní 25. října 1918. Vagón velitele naší 1. legionářské divize v Rusku, plukovníka Josefa Jiřího Švece, stál ve stanici Aksakovo-Belebej. Švec ještě nespal. Právě připravil dispozice na následující den. Napsal nástupní rozkaz a dopis na rozloučenou. Musel neustále přemýšlet nad tím, proč vojáci odmítli včera splnit jeho rozkaz a vytlačit bolševiky z linie Buzuluk Bugulma. Byl za tím ten komunistický agitátor Vodička. To on je štal proti velitelům a rozkládal morálku. Teď už byl ale se vším smířený. Zůstal sedět na židli, vytáhl pistoli, hlaveň si dal pod bradu a střelil se do hlavy.

Tyto tragické okamžiky zachytil ve svém deníku jeden z jeho přátel, pozdější generál Miloš Žák. „Plukovník Švec ležel na zemi a převrácená židle nedaleko něho. Hlava spočívala ve velkém tratolišti krve. Rty i brada byly úplně znetvořeny. Zvedli jsme mrtvého a položili ho na postel. Dr. Pánek sepsal protokol. Voženílek a já jsme jej podepsali. Byl to velmi smutný akt. Voženílek plakal. Dr. Pánek vybíjel svou bolest proklínáním štváčů.“

Tyršův emisar

Plukovník Josef Jiří Švec se narodil 19. července 1883 v rodině sedláka v Čenkově u Třebíče na Českomoravské vysočině. Maturoval na pelhřimovském gymnáziu. Po absolvování učitelského ústavu v Soběslavi učil osm let na obecné škole v Třebíči. Vypadalo to, že jeho život bude pokojně plynout. V Třebíči ho kromě vlasteneckých a slovanských myšlenek ale oslovilo i sokolské hnutí. Stal se z něho nejen vynikající sportovec, ale i cvičitel.

Zlom v jeho životě nastal v roce 1911, kdy vyslyšel sokolskou výzvu a odešel šířit Tyršovy myšlenky do Ruska. Stal se učitelem tělocviku na obchodní akademii

v Jekatěrinodaru na severním Kavkaze. Zde ho také zastihl začátek první světové války. Ihned se hlásil do v Kyjevě právě vznikající dobrovolnické jednotky České družiny. Očekával, že do ní vstoupí všichni čeští sokolové působící v Rusku, ale potkal se tam jen s několika z nich. Mezi nimi byl Jan Syrový, pozdější armádní generál, kterého znal už ze Sokola v Třebíči.

Švec byl zařazen do 2. roty a po přísaze na Sofijském náměstí odjel 22. října 1914 na frontu. Česká družina v prvních letech války prováděla rozvědky a získávala informace od zajatců. Byla rozptýlena do malých skupin. „Tma byla taková, že bylo těžké se orientovat. Chvilími jsem šel sám vpředu, chvilími šel kázák a některý můj hoch, až jsme se asi po půl hodině dostali k nepřátelským drátům. Tam jsme zalezli a čekali asi půl hodiny. Byli jsme nad tak zvanou úžlabinou smrti. Byla totiž pod obstřelem dvou kulometů a sevastopolci sem nechodili. Přišel četař Labějev a radil odejít, že zde prý nic neuděláme. Já ho však odbyl. Asi za deset minut jsem uslyšel z levé strany čistý německý hovor, ale nikdo se neobjevil. Zato napravo jsem v záblesku rakouského reflektoru spatřil jakési postavy. Přiblížily se a já s radostí poznal, že jsou jen tři a bude s nimi lehká

práce. Němci šli jako na hon, pušky na řemeň, a mluvili. Když se přiblížili na dva kroky, vyskočil jsem a namířil revolverem na hrud prvního,“ popisoval Švec ve svém deníku jednu z průzkumných hlídek.

Hrdina od Zborova

Odvážné srdce vojáka prokazoval od prvních měsíců války. Při velkém ruském ústupu v roce 1915 vyvedl ze zoufalé situace údernou jednotku České družiny, tzv. sokolskou komandu, a zachránil sebe i ostatní vojáky před zajetím. Byl povýšen na důstojníka a jmenován velitelem čety. V roce 1916 již velel 8. rotě, s níž se vyznamenal v bitvě u Zborova. „Hoši vyběhli za mnou a těch tři sta kroků, co nás dělilo od nepřítele, jsme přímo proletěli. Nepřátelské dělostřelectvo již střílelo přes nás, ale před námi dopadaly náboje dělostřelectva našeho. U samých drátů, asi dvacet kroků před námi, vybuchovaly naše náboje a zdvihaly sloupy prachu. Proběhli jsme otvorem v drátech a rozdělili se na dva proudy. Jeden pronikl na přední hlídku a spojovacím okopem do hlavní linie. Já s levým proudem jsme přímo vběhli do hlavní linie. Za první traverzou (bočním ochranným pilířem) jsme narazili na nepřítele. Hleděli

vpřed střílnami z okopů, takže byli překvapeni naším příchodem. Jeden z nich padl na kolena, sepal ruce. Druhý zdvihl ruce vzhůru a odhodil zbraň. Třetí byl tak polekán, že klesl na kolena, která se mu horečně chvěla,“ napsal bezprostředně po bitvě Josef Švec. „Za druhou traverzou to šlo také ještě hladce. Byl tam nějaký Žid a ve svém strachu byl přímo komický. Ale za třetí nás už čekali. Zugsführer vytáhl pušku ze střílny a cítil jsem, že ji namířil přímo na mou hrud'. Nedal jsem se ale překvapit, strhl jsem svou vintovku k pravému boku a spustil koule. Náboj mu projel hlavou a nešťastník se mi kácel k nohám, potřísniv svou krví můj šat. Ostatních pět se ihned vzdalo.“

Jako velitel 3. praporu odrazil plukovník Švec koncem února 1918 při ústupu legionářů z Ukrajiny útok německých pancéřových automobilů. „Měl jsem s batalionem dohonit štáb pluku, ale protože byli příliš vpředu, zůstali jsme stále v ariergardu. Proto jsme se dostali do boje s třemi německými obrněnými vozy, které projely celou naší kolonou. Jel jsem vpředu na koni a bylo to pro mne překvapením.

Poprvé jsem uviděl ten hrozný druh zbraně. Němci na nás spustili střelbu z kulometů, tři vojáky zabili a čtyři ranili. Ale i oni měli ztráty – jednoho plukovníka a dva raněné, protože se jim otevřelo okno a do něj hned začali hoši pálit,“ zapsal si po ústupu z Ukrajiny do svého deníku.

Myslel na legionářskou věc

Další významný milník v jeho životě představoval květen 1918. V té době se nacházel ve vlaku 1. pluku na nádraží v Penze. Ruský velitel divize tehdy doporučoval vydat zbraně bolševikům a podrobit se jim. Boj s nimi by prý byl beznadějný. Když v podstatě kapitulaci naši vojáci odmítli, zmizel v obavách od divize. Byl to právě Švec, kdo se ujal velení naší vojenské skupiny a společně s poručíkem Čechkem dobyl Penzu. Poté s prvním plukem obsadil Samaru. Jako předvoj skupiny prorážel cestu dále na východ, dokud se nespojil s uralskou skupinou našich legií. Později byl poslán zpět k Volze, aby vytvořil frontu proti bolševikům. Bránil Samaru a nově dobytou Kazaň.

To už ale byl podzim roku 1918. Plukovníka Švece ustanovili velitelem 1. československé divize. Místo toho, aby po mnoha měsících bojů šli jeho vojáci na odpočinek, dostali nový úkol. Měli podniknout obrannou ofenzívu proti severní skupině Rudé armády. Vyčerpaní muži ale odmítli uposlechnout rozkaz. Připadalo jim, že další boje v Rusku nemají smysl. Obzvláště, když bělogvardějci pro svou věc nedělali téměř nic a slibovaná spojenecká pomoc nepřicházela. Plukovník Švec se v tomto okamžiku navíc dozvěděl nepravdivou zprávu, že jeden z jeho praporů společně s ženijní rotou zajišťující zadní voj byl zaskočen nepřítelem a zničen.

Svou autoritou se mu ještě podařilo ukáznit vojáky. Ti nakonec uposlechli rozkazu a přesunuli se do města. Na jednoho vyčerpaného člověka toho však bylo příliš moc najednou.

I v posledních okamžicích svého života ale myslel na naši národní a legionářskou věc. Jako odkaz podřízeným vojákům napsal následující slova: „Neomlouvejte své jednání tím, že už přiznáním naší svobody jsme u cíle našeho poslání, že svoboda nám přiznaná dává nám právo složit ruce v klín a klidně trávit její plody. Svobody zaslouží a bude svoboděn ne ten, kdo jí dobyl, nýbrž kdo dovede si ji uhájit.“

Mladá Československá republika, která vznikla o tři dny později, tak přišla o vynikajícího velitele. Nebýt smrti plukovníka Švece, je dost pravděpodobné, že by se stal jedním čelných představitelů našich nově budovaných ozbrojených sil.

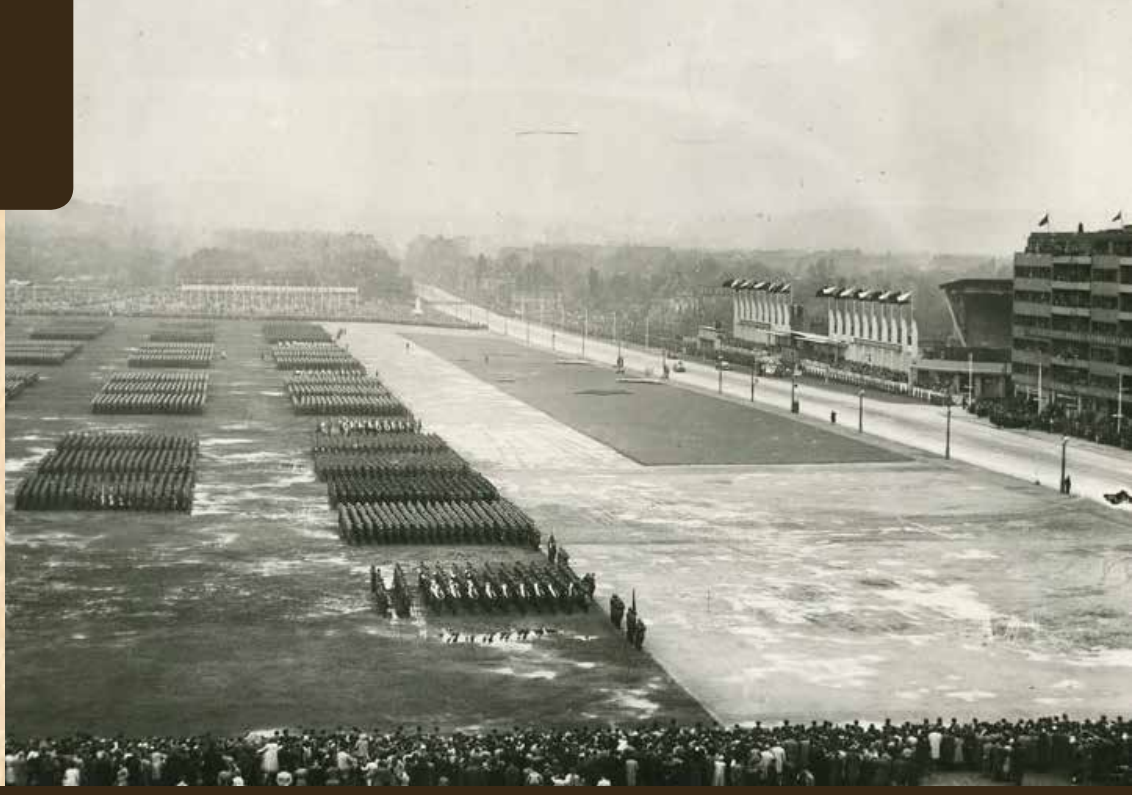
1918

100

2018

SPOLEČNÉ STOLETÍ

Naše vojenské přehlídky mají bohatou tradici sahající až do dob před vznikem samostatného Československa

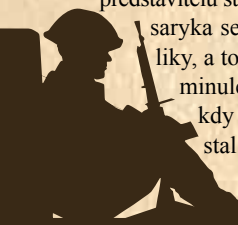
Dokonalost vyrovnaných řad

Nejen Francie s jejím 14. červencem na Champs Élysées má dávnou tradici vojenských přehlídek. Také Česká republika, potažmo Československo, má letošní vojenskou přehlídkou k 100. výročí republiky na co navazovat.

První přehlídka československých jednotek se uskutečnila dávno před vznikem samostatného státu. A to u příležitosti svěcení bojového praporu Československé družiny 28. září 1914 na Sofijském náměstí v Kyjevě. Na závěr slavnostního ceremoniálu českoslovenští vojáci defilovali před generalitou a diváky. Jejich cesta pak vedla přímo na frontu.

Stejně významným aktem byla i přehlídka československých legií ve Francii, spojená s předáním praporu 21. střeleckému pluku, která se konala 30. června 1918 ve francouzském Darney. Právě tento den, spojený navíc s uznáním Československé národní rady francouzskou vládou, se již řadu let slaví jako Den Armády České republiky. Náš pluk, přestože byl v té době již na frontě, vyslal menší jednotku dokonce na přehlídku na pařížské Champs Élysées 14. července 1918.

Vojenské přehlídky za účasti nejvyšších představitelů státu včetně prezidenta T. G. Masaryka se konaly i v době první republiky, a to především ve třicátých letech minulého století. Tedy v okamžiku, kdy se v sousedním Německu dostal k moci nacismus. Právě tohle

je jedna z možných funkcí pořádání přehlídek. Mohou sloužit k uklidnění veřejnosti a vyslat určitou informaci o demonstraci síly a odhodlání potenciálnímu protivníkovi.

Samostatnou kapitolu představovaly vojenské přehlídky k uctění významných zahraničních osobností, jako byl například velitel spojeneckých vojsk za 1. světové války na západní frontě maršál Ferdinand Foch. Vojenské přehlídky se konaly i u příležitosti návštěvy některých hlav států. Zatímco egyptský král Fuad ji zhlédl v roce 1929 společně s prezidentem T. G. Masarykem na pražském Vypichu, rumunského krále Carola II. zdravili vojáci v roce 1936 v samotném centru Prahy. Stejně významná přehlídka se konala v následujícím roce u příležitosti dvacátého výročí bitvy u Zborova. Její součástí byl komponovaný pořad, který divákům přibližoval průběh této válečné akce.

Na tyto vojenské přehlídky se bezprostředně navázalo i v poválečných letech. Nejvýšeji byly lidmi přijímány ty, které se konaly v centru Prahy bezprostředně po návratu československých jednotek z východní a západní fronty. Konkrétně 17. května defilovaly jednotky 1. čs. armádního sboru v SSSR, které vedl na bílém koni jejich velitel generál Karel Klápálek. O dva týdny později, 30. května, se dostalo určité satisfakce jednotkám Československé samostatné obrněné brigády, které zaujaly Pražany především svou tankovou technikou.

O rok později se ale vojenská přehlídka již vrátila na strahovský Spartakiádní stadion, kde se podobné akce konaly před válkou. Tato defilé měla propracovaný scénář a účastnila se jich i těžká vojenská technika. Opět se na scénu vrátily komponované pořady. V roce 1948 při příležitosti všesokolského sletu seskočili například nad stadionem parašutisté, kteří pak na jeho ploše předvedli dobytí nepřátelského letiště.

Počátkem padesátých let se přehlídky přesunuly na Letnou, která pro podobnou demonstraci síly nabízela ideální prostory. Konaly se každý rok při příležitosti květnových výročí a měly podobný charakter jako přehlídky Sovětské armády na Rudém náměstí v Moskvě.

Od roku 1970 získaly státní vojenské přehlídky pravidelný pětiletý cyklus. Poslední přehlídka ČSLA se konala v roce 1985. Přípravy na přehlídku v roce 1990 byly sice zahájeny, ale přišel listopad 1989 a tradiční demonstraci síly jedné z armád Varšavské smlouvy bylo definitivně odzvoněno.

U příležitosti šedesátého výročí ukončení druhé světové války v Evropě se v roce 2005 uskutečnila na Letné přehlídka armádní historické techniky. Akce, kterou organizoval major aktivní zálohy, režisér a scenárista filmového dramatu „Tobruk“ Václav Marhoul, se setkala s nemalým ohlasem veřejnosti. V menších počtech se jí účastnili i vojáci Armády České republiky.

První velkou vojenskou přehlídkou, která se u nás konala po listopadu 1989, bylo defilé Armády ČR, Policie ČR a dalších složek Integrovaného záchranného systému po Evropské třídě u příležitosti devadesátého výročí vzniku

Československa 28. října 2008. Pochodový proud byl dlouhý téměř dva kilometry. Zapojovalo se do něho více než 2 100 osob a téměř dvě stě kusů armádní techniky. Jednalo se o terénní vozidla a nákladní automobily v různých modifikacích, například lehké obrněné vozidlo Dingo-2, Land Rover-110 Defender, Land Rover-110 Cowboy, T-810V, T-815, těžká a lehká obrněná vozidla (T-72, BVP-2), raketomet 122 RM, samohybný minomet 120 ShM Pram, samohybná kanónová houfnice ShKH 152, odpalovací zařízení Carl Gustav, pasivní sledovací systém VĚRA, průzkumný komplet SNĚŽKA, vojenskou přepravní a kontejnerovou techniku, ženijní a vyprošťovací techniku. Ve vzduchu přelétávaly letouny A-319 CJ, JAS-39 Gripen, L-159 Alca i vrtulníky Mi-24/35, Mi-17/171Š a W-3A Sokol.

Nejslavnější přehlídkou všech dob je asi ta, kterou u příležitosti výročí Velké říjnové revoluce uspořádala Rudá armáda 7. listopadu 1941 na Rudém náměstí. Z obav, že defilující jednotky budou bombardovány německým letectvem,

podléhala do poslední chvíle velice přísnému utajení. Ani velitelé do poslední chvíle netušili, že jejich vojáci budou pochodovat podél Kremlo. Pluky z ní odcházely rovnou na nepříliš vzdálenou frontu.

Proslavené jsou i přehlídky francouzských jednotek při příležitosti pádu Bastily 14. července na pařížské Avenue des Champs-Élysées. Příslušníci pražské Čestné stráže měli v posledních letech možnost se účastnit právě těchto slavných pařížských defilů.

V USA se největší přehlídky konaly při příležitosti ukončení první a druhé světové války a samozřejmě také státního svátku 4. července. Od padesátých let minulého století se ale podobné akce na federální úrovni již neorganizují. Na druhou stranu návraty z nejrůznějších úspěšně vyřešených zahraničních operací, stejně jako celá řada svátků a výročí, bývají na komunální úrovni spojovány s oslavami, jejichž součástí jsou i vojenské přehlídky.

Text: Vladimír Marek,

foto: VHÚ, VÚA-VHA a archiv redakce

1918

100

2018

SPOLEČNÉ STOLETÍ

Převzetí moci a zajištění pořádku v prvních dnech nově vzniklého Československa by bylo nemyslitelné bez narychlo vytvořených vojenských jednotek

Domácí armáda na startovní čáře

Do pražského deníku Národní politika dorazila zpráva o tom, že ministr zahraničí Rakousko-Uherska Julius Andrassy odeslal do Washingtonu nótu, v níž vyjádřil ochotu ukončit válku a uznat práva Čechů, Slováků i dalších národů žijících v monarchii 28. října 1918 krátce po desáté hodině. Na budově v sídle redakce se hned vzápětí objevily červenobílé prapory a velký nápis „Příměří“. Nadšení davů nebralo konce. Lidé strhávali v ulicích vše, co připomínalo Rakousko-Uhersko. Jeden projev střídal druhý.

Na frontách první světové války se ale v tomto okamžiku ještě bojovalo. O skutečném převzetí moci nejen v Praze, ale i v dalších městech a obcích musela rozhodnout narychlo budovaná armáda nového státu.

Praha neměla koncem října 1918 k dispozici prakticky žádné české jednotky. Namísto toho zde byly dislokovány nepřátelsky smýšlející rakouské a maďarské pluky.

Sokol a učitel kadetky

V čele vojenského odboru Národního výboru, který se snažil převzít moc nejen v Praze, stál v té době starosta Sokola Josef Scheiner. Jeho pobočníkem a zástupcem byl učitel pražské kadetky hejtman Jaroslav Rošický. V půl šesté večer 28. října oznámil Jaroslav Rošický davu shromážděnému před Národním divadlem, že bylo vytvořeno československé vojsko a že všichni čeští vojáci a důstojníci se mají okamžitě hlásit na Žofině. Jeho slova měla ale v tomto okamžiku spíše propagandistický a náborový než reálný charakter. Národní výbor neměl v tomto okamžiku k dispozici

nejen žádné jednotky, ale ani výzbroj pro případné dobrovolníky. Z vojáků a sokolů, kteří se ještě týž den hlásili na Žofině, byly okamžitě vytvářeny první hlídky. Dostaly za úkol dohlížet v pražských ulicích a na dalších důležitých místech na pořádek a zároveň kontrolovat situaci a demonstrovat nově vznikající ozbrojenou sílu. Nejvýznamnější v tomto směru bylo nádraží císaře Františka Josefa (současné Hlavní nádraží), kde hlídky získávaly i určitým nátlakem výzbroj od odjíždějících vojáků.

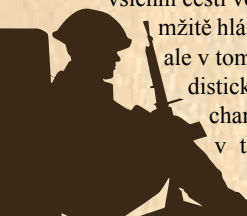
Dobrovolníci přicházeli celou noc

Následujícího dne, 29. 10. dopoledne, vedl Scheiner, Rošický a další čeští důstojníci klíčové jednání na velitelství VIII. sboru na Malé Straně s jeho velitelem generálem Kestřánkem. Výsledkem bylo podepsání sedmibodové dohody. Ta obsahovala vytvoření sokolských stráží, výměnu styčných důstojníků a odvelování cizích státních příslušníků od náhradních a asistenčních oddílů v Čechách. Podařilo se také dosáhnout předání zbrojního skladu v Hostivících a kadetky v ulici Na Valech (sídlo současného Ministerstva obrany) do rukou vojenského

odboru. Generál se také zavázal, že maďarské a rakouské pluky budou postupně opouštět Prahu. Za to dostal příslib, že v ulicích bude udržen pořádek a bude zabráněno incidentům spojeným s napadáním vojáků a důstojníků s císařskými symboly na stejnokrojích.

Toho dne se významným způsobem začala zlepšovat pozice Národního výboru. Po celou noc přicházeli na Žofin čeští vojáci, přival dobrovolníků se ráno ještě umocnil. Nákladní auta začala přivážet z Hostivíc první zbraně (celkem se jednalo o 600 pušek a 20 beden nábojů). Vybraní velitelé okamžitě začali vytvářet setniny. Nejúdernější silou v té době byla právě zformovaná setnina českých námořníků, kteří byli v Praze na dovolené. Z rumunských dobrovolníků 2. uherského pluku dislokovaného v Praze na Újezdě se velice rychle zformovala tzv. rumunská legie.

Dopoledne převzal Rošický objekt kadetky. Posluchače poslal domů a zabavil jejich zbraně. V kadetce ubytoval setninu námořníků a další jednotky.

S bodáky ke sborovému velitelství

Osudová noc pro zdar celého převratu měla ale teprve přijít. Kolem jednadvacáté hodiny 29. října pochoduje Malou Stranou silný oddíl 51. maďarského pěšího pluku, který je vyzbrojen i kulomety. Před sborovým velitelstvím rozežene sokolské stráže a okamžitě zaujímá palebné postavení v objektu. Maďarské kulomety rozestavěné na nádvoří míří přímo na vchodová vrata.

Žofín na to musel co nejrychleji reagovat. Na Malou Stranu byla vyslána nejschopnější setnina námořníků, která obklíčila velitelství a držela strategická postavení.

Ráno 30. října oznámil generál Kestřánek povstalcům, že na pokyn Vídně ruší veškeré dohody s Národním výborem. Hrozí stanným právem a vydáním zatykačů na české důstojníky, kteří podle jeho názoru porušili přísahu. Vojenská tiskárna ještě v noci vytiskla plakáty s těmito restriktivními opatřeními.

Odezva vojenského odboru na tyto události byla ale velice energická. Kolem osmé hodiny přijel na Žofín společně s některými představiteli Národního výboru Josef Scheiner. Zde byly již zformovány setniny prvního československého pluku, které okamžitě vyrazily s nasazenými bodáky směrem na Malou Stranu k budově velitelství. Na velitelství sboru odjela i delegace Národního výboru vedená Josefem Scheinerem. Všem bylo jasné, že v tomto okamžiku jde o všechno. Přístupný generál Kestřánek byl pod velkým tlakem rakouských důstojníků, kteří žádali vyhlášení stanného práva a vojenského zásahu proti Národnímu výboru. Také čeští důstojníci sloužící na velitelství byli pod velkým tlakem a v bezprostředním ohrožení.

Příklad pro celou zemi

České jednotky, které obklíčily velitelství z venku, využily dobu jednání výboru k demonstraci své síly a k rozklizení morálky části maďarského pluku střežícího objekt. Agitovali tím, že Rakousko-Uhersko již kapitulovalo,

ale důstojníci jim to tají. Za chvíli prý dorazí české vojsko, dojde ke krveprolití. Už mohli být doma u svých rodin. Ptali se, zda to mají zapotřebí? Zjevně to dopadlo na živnou půdu. Někteří vojáci začali odkládat zbraně a snažili se vytrhat.

Vzniklé situace využila námořnická setnina, která šla okamžitě do akce. Vnikla do budovy a zbývající Maďary odzbrojila. Když generál Kestřánek uviděl z okna náhlou změnu situace, pochopil, že je to definitivní konec a vzdal to. Také ostatní rakouští důstojníci rezignovali. V noci se rozešel celý c. k. pěší pluk č. 73, složený převážně z chebských Němců, který

byl považován za nejspolehlivější. Po obsazení pražského vojenského velitelství bylo převzetí posádkové správy na Josefském náměstí již snadnou záležitostí. Zhruba padesát hodin demonstrativních a nátlakových bojů o Prahu a potažmo o celé Československo skončilo. Pražský mocenský převrat se jako lavina šířil do dalších krajů Čech, Moravy a Slezska. Mohlo se přistoupit k obsazování zbývajících oblastí nově vznikající republiky. O tom ale až v příštím čísle.

Text: Vladimír Marek, foto: VÚA-VHA, VHÚ

manuál profesionálního vojáka

Rukávové znaky

Na představení hodnostních systémů armád NATO jsme navázali dalším seriálem. V něm se budeme po řadu měsíců zabývat rukávovými znaky útvarů a zařízení nejen AČR, ale celého resortu.

Ministerstvo obrany ČR

Je ústředním orgánem státní správy pro zabezpečování obrany České republiky, řízení Armády České republiky a správu vojenských újezdů. Mimo jiné se podílí na zpracování vojenské obranné politiky státu, koncepci operační přípravy státního území, koordinuje činnost ústředních orgánů, správních orgánů a orgánů samosprávy a právnických osob důležitých pro obranu státu, zabezpečuje nedotknutelnost vzdušného prostoru České republiky a organizuje a provádí opatření k mobilizaci Armády ČR.

Ředitelství vojenského zpravodajství

Vojenské zpravodajství je nástupnickou organizací Vojenského obranného zpravodajství a Vojenské zpravodajské služby. Je jednotnou ozbrojenou zpravodajskou službou České republiky integrující rozvědnou i kontrarozvědnou činnost. Základním úkolem Vojenského zpravodajství je získávat, shromažďovat a vyhodnocovat informace, které jsou klíčové pro zajištění obrany České republiky.

Centrum ochrany proti ZHN

Centrum ochrany proti zbraním hromadného ničení (JCBRN Defence COE) se sídlem ve Vyškově je mnohonárodně financovaná mezinárodní vojenská organizace NATO, která poskytuje podporu Alianci a dalším partnerům v oblasti zbraní hromadného ničení. Zaměřuje se především na transformační proces NATO; podporu operací prostřednictvím strategického poradenství v oblasti CBRN Defence a podporu vzdělávání a výcviku.

Vojenská kancelář prezidenta republiky

Plní úkoly související s výkonem pravomocí prezidenta republiky jako vrchního velitele ozbrojených sil a související s řízením Hradní stráže. Konkrétně se jedná například o úkoly spojené se jmenováním generálů, rektorů a profesorů vysokých vojenských škol, propůjčováním a udělováním státních vyznamenání; zpracováním návrhů rozkazů a dopisů prezidenta republiky, organizačním zabezpečením přijetí návštěv vojenských představitelů prezidentem republiky a zabezpečováním úkolů souvisejících s řízením Hradní stráže.

Hradní stráž

Je zvláštní součástí ozbrojených sil České republiky. Je podřízena náčelníkovi Vojenské kanceláře prezidenta republiky. Zajišťuje vnější ostrahu areálu Pražského hradu, jeho obranu a vnější ostrahu a obranu objektů, které jsou dočasným sídlem prezidenta a jeho hostů. Má na starosti organizaci a zajišťování vojenských poct, zejména při oficiálních návštěvách představitelů jiných států a při přijetí vedoucích zastupitelských misí u prezidenta.

Odbor bezpečnosti MO

Má na starosti zajištění bezpečnosti resortu Ministerstva obrany ve všech oblastech. Jedná se například o zajištění bezpečnosti komunikačních a informačních systémů, kybernetické bezpečnosti, kryptografické ochrany informací, fyzické a průmyslové bezpečnosti a administrativní a personální bezpečnosti a rozvoje ochrany utajovaných informací.

Interní komunikační portál

←→ www.ikp.army.cz

Na portále se opakovaně objevují dotazy k možnosti přiznání náborového nebo kvalifikačního příspěvku. V článku se budeme zabývat jedním z dotazů k této problematice, týkající se právě možnosti poskytnutí náborového nebo kvalifikačního příspěvku i absolventům civilního studia na Univerzitě obrany a studia na Policejní akademii.

Dotaz:

Dobrý den, je možné náborový/kvalifikační příspěvek vyplatit i absolventům civilního studia na Univerzitě obrany a Policejní akademii?

Odpověď:

Ano, absolventům civilního studia na Univerzitě obrany a studia na Policejní akademii, pokud nebyli ke studiu vysláni v rámci jejich služebního poměru (u vojáků z povolání, pokud s nimi nebyla uzavřena dohoda o zvýšení vzdělání podle § 60 zákona o vojácích z povolání), **lze přiznat** náborový (§ 69 zákona o vojácích z povolání) nebo kvalifikační (§ 70a zákona o vojácích z povolání) příspěvek, pokud jsou splněny ostatní zákonné podmínky.

O přiznání náborového příspěvku rozhoduje služební orgán, který je oprávněn rozhodovat o povolání do služebního poměru (§ 69 odst. 4 zákona o vojácích z povolání).

O přiznání kvalifikačního příspěvku rozhoduje příslušný služební orgán v řízení ve věcech služebního poměru. Postup služebního orgánu je také řešen v čl. 27 odst. 3 až 6 RMO č. 63/2015 Věstníku *Některá ustanovení o průběhu služby vojáků z povolání*.

Kdo je příslušným služebním orgánem naleznete v RMO č. 64/2015 Věstníku *Působnost služebních orgánů v personální práci*.

Redakce IKP

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

Areport

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 542, 973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek

Grafická úprava: Milan Syrový

Jazyková korektura: Tomáš Xaver

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Profi-tisk group s.r.o.

Číslo indexu: 45 011

ISSN 1211-801X

Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 26. 9. 2018

Toto číslo vyšlo dne: 15. 10. 2018

Foto na titulní straně: archiv Adama Weissera a CMM

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.marek@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Milan Syrový (grafik)
telefon: 973 215 558
e-mail: grafika.syrovy@gmail.com

Jan Kouba (fotograf)
telefon: 973 215 664
mobil: 606 674 257
e-mail: foto.kouba@volny.cz

POZVÁNKA

*Velitel 9. roty chemické ochrany sil okamžité reakce
zve všechny bývalé příslušníky
na setkání u příležitosti 20. výročí vzniku 9. RCHO SOR,
které se koná*

dne 9. listopadu 2018 v 16:30 hodin v libereckých Kasárnách 6. října.

plukovník gšt. Ing. Jiří GAJDOŠ

„NEUPADNEM V ZAPOMNĚNÍ“

*Bližší informace k setkání a potvrzení účasti
naleznete na www.cbrn-liberec.army.cz*

Josef Scheiner

Josef Scheiner mluví k vojákům na Staroměstském náměstí

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Sokol u zrodu Československa

Od svého vzniku prokazovalo sokolstvo celou svou činností, že se zaměřuje k vlastenecky politickým cílům a k boji za národní svobodu. Sokolové tvořili rozhodující část mužstva našich zahraničních jednotek, které se později nazvaly legiemi. Nezastupitelnou roli sehrál Sokol i při zrodu Československa.

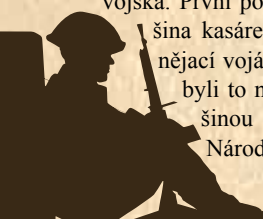
Na podzim roku 1918 byla už vojenská situace Německa a Rakousko-Uherska natolik vojensky bezvýchodná, že národy říše se začaly organizovat do národních rad (NR), respektive národních výborů (NV), které vytvářely pobočky na nižší úrovni a postupně přebíraly reálnou moc. Tyto orgány dodatečně legalizoval císařský manifest z 16. 10. 1918, jímž se rakouský císař Karel snažil zachránit říši přetvořením na svaz národních států. Tato představa byla už ale nereálná a vývoj se ubíral jiným směrem. Jen den po vyhlášení Československa převzal NV v Praze centrální policejní a četnický sbor. NV se postupně podřídily veškeré úřady na etnickém českém území, avšak na hranicích tohoto území jeho moc skončila. Oblasti s převahou německého obyvatelstva žádaly ve smyslu sebeurčovacího práva připojení k Německu. Toto se týkalo i Slovenska. Představitelům nového státu bylo zřejmé, že bez armády bude tato úloha neřešitelná. Po dohodě s vojenským velitelem v Praze ustanovil NV Výbor národní obrany a Vrchní velitelstvo československého vojska. První popřevratové chvíle byla většina kasáren zcela prázdná. Pokud se nějakí vojáci v kasárnách vyskytovali, byli to na území českých zemí většinou vojáci cizích národností. Národní výbor se tedy nemohl

Sokolská mobilizace na pomoc Slovensku, Poděbrady 5. 6. 1919

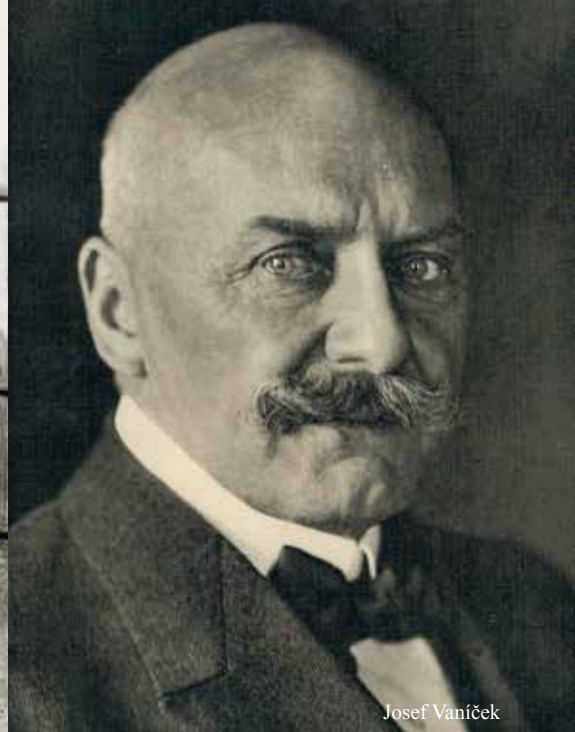
opřít o vojsko. Proto se NV rozhodl oslovit starostu ČOS J. Scheinera a ustanovil ho do funkce vrchního správce československých vojsk. Tuto funkci vykonával do 31. 12. 1918, kdy abdikoval a následně se stal generálním inspektorem československých vojsk. Předsednictvo ČOS se už 28. 10. 1918 usneslo zřídit sokolské stráže, které měly za úlohu vykonávat strážní

službu a hlídat veřejné budovy. Krátce nato se uskutečnila porada představitelů ČOS, Svazu dělnických tělovýchovných jednot (DTJ) a studentstva. Na té bylo rozhodnuto vybudovat „Národní stráž“, do čela kterých byl postaven náčelník ČOS J. Vaníček. Zvlášť důležitým úkolem národních stráží bylo odzbrojení vojáků, kteří se houfně vraceli domů, zejména

Armádní jednotky a skupina sokolů při osvobození Ružomberka

Josef Vaníček

z italské fronty. Představitelé rodícího se státu se obávali, že ozbrojení vojáci vyčerpaní válkou můžou vyvolat sociální nepokoje. Výbor pro národní obranu zpočátku jen velmi slabě ovlivňoval průběh různých vojenských akcí a tvoření vojenské organizace, zejména na Moravě, která samostatně a nezávisle na centrálním vedení řídila nová vojenská tělesa v síle pluků a brigád. Nejznámější z nich byla „Slovácká brigáda“. Na Slovensku byly zase zakládány „Gardy slovenské svobody“. Proto bylo rozhodnuto tuto roztržičnost co nejrychleji zlikvidovat. Z uvedeného důvodu bylo dnem 15. 11. 1918 zřízeno Ministerstvo národní obrany (MNO). Mezitím byl 6. 11. 1918 dán podnět k vytváření tzv. pluků „Stráže svobody“. I. pluk Stráže svobody byl ustanoven 22. 11. 1918. Současně jako v Praze vznikla i v Brně z popudu brněnského NV a brněnských sokolů, vojensky organizovaných v „Sokolské stráž“, myšlenka sestavit z členů Sokola, Svazu DTJ, studentů i z členů Orla, vojenský pluk. Ten měl oficiální název III. pluk Svobody a byl ustanoven 18. 11. 1918, tedy o čtyři dny dřív, než pluk v Praze. II. pluk Stráže svobody se usneslo zřídit předsednictvo sokolské župy Husovy 25. 11. 1918. IV. pluk Stráže svobody byl ustanoven až 3. 2. 1919 v Plzni. Ačkoli první tři pluky byly vytvořeny již v listopadu 1918, MNO oznámilo jejich vytvoření až 10. 1. 1919 rozkazem č. 3744, kde také objasňuje, proč byly pluky Stráže svobody zřízeny. „V Praze, Plzni, Českých Budějovicích a v Brně byly vytvořeny pluky Stráže svobody. V nich se soustřeďují pouze vojáci z řad sokolských nebo Svazu DTJ a střeleckých spolků. Prapory tyto mají býti jakýmsi vzorem a cvičebním předmětem pro zavádění reformy do nového vojska. Mají sestávat z mužstva výborného, inteligentního a spolehlivého. Formace tyto zřízeny byly pro bezpečnost míst, v nichž jsou ustanoveny a toliko po dobu 6 měsíců. Nedojde-li do té doby od MNO dalších rozkazů, uvedené pluky budou koncem června 1919 rozpuštěny.“

Vedle strážní služby plnily pluky Stráže svobody zvlášť důležitý úkol, který spočíval

v ozbrojení vojáků, kteří se vraceli domů z fronty. Hrozilo, že ozbrojení vojáci by mohli strhnout domácí válkou vyčerpané obyvatelstvo k socialistické revoluci. Jejich nejvýznamnější úlohou ale bylo zabezpečit celistvost nového státu. Do konce prosince 1918 byly za vydatné sokolské účasti obsazeny německé pohraniční oblasti českých zemí. V lednu a únoru 1919 probíhal boj s Polskem o Těšínsko. Nejvíce se Sokol exponoval od února 1919 na Slovensku. Už když vznikla po pádu habsburské monarchie Maďarská republika, v čele s vládou M. Károlyiho, nemínila se vzdát dřívějšího území bývalých Uher a nechtěla vyklidit celé Slovensko. Podle jejího plánu se ustavila počátkem prosince 1918 zvláštní Východoslovenská republika jako součást nového maďarského státu. Teprve koncem ledna 1919 zatlačilo československé vojsko Maďary za demarkační čáru, kterou dočasně ustanovily dohodové mocnosti. Ale ke klidu ještě nedošlo. Počátkem února 1919 znovu volala Bratislava na pomoc české sokoly. Na jedinou veřejnou výzvu jich přijelo z Čech a z Moravy přes dva tisíce, aby zabránili násilnostem a zjednali pořádek a současně zajistili přechod šrobárovy vlády ze Žiliny do Bratislavy. Mnohem složitější situace nastala, když se u bezprostředních sousedů na jihu utvořila 21. 3. 1919 Maďarská republika rad. Na příkaz Dohody začaly nastupovat od poloviny dubna rumunská a československá vojska pod francouzským vedením k intervenci proti Maďarsku za demarkační linii. O měsíc později, 20. 5. 1919, zahájila maďarská armáda protiofenzívu. Zabrala brzy celé východní Slovensko, až k polským hranicím, aby dosáhla spojení se sovětským Ruskem. Po maďarském vzoru byla 16. 6. 1919 v Prešově vyhlášena Slovenská republika rad. Existence Slovenské republiky rad, s centrem v Košicích, by ve spojení s Maďarskou republikou rad ovšem znamenal rozklad Československa v jeho podobě po 28. 10. 1918. Vláda proti němu proto zakročila dříve, než se mohl plně uskutečnit. Ještě před vznikem Slovenské republiky rad požádala Bratislava 3. 6. 1919 opět ČOS, aby sokoli přispěli na pomoc proti vpádu Maďarů, kteří se

zatím zmocnili Košic, Lučence, Prešova, Nových Zámek a jiných měst. ČOS vyslala ihned povinný odvod svého členstva od 20 do 50 let a vypravila je v několika transportech na Slovensko. Sokoli tam spolu s příslušníky Svazu DTJ vykonávali především pořádkovou a strážní službu. Část sokolských dobrovolníků byla nasazena i na frontu a zúčastnila bojů o Nové Zámky. Sokoli do nich vtáhli první. Sokolské odvody, k nimž se dostavilo přes 80 000 mužů, byly ukončeny 20. 6. 1919. V důsledku bojů proti Maďarské a Slovenské republice rad byla činnost pluků Stráže svobody prodloužena až do konce června 1919. Podle dochované statistiky působilo na Slovensku 5 000 mužů, a to 1 000 ze Slovenska a 4 000 z Čech a Moravy, z toho asi 2 500 mužů bylo z řad sokolů. Zatím však dohodové mocnosti stanovily definitivní demarkační čáru mezi Československem a Maďarskem. V důsledku toho Maďaři vyklidili i východní Slovensko. Po třech týdnech svého trvání zanikla 7. 7. 1919 Slovenská republika rad. Dnem 1. 8. 1919 podlehla dohodovým interventům a domácí kontrarevoluci i Maďarská republika rad. Definitivně byly hranice Československa pojaty do Trianonské mírové smlouvy s Maďarskem přijaté 4. 6. 1920.

Význam Sokola pro vznik Československa nejlépe vystihují slova prvního prezidenta T. G. Masaryka: „Když jsme v Rusku tvořili legionáře, jejichž zásluhy vy všichni uznáváte, byla pro nás sokolská myšlenka jednou z těch složek, z nichž jsme vybudovali svou první Československou armádu. Vedle tradicí husitských a tábořských byla to idea sokolská, která nás vedla, a disciplína i řád sokolský, které jednotlivci znali a jimž se podrobovali, a které se jim staly druhou přirozeností. Sokolství se vlilo v naši vítěznou armádu.“

Text: Peter Bučka, foto: archiv autora

Vojenský fond solidarity

**DÍKY VÁM
MŮŽEME POMÁHAT!**

číslo sbírkového účtu
44665522/0800
variabilní symbol **918**

www.fondsolidarity.army.cz

Velitelství výcviku – Vojenská akademie
Centrum dopravní výchovy

ve spolupráci s

Ústavem soudního inženýrství
Vysokého učení technického v Brně

VYSOKÉ UČENÍ ÚSTAV
TECHNICKÉ SOUDNÍHO
V BRNĚ INŽENÝRSTVÍ

pořádá

10. ročník odborné konference

Zvýšení bezpečnosti provozu vozidel ozbrojených sil

Termín: 7. listopadu 2018 od 9:00 hodin

Místo: Velitelství výcviku – Vojenská akademie, Vyškov, Vojenský klub

Kontaktní osoba: major Ing. Jaroslav Omelka, telefon: 702 009 286; e-mail: ridici.konference@vavyskov.cz

Další podrobnosti naleznete na <http://www.vavyskov.cz/konference>

Velitelství výcviku—Vojenská akademie, Víta Nejedlého 1, 682 02 Vyškov